

Základní škola Tišice, okres Mělník

„Pověz mi a zapomenu, ukáž mi a já si vzpomenu, ale nech mne se zúčastnit a já pochopím.“

KONFUCIUS

1. Identifikační údaje

Název programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání**

Motivační název: **Škola pro budoucnost**

Předkladatel:

Název školy: **Základní škola Tišice, okres Mělník**

Adresa: **Školní 74 27715 Tišice**

Kontakty: tel: 315 696 504, e-mail: zs@tisice.cz, www.zstisice.cz
mob: 604 417 452

IČO: **75031582**

REDIZO: **600 047 580**

IZO ZŠ: **102 274 771**

IZO ŠD: **113 500 220**

IZO ŠJ: **102 786 101**

Ředitel školy: **Mgr. Pavel Jelínek**

Koordinátora ŠVP: **Mgr. Michala Křídová**

Zřizovatel:

Název: **Obec Tišice**
Adresa: **Marie Podvalové 334, 277 15 Tišice**
Kontakty: **tel., fax: 315 696 025, e-mail: tisice@tisice.cz , www.tisice.cz**
IČO: **00237221**

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

9. upravená verze

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Datum: 1. 9. 2020

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Základní škola Tišice poskytuje základní vzdělávání dětem 1. – 5. ročníku základní školy, zabezpečuje stravování a zajišťuje činnost školní družiny. Škola sdružuje:

základní školu	kapacita	160 žáků
školní družinu	kapacita	100 dětí
školní jídelnu	kapacita	170 jídel

Některé ročníky mají paralelní třídy – A, B.

Základní škola Tišice byla otevřena v roce 1899. Od 1. 1. 2003 je škola právním subjektem, příspěvkovou organizací.

Školní budova byla postavena v roce 1899, díky pravidelným opravám je ve velmi dobrém technickém stavu. Škola má rovněž, díky vstřícnosti zřizovatele, velmi dobré materiální podmínky, zejména v podobě kmenových učeben a učebny pro výuku informatiky. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků ve škole a pro zajištění a zkvalitnění výuky i materiálních, provozních a hygienických podmínek byla v roce 2002 provedena rozsáhlá rekonstrukce budovy školy. Objekt byl rozšířen o jednu kmenovou třídu, učebnu informatiky, sborovnu, sociální zařízení, šatnu, provozní prostory a zcela byla zrekonstruována školní kuchyně.

Škola má pouze jednu malou tělocvičnu, nedostačující jsou prostory pro žáky ve školní jídelně a školní družině. Dílny a ateliéry nemá. Žáci mají k dispozici školní zahradu a od září 2016 i nově vybudované víceúčelové hřiště. V roce 2014 byla v prostorách školního areálu postavena modulová třída, aby mohli být žáci prvního ročníku rozděleni do dvou paralelních tříd. Atletická škvárová dráha byla nahrazena moderní umělou dráhou v roce 2018. O rok později byla rozšířena šatna a jídelna.

Všechny prostory školy jsou z velké části vybaveny novým nábytkem, zejména výškově nastavitelnými lavicemi odpovídajícími věkovým a tělesným potřebám žáků.

Vybavení školy učebními pomůckami a učebnicemi je dostatečné. Interaktivní tabule s projektoru jsou standardním vybavením tříd. V roce 2020 byla kompletně modernizována PC učebna, která disponuje šestnácti žákovskými počítači. Vyučující využívají ke své práci PC, které jsou umístěny ve třídách a v počítačové učebně, mají volný přístup na internet, používají tiskárny. Žáci mohou aktivně pracovat se školními iPady. Ve škole je učitelská a žákovská knihovna, která se postupně doplňuje o knihy a aktuální publikace.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru pracují mladí i zkušení pedagogové. Všichni se pravidelně účastní různých forem dalšího vzdělávání v rámci DVPP.

Ve škole pracuje metodik prevence sociálně patologických jevů, který absolvoval Studium k výkonu specializovaných činností, koordinátor pro tvorbu ŠVP, metodik ICT a koordinátor EVVO.

2.3 Charakteristika žáků

Školu navštěvují nejen žáci z obce Tišice, ale i z okolních obcí. Na rozdíl od městských škol je pedagogická práce s žáky klidnější, bez náročnějších kázeňských přestupků.

2.4 Školní družina

Práce ve školní družině je zaměřena na zájmovou a rekreační činnost v době po ukončení vyučování. Děti jsou vedeny k samostatnosti v rámci kolektivu, k pěkným vztahům mezi sebou navzájem, k respektování sebe sama a všech dalších osob ve svém životě – rodičů, sourozenců, spolužáků, učitelů a dalších zaměstnanců školy. Současně se při různých činnostech rozvíjí jejich charakterové vlastnosti – skromnost, čestnost, slušnost. Jsou vedeny k odpovědnosti za zdraví, majetek svůj i školní, ke správným hygienickým návykům a ke kultuře stolování. Při všech činnostech vychovatelky dbají na osobní hygienu dětí a na dodržování pitného režimu.

Nejpřitažlivější jsou pro děti pohybové hry, kompenzující sedavé zaměstnání při výuce. Hry stmelují kolektiv a rozvíjejí pohybové dovednosti – rychlost, hbitost, obratnost, pozornost, soustředění. Pohyb na čerstvém vzduchu, základní požadavek odpolední rekreační činnosti, je uskutečňován na školním hřišti a na vycházkách. Je spojován s různými hrami se zaměřením na přírodovědnou a ekologickou výchovu podle ročního období.

Didaktické hry rozvíjejí různé smysly, ale také hravou formou rozšiřují vědomosti získané ve výuce. Touto formou probíhá příprava na vyučování rozšířená o rozmanité aktivity se zdravotní, dopravní, přírodovědnou, vlastivědnou a ekologickou tematikou.

Nelze přehlédnout ani zapojení dětí do různých pracovních aktivit, ve kterých se u dětí hravou formou rozvíjejí jejich pracovní návyky a vztah k práci a současně jim dá zažít uspokojení z dobře vykonané práce.

Školní družina úzce spolupracuje s třídními učiteli a rodiči žáků. Organizuje a spolupodílí se na organizování akcí pro žáky. Úspěšně reprezentuje školu při vystoupeních, soutěžích a školních oslavách.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu, zvyšují jeho efektivitu, motivují a podporují spolupráci pedagogů a žáků. Cílem projektů je rozvíjet u dětí:

- tvořivost
- cílevědomost
- sebevzdělání (samostatné hlubší studium oblasti svého zájmu)
- samostatnou komunikaci
- výchovu pro týmovou spolupráci
- rozvíjení mimoškolní tvůrčí a komunikační aktivity
- sebepoznání
- usnadnění hledání svých zájmů

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech.

Aby se děti mohly porovnat se žáky ostatních škol, zúčastňujeme se pravidelně soutěží.

Škola realizuje krátkodobé projekty. Pořádáme školy v přírodě, třídní kolektivy vyjíždějí na exkurze.

Umožňujeme žákům procvičit znalosti cizího jazyka v praxi navázáním kontaktu se školou v zahraničí a realizací pobytů v zahraničí.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím a v době třídních schůzek. Jsou o činnosti školy informováni také pomocí webových stránek.

Při škole pracuje školská rada, která byla ustavena ke dni 20. 11. 2019 a pracuje podle §167 a §168 zákona č. 561/2004 Sb. – školský zákon. Má 6 členů – 2 zástupci zřizovatele školy, 2 zástupci rodičů a 2 zástupci školy. Vyjadřuje se ke vzdělávacím programům, schvaluje mimo jiné výroční zprávu školy a podílí se na celkové koncepci školy.

Škola úzce spolupracuje s Obcí Tišice, Mateřskou školou Včelka, PPP Mělník a s Odborem sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Neratovice.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání.

Škola nemá specifické zaměření, ale klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání:

- mateřský jazyk
- vztah k přírodě a ochraně životního prostředí
- výuku cizích jazyků od třetího ročníku
- práci s výpočetní a komunikační technikou
- sportovní výchovu
- vytváření podmínek pro zdravé a talentované žáky i pro žáky s různým druhem postižení

Škola chápe své poslání jako službu žákům a jejich rodičům. Kvalitní komunikace s rodičovskou veřejností je jednou z priorit.

Pro rozvoj zájmů, dovedností a využití volného času zajišťuje škola dlouhodobě pestrou nabídku zájmových činností v rámci kroužků a školní družiny.

Zajištění vzdělávacího programu podmiňuje také ekonomická situace školy. Chceme zkvalitňovat prostory pro vyučování a zlepšovat vybavení školy výukových zařízení a pomůckami.

Chceme:

- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, přejít od encyklopedického pojetí vzdělávání ke komplexnímu vnímání světa, vybírat podstatné učivo, které dítě v dalším životě využije
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- výrazně posílit výuku cizích jazyků, zejména anglického jazyka

- vést žáky k užívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- věnovat stejnou péči všem žákům, motivovat a v učení podporovat každého žáka a připravovat výuku zajímavou a dostupnou pro všechny děti
- klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, vytvářet stejný prostor a stejné podmínky pro všechny žáky, zároveň musí umožnit rozvoj nadání talentovaných žáků
- podporovat žáky s jiným druhem nadání jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- věnovat zvýšenou pozornost dětem se specifickými poruchami učení, integrovat je do běžného kolektivu třídy a vytvořit pro ně individuální vzdělávací plány, pracovat s nimi v hodinách nápravné péče a nabízet rodičům odbornou pomoc ve SPC nebo PPP
- zúčastňovat se různých soutěží školního i okresního charakteru, kde se žáci mají možnost prezentovat

Chceme navazovat na dobré tradice školy, dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravit to, co považujeme za nedostatky.

Poslání školy

- naše škola zajistí žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi
- vzdělávací metody a prostředky směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, učí žáka, jak se učit
- škola je komunitou, která podporuje fyzické a psychické zdraví
- škola vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na prvním stupni základní školy není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní vzdělávání a orientaci v každodenním praktickém životě.

Kompetence k učení – pro rozvíjení této kompetence je u žáků prvního až pátého ročníku třeba umožnit osvojení a strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání

- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- dáváme žákům konkrétní příklad, při kterém se zapojuje co nejvíce smyslů
- necháme žáky individuálně manipulovat s pomůckami, pozorovat je, třídít, rozlišovat
- vedeme žáky k uvažování o problému, vyjádření svých záměrů, využívání vlastních zkušeností ve výuce
- klademe na žáky přiměřené nároky, vedeme je k dobrému zvládnutí základního učiva, dáme jim časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
- pomáháme podporovat sebedůvěru ve vlastní schopnosti
- vedeme je k sebehodnocení a pochopení proč se k danému učivu učí vytvářet správné návyky
- výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problémů a svoje řešení si dokázali obhájit
- zadáváme zajímavé domácí úkoly, které vedou k procvičování učiva a získávání poznatků z jiných zdrojů, než jsou školní učebnice

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů, předkládat takové problémy a takové úkoly, aby se v nich žáci dokázali orientovat

- postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším zejména z praktického života
- vedeme žáky k používání počítače a internetu, aby uměli vyhledávat, třídít a využívat nové poznatky
- vedeme žáky k získávání nových informací ze všech možných zdrojů – ústních, tištěných, mediálních
- podle svých schopností se děti zapojují do soutěží – matematických, výtvarných, sportovních aj.
- učíme žáky nebát se problémů a snažit se hledat různá řešení
- podporujeme samostatnost, tvořivost, logické myšlení a týmovou spolupráci

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- snažíme se, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře, dohlížíme na vhodné oslovování žáků mezi sebou, mezi učiteli a ostatními dospělými
- učíme žáky vzájemné toleranci a zodpovědnosti k plnění dílčích částí společných úkolů
- vedeme žáky, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a podle svých možností ji dokázali i poskytnout
- učíme žáky naslouchat názorům ostatních a vhodnou formou obhajovat svůj názor
- podporujeme přátelské vztahy ve třídě i mezi třídami
- organizujeme sportovní přebory, školy v přírodě, žáci se účastní výletů, výstav, exkurzí
- přijímáme i neodborné názory žáků a upřesňujeme je

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- vedeme žáky, aby se podíleli na stanovení pravidel při práci a aby tato pravidla respektovali
- během skupinové práce dbáme na vzájemnou pomoc při řešení problémů
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídání rolí ve skupině
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky a hodnoty
- seznamujeme žáky i rodiče se školním řádem a zdokonalujeme jej z hlediska práv i povinností žáků, učitelů, rodičů a dalších zaměstnanců školy

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- žáky vedeme k respektování a ochraně tradic našeho státu a kulturního i historického dědictví
- učíme žáky, jak rozeznat nebezpečí návykových látek i jejich působení na zdraví člověka
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k tolerantnímu vztahu k národnostním menšinám, učíme je rozpoznávat rasistické projevy
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě a k její ochraně
- vedeme žáky k třídění odpadů

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané schopnosti a dovednosti při profesionální orientaci

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení
- doplňujeme výuku o praktické exkurze
- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme žáky k budoucí profesní orientaci
- podporujeme snahu žáků o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- vedeme je k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce
- vyžadujeme znalost zásad první pomoci i využití tísňových volání

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními potřebami jsou považováni žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně. Integrují se do běžných tříd. Pro úspěšné vzdělávání a uspokojování speciálních potřeb těchto žáků jsou nutné tyto podmínky:

- odborná připravenost pedagogických pracovníků
- podnětné a vstřícné školní prostředí
- rozvíjení vnitřního potenciálu žáků
- směřování k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění
- podpora integrace těchto žáků
- odstranění rušivých vlivů při práci
- navozování příjemné atmosféry při práci
- vyhledávání činností, kde je žák i úspěšný
- úprava vzdělávacího obsahu tak, aby byl soulad mezi požadavky a možnostmi žáků
- využívání speciálních kompenzačních a didaktických pomůcek, speciálních učebnic a výukových programů
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC)
- spolupráce školy, žáka, jeho rodičů
- umožnění působení asistenta pedagoga ve třídě v případě potřeby

Zásady komunikace učitele s rodiči

- vytvořit klidnou atmosféru
- mít dostatek času pro rozhovor
- pochválit dítě, vyjádřit víru ve zlepšení
- zpočátku pouze popsat (nehodnotit) jevy, situace, chování, příhody
- uvést zdroje svých informací, totéž umožnit rodičům
- ujasnit si pojmy s rodiči
- snažit se rodičům citlivě poradit, nabídnout jim pomoc

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP sestavuje zpravidla třídní učitel za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu.

Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností a způsobu hodnocení. Při plánování a realizaci vycházíme z potřeb a možností žáka.

Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP sestavuje zpravidla třídní učitel za pomoci výchovného poradce na základě vyšetření a doporučení školského poradenského zařízení (zpravidla PPP). IVP má písemnou podobu.

IVP, podle kterého se se žákem bude pracovat a který obsahuje:

- závěry a doporučení z vyšetření v PPP
- konkrétní způsoby reedukace
- pomůcky, které se budou při nápravě používat
- způsob hodnocení
- jméno odpovědného pedagoga

Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností a způsobu hodnocení. Při plánování a realizaci vycházíme z potřeb a možností žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ."

Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

- uplatňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáků
- umožňujeme využívat všech podpůrných opatření při vzdělávání žáků
- uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při stanovování obsahu, forem a metod výuky
- zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění
- podporujeme nadání a talent žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky
- seznámení všech pedagogů i spolužáků s postižením žáků
- vypracování PLPP a IVP
- rozhodnutí o způsobu hodnocení žáků
- zajištění odborné literatury
- umožnění působení asistenta pedagoga ve třídě v případě potřeby

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky - postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, jejichž obsah přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka

3.4 Z zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

V rámci výuky je zařazována práce podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Velkou snahou školy je vychovávat tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Všechny žáky vedeme k tomu, aby byli tolerantní k odlišnostem a chovali se přátelsky nejen k handicapovaným spolužákům, ale i k těm, kteří v něčem vynikají.

Pokyny pro práci s nadanými žáky

- učitel by měl vědět, co žák umí a dát najevo, že to ví
- poskytovat dostatečné množství podnětů
- nabízet podpůrný materiál (bohatý, variabilní, podnětný)
- nenutit žáka opakovat základní učivo
- umožnit účast na činnostech stimulujících další rozvoj
- respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení
- poskytnout určitou volnost v rozhodování, jak využít ušetřený čas
- pomáhat nadaným žákům při hledání jim podobných vrstevníků
- umožnit stanovování vlastních cílů a podílení se na hodnocení své práce
- využít možnosti odborné pomoci

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP mimořádně nadaného žáka

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje zpravidla třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost.

Specifikace provádění podpůrných opatření

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Účinnost výchovného působení průřezových témat je posilována využíváním dalších vhodných příležitostí, se kterými se žáci setkávají mimo školu. Přírozeným místem realizace průřezových témat budou také zájmové a volnočasové aktivity školní družiny, zájmových kroužků a dalších společných akcí.

V etapě základního vzdělávání vyčleňujeme tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Přesné začlenění bude zapracováno do tematických učebních plánů jednotlivých vyučovacích předmětů. Vzhledem k charakteru výuky na 1. stupni je možno je zařadit do všech předmětů ve všech ročnících.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje dovednosti pro učení žáka
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Přehled začlenění průřezového tématu OSV do výuky integrací některých tématických okruhů do vzděl. obsahu vyuč. předmětů

Osobnostní rozvoj

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	ČJ M PRV HV VV TV PV	M PRV HV VV TV PV	ČJ AJ M PRV HV VV TV PV	ČJ AJ M PŘ VL HV VV TV PV	ČJ AJ M PŘ VL I HV VV TV PV
Sebepoznání a sebepečení	PRV HV VV	ČJ PRV VV	PRV HV VV	ČJ HV TV	ČJ AJ PŘ TV
Seberegulace a sebeorganizace	ČJ PRV HV	ČJ PRV HV	M PRV HV	ČJ M PŘ PV	ČJ PŘ I PV
Psychohygiena	M PRV HV VV TV PV	ČJ M PRV HV VV TV PV	ČJ M PRV HV VV TV PV	ČJ AJ M PŘ VL HV VV TV PV	ČJ M PŘ I HV VV TV PV
Kreativita	HV VV TV PV	ČJ HV VV TV PV	ČJ HV VV TV PV	ČJ M HV VV PV	ČJ M I HV VV PV

Sociální rozvoj

Poznávání lidí	M PRV	ČJ PRV HV	ČJ AJ M PRV	ČJ M HV TV	ČJ AJ TV
Mezilidské vztahy	PRV HV TV	ČJ M PRV TV	ČJ PRV HV TV	ČJ VL HV TV	ČJ AJ PŘ VL TV

Komunikace	ČJ PRV HV VV PV	ČJ PRV HV VV PV	ČJ AJ M HV VV PV	ČJ AJ M HV TV	ČJ AJ M PŘ VL I HV TV
Kooperace a kompetice	ČJ M PRV HV	PRV HV	ČJ HV	M VL HV VV TV	ČJ I VV TV

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ M PRV TV	M PRV TV	ČJ M PRV TV	ČJ AJ M VL TV	ČJ M PŘ TV
Hodnoty, postoje praktická etika	ČJ M PRV VV	M PRV VV	PRV HV VV	ČJ PŘ TV	M PŘ TV

Výchova demokratického občana (VDO)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovednostmi uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, skupiny, školy.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti, školy, třídy, skupiny
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a jejich důsledky
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému (ne lhostejnému) postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- orientuje k hodnotám spravedlnosti, svobody, solidarity a tolerance
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	PRV HV VV	ČJ PRV HV VV	ČJ PRV VV	VV	VV VL
Občan, občanská společnost a stát	PRV TV	M PRV TV	HV PRV TV	ČJ	ČJ VL
Formy participace občanů v politickém životě	PRV HV			HV	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		PRV	PRV	ČJ AJ VL	VL

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech zdůrazňuje ve vzdělávání evropský rozměr. Ten je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě. Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí. Ve výuce se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálních a kulturních odlišností mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru, motivuje žáky k prvním kontaktům a setkávání.
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o volby v dimenzi evropské a mezinárodní
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Přehled začlenění průřezového tématu VMEGS do výuky integrací některých tematických okruhů do vzděl. obsahu vyuč. předmětů

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	ČJ HV	ČJ PRV HV	ČJ AJ HV	AJ M VL HV VV TV PV	ČJ AJ M VL HV VV TV PV
Objevujeme Evropu a svět	PRV HV VV TV	PRV HV VV TV	PRV HV VV TV	TV	ČJ AJ M VL I TV
Jsme Evropané	PV	PV	PV	ČJ TV	HV TV

Multikulturní výchova (MKV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých,
chápat a tolerovat odlišné zájmy druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná
není nadřazená jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí
příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti

Přehled začlenění průřezového tématu MKV do výuky integrací některých tématických okruhů do vzděl. obsahu vyuč. předmětů

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	ČJ PRV HV	ČJ PRV	ČJ AJ PRV HV	AJ VL VV PV	ČJ AJ VV PV
Lidské vztahy	PRV TV	PRV TV	AJ M PRV TV	ČJ AJ TV	PŘ VL TV
Etnický původ	PRV HV VV	ČJ PRV HV VV	ČJ PRV HV VV	PŘ	
Multikulturalita	HV		AJ HV	AJ	ČJ AJ
Princip sociálního smíru a solidarity					

Environmentální výchova (EV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojmání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technickoekonomická i estetická. Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí a k významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích jevů
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni
- učí komunikovat o problémech životního prostředí

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Přehled začlenění průřezového tématu EV do výuky integrací některých tematických okruhů do vzděl. obsahu vyuč. předmětů

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	VV	VV PRV	AJ PRV VV	ČJ AJ PŘ VL	HV PŘ VL
Základní podmínky života	VV	VV PRV	VV PRV	M PŘ VL PV	AJ PŘ VL PV
Lidské aktivity a podmínky životního prostředí	PRV TV	PRV TV	PRV TV	AJ M PŘ VL PV	M PŘ VL PV
Vztah člověka k prostředí	PRV VV TV PV	ČJ PRV VV TV PV	ČJ M PRV VV TV PV	ČJ PŘ VL HV TV	ČJ PŘ VL TV

Mediální výchova (MEDV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě, v kultuře společnosti (koncerty, divadla, filmová představení, exkurze ...)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování

Přehled začlenění průřezového tématu OSV do výuky integrací některých tématických okruhů do vzděl. obsahu vyuč. předmětů

Receptivní činnosti	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VV TV	ČJ PRV HV VV TV	ČJ AJ PRV HV VV TV	ČJ AJ HV VV	ČJ PŘ I VV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ	ČJ PRV	ČJ		ČJ I
Stavba mediálních sdělení				ČJ	ČJ AJ
Vnímání autora mediálních sdělení			HV	ČJ	ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ	PRV	ČJ PRV	PŘ TV	ČJ PŘ I HV TV

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení	VV	VV	ČJ PRV VV	ČJ	ČJ
Práce v realizačním týmu	VV	VV	ČJ M PRV VV	ČJ TV	ČJ AJ TV

4. Učební plán

Tabulace učebního plánu

vzdělávací oblasti	vzdělávací obory	ročník					celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	8	8	8	42
	Anglický jazyk			3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3			7
	Vlastivěda				2	2	4
	Přírodověda				2	2	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Disponibilní časová dotace		Český jazyk 7 Matematika 4 Člověk a jeho svět 3					
Celková povinná časová dotace		20	22	25	25	26	
		118					

Poznámky k učebnímu plánu

V učebním plánu jsou dodrženy tyto podmínky:

- je dodržena povinná časová dotace na prvním stupni (118 hodin)
- není překročena stanovená maximální týdenní hodinová dotace pro 1. a 2. ročník 22 hodin a pro 3. – 5. ročník 26 hodin
- učební plán je přizpůsoben profilaci školy

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Disponibilní časová dotace je využita takto:

Český jazyk

Minimální časová dotace 35 hodin byla posílena o 7 hodin (1 hod. v 1., 3. a 5. ročníku a po 2 hod. ve 2., 4. ročníku).

Matematika

Minimální časová dotace 20 hodin byla posílena o 4 hodiny (po 1 hodině ve 2.- 5. ročníku).

Člověk a jeho svět

Minimální časová dotace 12 hodin byla posílena o 3 hodiny ve vzdělávacích oborech prvouka (1 hodina ve 3. ročníku), vlastivěda (1 hodina v 5. ročníku) a přírodověda (1 hodina v 5. ročníku).

Dělené hodiny:

AJ - Početnější třídy (nad 24 žáků) jsou na výuku děleny do dvou skupin.

ČJ - Z důvodu zkvalitnění výuky jsou žáci početných tříd na některé hodiny (nejvýše 2) děleni na dvě skupiny.

TV- Z důvodu malých prostor učebny TV se žáci početnějších tříd dělí na výuku na dvě skupiny.

Spojení vzdělávacích předmětů do bloků:

Ve čtvrtém a pátém ročníku se hodiny výtvarné výchovy a pracovní výchovy spojují do jednoho bloku, tzn., že se v jednom týdnu vyučuje výtvarná výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách a v druhém týdnu pracovní výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách.

5. Učební osnovy

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v ŠVP ZV rozděleno do sedmi **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním nebo více vyučovacími předměty.

- Jazyk a jazyková komunikace: **Český jazyk, Anglický jazyk**
- Matematika a její aplikace: **Matematika**
- Informační a komunikační technologie: **Informatika**
- Člověk a jeho svět: **Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda**
- Umění a kultura: **Hudební výchova, Výtvarná výchova**
- Člověk a zdraví: **Tělesná výchova**
- Člověk a svět práce: **Pracovní výchova**

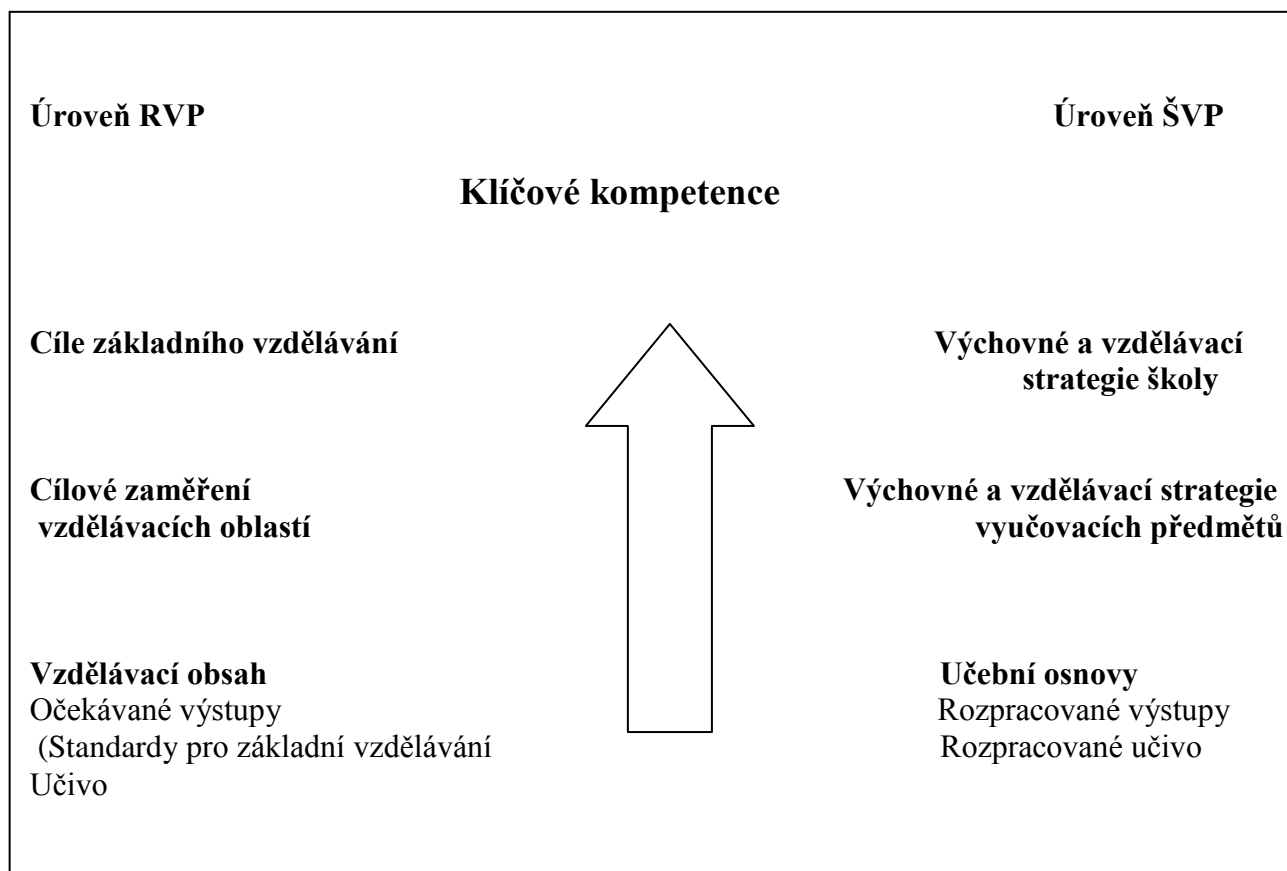
Jednotlivé vyučovací předměty jsou v úvodu vymezeny charakteristikou, která vyjadřuje postavení a význam v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem prvního stupně a druhého stupně základního vzdělávání.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření oblasti stanovuje ve ŠVP výchovné a vzdělávací strategie vyučovacích předmětů – viz graf

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je tvořen očekávanými výstupy a učivem. V rámci prvního stupně je vzdělávací obsah dále členěn na první období (první až třetí ročník) a druhé období (čtvrtý až pátý ročník).

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezuji předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě. RVP ZV stanovuje očekávané výstupy na konci třetího ročníku (první období) jako **orientační** (nezávazné) a na konci pátého ročníku (druhého období) **závazné**.

Učivo je strukturováno do jednotlivých tématických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů.

5.1 ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1. - 2. ročník: 9 hod.

3. - 5. ročník: 8 hod.

disponibilní časová dotace: 7 hod.

Dovednosti získané předmětem Český jazyk jsou potřebné pro kvalitní jazykové vzdělání i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání a pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní a historický vývoj lidské společnosti.

Český jazyk se vyučuje ve kmenových třídách. Z důvodu zkvalitnění výuky jsou žáci početných tříd na některé hodiny děleni na dvě skupiny. Součástí vzdělávání a výchovy je spolupráce s obecní knihovnou, pravidelné využívání školní knihovny, vedení čtenářských deníků a návštěvy divadelních představení a jiných kulturních akcí.

Vzdělávací předmět Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek, jejichž obsah se vzájemně prolíná.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a posoudit jeho obsah.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Vede je k přesnému a logickému myšlení a přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.

V **Literární výchově** žáci poznávají základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory o přečteném díle. Rozvíjejí základní čtenářské návyky, schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny související s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v textu Slabikáře, čítanky a jiného textu pro děti ▪ plynule čte jednoduchý text s porozuměním ▪ uvědoměle čte ▪ spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu s ohledem na možnosti žáka 1. ročníku ▪ vyjádří svoji zkušenost ▪ dodržuje základní hygienické a pracovní návyky ▪ píše správné tvary písmen ve větší velikosti a liniatuře ▪ dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova, spojuje písmena, slabiky, slova, dodržuje interpunkci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení <u>učíme se číst</u> - výcvik čtení - přípravná cvičení sluchová a zraková správné čtení slabik a uvědomělé čtení snadných slov hlasité čtení ukázek ze Slabikáře, čítanek a časopisů hlasité a tiché čtení článek - nadpis, řádek, odstavec uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik a slova ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - reagovat otázkami) ▪ mluvený projev -základy techniky mluveného projevu prosba, poděkování, omluva, blahopřání sdělování krátkých zpráv krátké mluvené projevy ▪ písemný projev činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých tvarů <u>hygienické návyky</u> - sezení, držení tužky, umístění a sklon sešitu, hygiena zraku zacházení s grafickým materiálem psaní prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky) orientace v liniatuře (indiv. pomocná) kvalitativní znaky písmen, slabik, slov psaní krátkých slov a jednoduchých vět 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smysl. vnímání, pozornosti a soustředění ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PRV, TV, VV, PV péče o dobré vztahy ▪ OSV - cvičení pozorování a naslouchání komunikace v různých situacích ▪ projekty Vánoce, Velikonoce roční období kulturní vystoupení oblíbená kniha divadelní představení ▪ VMEGS - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa ▪ MKV - respektování zvláštností různých etnik (i ve škole) ▪ OSV - relaxační čin. ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech dramatizace divadelní představení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Slabikář NŠ čítanky literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy písanky didaktické pomůcky hračky společenské hry

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané ▪ dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu 	<p>opis podle předlohy, přepis, diktát, autodiktát</p> <p>psaní velkých písmen - vlastní jména, první slovo věty</p> <p>vytváření základů rukopisu - čitelnost, úhlednost, celková úprava</p>		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ▪ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost ▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ▪ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ▪ odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) ▪ mluví srozumitelně ▪ používá slova významově správně ▪ napíše správně větu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka věta, slovo, slabika, hláska a jejich rozlišení z hlediska čtení a psaní poznávání písmen abecedy ve vztahu k odpovídajícím hláskám písmeno malé, velké, tištěné, psané tečka, čárka, pomlčka rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení výslovnost délky hlásek ▪ slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov rozvíjení slovní zásoby ▪ pravopis začátek věty, konec věty (znaménka . , ? , !) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení sebekontroly cvičení dovednosti řešení problémů 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	jmen osob, zvířat a místních pojmenování				
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředí se na poslech ▪ dokáže zhodnotit jednání postav ▪ všímá si ilustrací literárních děl ▪ recituje kratší básnický text ▪ zná některá rozpočítadla a říkanky ▪ zná některý dětský časopis 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů poslech literárních textů pro děti a mládež rozpočítadla, hádanky, říkadla, přísloví básně pro děti a o dětech ▪ zážitkové čtení a naslouchání co rádi posloucháme a čteme poznávání pohádkových postav a seznamování se s postavami povídek ze života dětí hodnocení vlastností postav vyjadřování vlastních pocitů z četby ▪ tvořivé činnosti s literárním textem vyprávění pohádek a povídek přednes básní, říkadla řešení hádanek účast na dramatizaci pohádek, povídek ze života dětí ▪ základní literární pojmy učit se porozumět pojmům a výrazům při praktické činnosti (říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka, báseň, loutkové divadlo, maňáskové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - různé typy sdělení, jejich rozlišování - reklama x zpráva vliv médií - role filmu a televize ▪ OSV - vytváření povědomí odpovědnosti spolehlivosti, spravedlnosti, respektování ▪ OSV - rozvoj sociálních dovedností - organizování práce skupiny 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plynule čte s porozuměním ▪ orientuje se v textu ▪ všímá si spojitosti textu s ilustrací ▪ respektuje základní formy společenského styku ▪ cvičí se ve schopnosti vypravovat, popisovat ▪ píše písmena a číslice podle normy psaní, dodržuje sklon, velikost ▪ správně spojuje písmena, zachovává rozestup ▪ správně užívá velká písmena a diakritická znaménka ▪ napíše adresu, přání ▪ dodržuje požadavky na úhlednost a čitelnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení plynulé čtení jednoduchých vět užívání správného slovního přízvuku uplatnění přirozené intonace hlasité a tiché čtení s porozuměním ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - reagovat otázkami) ▪ mluvený projev krátké souvislé projevy základní formy společenského styku oslovení, pozdrav, poděkování děj - základ vypravování dodržení posloupnosti dějů na základě pozorování jednoduchý popis (čtyřnohý kamarád) pojmenování předmětů a jejich vlastností, vypravování různých příhod ▪ písemný projev nácvik psaní velkých tiskacích písmen (pro výuku geometrie) psaní psacích písmen (štíhlost, stejnoměrná výška, rozestupy ve slově) spojování písmen o, v, b s ostatními, zvláště s e, r, z prohloubením a protažením háčku spojování písmen vratným tahem umístování diakritických znamének dodržování tvarů písmen aplikační cvičení (adresa, dopis) úprava písemnosti (nápisy, odstavce) tvarové skupiny písmen a číslic 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PRV, TV, VV, PV ▪ OSV - vzájemné poznávání se ve třídě péče o dobré vztahy ▪ projekty Vánoce Velikonoce roční období kulturní vystoupení oblíbená kniha divadelní představení ▪ OSV - moje vztahy k jiným lidem cvičení pro rozvoj základů kreativity dovednosti pro verbální sdělování komunikace v různých situacích ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech dramatizace divadelní představení ▪ OSV - uvolnění a relaxace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice SPN čítanky pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy písanky didaktické pomůcky hračky společenské hry

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ▪ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost ▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ▪ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik ▪ určí slovo nadřazené, podřazené ▪ pozná podstatné jméno a sloveso ▪ pracuje s větou jako jednotkou projevu ▪ používá spojky v souvětí i ve větě ▪ rozezná druhy vět ▪ napíše správně i/y po tvrdých a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka čeština - abeceda, písmo slovo, slabika, hláska, písmeno rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhásky souhlásky znělé a neznělé slabikotvorné r, l rozlišování hlásek, výslovnost dlouhých a krátkých samohlásek ▪ slovní zásoba a tvoření slov slovní význam - slovo nadřazené, podřazené, souřadné - rozlišování nadřazenosti a podřazenosti třídění slov ▪ tvarosloví slovní druhy - podstatná jména, slovesa, předložky, spojky seznámení s názvy slovních druhů poznávání podstatných jmen, sloves a předložek v textu ▪ skladba <u>věta</u> -jednotka jazykového (řečového) projevu, rozlišování od jiných jazyků pořádek slov ve větě - určování věta, slovo, tvoření vět ze slov vyjadřování ústní, písemné procvičování v mluveném a čteném projevu, psaní jednoduchých vět středník, uvozovky <u>souvětí</u> - spojení dvou nebo více vět <u>spojky</u> a jejich funkce, procvičování jejich užívání <u>druhy vět</u> podle postoje mluvčího - odlišení a zdůvodnění ▪ pravopis psaní i/y po měkkých a tvrdých sou- 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> měkkých souhláskách zvládá pravopis znělých a neznelých souhlásek dodržuje správnou výslovnost a psaní slabik s ě rozdělí jednoduchá slova rozliší jméno obecné a vlastní umí napsat vlastní jméno 	<ul style="list-style-type: none"> hláskách vyslovování a psaní souhlásek na konci a uvnitř slova výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě význam slabik pro dělení slov, dělení slov na konci řádku vlastní jména, rozlišování obecných a vlastních jmen procvičování pravopisu jmen místních 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> soustředí se na poslech dokáže zhodnotit jednání postav všimá si ilustrací literárních děl převypráví příběh recituje báseň domyslí jednoduchý příběh orientuje se v základních literárních pojmech na základě vlastních zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů poslech četby poezie a prózy zážitkové čtení a naslouchání co rádi posloucháme a čteme orientace v pohádkách seznamování se s knihami o přírodě a věcech doporučíme knihu spolužákovi tvořivé činnosti s literárním textem spojování obsahu textu s ilustrací vyprávění pohádek a povídek o dětech přednes básní, říkadel řešení hádanek a slovních hříček dramatizace pohádky nebo povídky základní literární pojmy <u>poezie</u> - báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes (recitace) <u>próza</u> - vyprávění, vypravěč, příběh, děj <u>divadlo</u> - jeviště, herec, divák, loutky, maňásky <u>výtvarný doprovod</u> - ilustrace, ilustrátor 	<ul style="list-style-type: none"> MKV - respektování zvláštností různých etnik - rovnocennost etn. skupin a kultur odlišnost lidí, rovnost EV - příroda a kultura obce a její ochrana VMEGS - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa VDO - demokratická atmosféra s vztahy ve škole MEDV - hledání rozdílu mezi informativním zábavním a reklamním sdělením rozdíly mezi reklamou a zprávou 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ▪ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v textu knih určených dětem ▪ využívá čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů ▪ souvisle se vyjadřuje, klade otázky ▪ vypravuje podle názorných pomůcek ▪ popisuje jednoduché předměty i činnosti ▪ píše podle normy v přirozené velikosti a liniatuře s dodržáním sklonu písma (75°) a rozestupů písmen ▪ dodržuje hygienické a pracovní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení plynulé čtení souvětí a vět, členění textu a větného přízvuku rychlé tiché čtení, hlasité, předčítání četba uměleckých, populárních a naukových textů - důraz na upevňování čtenářských dovedností a návyků ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) vytváření dovednosti klást otázky ▪ mluvený projev stylizace a kompozice procvičování slovosledu jazykové prostředky, jejich výběr členění a procvičování jazykového projevu, sestavení nadpisu otázky a odpovědi reprodukce textu vypravování, i podle obrázků <u>popis</u> jednoduchých předmětů a činností osnova textu, její využívání společenský jazyk a jeho formy (požadání o informaci a její podání i telefonem, uvítání návštěvy, rozloučení se, sdělování přání, pozdravů) výběr vhodných výrazů ▪ písemný projev upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní odstraňování nedostatků v kvalitativních a kvantitativních znacích písma automatizace psacího projevu, dodržování hygienických návyků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - empatické a aktivní naslouchání vzáj. poznávání ve skupině, třídě ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PRV, TV, VV, PV ▪ MKV - naslouchání druhým, prostředek vzájem. obohacování ▪ MEDV - různé typy sdělení, výběr slov ▪ projekty Vánoce, Velikonoce roční období kulturní vystoupení oblíbená kniha divadelní představení ▪ VDO - demokratická atmosféra a vztahy ve škole ▪ MKV - uplatňování principů sluš. chování ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech dramatizace, soutěže divadelní představení ▪ MKV - cvičení dovedností zapamatování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice SPN čítanky pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy písanky didaktické pomůcky hračky společenské hry

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě kontroluje vlastní písemný projev vyjádří se v jednoduchých písemných formách napíše krátký dopis 	<p>osobitý rukopis - plynulý, rychlý, úhledný projev</p> <p>římské číslice, užití v praxi - letopočty</p> <p>celková úprava písemného projevu v sešitě, zápisky, pracovní poznámky</p> <p>popis jednoduchých předmětů a činností, písemné sdělení přání, pozdravu - pohlednice, dopis</p> <p>vyplňování poštovních formulářů (podací lístek, poštovní poukázka)</p>	<ul style="list-style-type: none"> MEDV - výběr výrazových prostř., uplatnění tvorba mediál. sdělení pro časopis (Tišické rozhledy) hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením MKV - mezilidské vztahy a komunikace 	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje slabiky a hlásky používá slova podobná, protikladná vyhledává slova příbuzná rozlišuje slovní druhy určí ohebné a neohebné druhy slov pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen a sloves odliší větu od souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka hláskosloví rozlišování slabik, hlásek slovní přízvuk, jeho správné kladení slovní zásoba a tvoření slov nauka o slově slovo a skutečnost slova významem podobná, příbuzná a protikladná, jejich vyhledávání stavba slov, určování počtu slabik tvarosloví <u>druhy slov</u> - poznávání (kromě zájmen a příslovců) ohebné a neohebné rozlišování <u>čísla</u> (jednotné, množné) rozlišování <u>rodu</u> (mužský, ženský, střední) <u>slovesa</u> - pojmenování děje, tvary, určování (osoba, číslo, čas) časování (čas přítomný, minulý, budoucí) skladba věta a souvětí určování vět v souvětí spojování vět, doplňování souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - cvičení doved. zapamatování psychohygienu uvolnění a relaxace OSV - řešení problémů a rozhodování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> pozná základní skladební dvojice, všímá si významů slov zvládne přehled i užívání vyjmenovaných slov a s tím i pravopis po obojetných souhláskách správně píše obvyklá vlastní jména 	<p>věta jednoduchá, její stavba základní skladební dvojice</p> <ul style="list-style-type: none"> pravopis <u>vyjmenovaná slova</u> - pamětné zvládnutí, použití v textu pravopis i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova vlastní jména uvědomělé zvládnutí jmen osob, vyhledávání jmen zvířat, měst, vesnic, hor, řek (výcvik pravopisu) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - cvičení dovedností zapamatování MKV - odlišnost lidí a jejich rovnost EV - příroda a kultura obce, její ochrana 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> soustředí se na poslech chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě vyjádří svůj postoj k přečtenému textu recituje básnický text domýšlí příběhy orientuje se v základních literárních pojmech na základě vlastních zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů poslech četby poezie a prózy pověsti místní, regionální zážitkové čtení a naslouchání knížka, kterou mám rád/a hledání podstaty příběhu, jeho smysl charakteristika literární postavy líčení atmosféry příběhu vyjádření svého postoje ke knize, zajímavé myšlenky knihy do knihovničky tvořivé činnosti s literárním textem vyprávění pohádky nebo povídky přednes básně nebo úryvku prózy dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem základní literární pojmy <u>poezie</u> - báseň s dějem, přirovnání, zosobnění <u>próza</u> - pověst, povídka postava děj, prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení VMEGS - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - život lidí, lidová slovesnost MKV - prostředky vzájemného obohacení 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
			<p><u>divadlo</u> - dějství (jednání), herec skutečnost a její umělecké vyjádření, autor a jeho fantazie výtvarný doprovod - ilustrace, ilustrátor</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ MEDV - vliv médií na život jednotlivce spolupráce v týmu	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ▪ rozlišuje podstatné i okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ▪ posuzuje úplnost i neúplnost jednoduchého sdělení ▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ▪ rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti ▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čte plynule a správně ▪ využije poznatků z četby i v dalších školních činnostech ▪ vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích ▪ prokáže, že rozumí textu ▪ vyjadřuje se i pomocí souvětí ▪ sestaví osnovu, člení text ▪ vypravuje s použitím plnovýznamových sloves a vhodných spojek ▪ umí výstižně a stručně telefonovat ▪ píše podle normy v přirozené velikosti a liniatuře s dodržováním sklonu písma (75°) a rozestupů písmen ▪ napíše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou ▪ dodržuje hygienické a pracovní návyky ▪ zvládne vyplnění různých tiskopisů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení správné a plynulé čtení uměleckých a populárně-naučných textů (učebnice pro různé předměty aj.) se správným slovním i větným přízvukem, s přirozenou intonací a správným frázováním uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) vytváření dovednosti klást otázky ▪ mluvený projev stylizace a kompozice využívání vhodných jazykových prostředků osnova - sestavování (jednoduchá), nadpis - tvoření, členění textu na odstavce vypravování - dějové složky - dodržení následnosti popis rostlin, zvířat, věcí, procvičování různých prostých popisů formy společenského styku, telefon ▪ písemný projev písemné formy společenského styku (adresa, pohlednice, blahopřání, korespondenční lístek) správné a účelné rozvržení daného prostoru psaní dopisu (včetně adresy) s jednoduchým obsahem (pozvání, oznámení) rodině, kamarádům - formální úprava, úhlednost, čitelnost písemné formy úředního styku - vyplňování tiskopisů (poštovní poukázka, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - rozvoj porozumění formy komunikace dech a relaxační cvičení ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PŘ, TV, VV, PV, VL ▪ MEDV - vnímání mediálních sdělení ▪ OSV - rozvoj vyjadř., slovní zásoby, dramat. hry, řešení model. sit. ▪ projekty Vánoce, Velikonoce roční období kulturní vystoupení oblíbená kniha divadelní představení ▪ EV - pozorování a popis přírody, využití textů k uvědomění si potřeby ochrany př. ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech dramatizace, soutěže divadelní představení ▪ VDO - pochopení pravidel pro fungování společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice SPN čítanky pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy písaní didaktické pomůcky hračky společenské hry

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku ▪ uplatňuje svůj osobitý rukopis, píše úhledně, čitelně, plynule ▪ opisuje a přepisuje text, píše diktát, autodiktát, provede kontrolu napsaného textu 	<p>podací lístek, průvodka) jednoduchá objednávka, přihláška, inzerát</p> <p>pisemné vyjádření vzkazu, informace kultura písemného vyjadřování, stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost</p> <p>zápisy do sešitů, poznámky</p> <p>výpisy údajů ze slovníku</p> <p>popis postupu děje, činnosti, zvířete, osoby, věci, místnosti aj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - příspěvky do Tišických rozhledů autorské články 	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ▪ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání ve škole i v životě ▪ porovná význam slov, všímá si spisovné podoby slov a porovná ji s užívanými nespisovnými slovy ▪ vyznačí stavbu slov ▪ určí slovní druhy ▪ skloňuje podstatná jména 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka národní jazyk (mateřský jazyk) - nejdůležitější prostředek k dorozumívání osvojování jazyka jako nástroje dorozumívání vytváření vztahu k jazyku ▪ slovní zásoba a tvoření slov <u>nauka o slově</u> hlásková podoba slova, zkoumání různých podob <u>význam slov</u> - rozlišování podle významu - jednoznačná, mnohoznačná spisovná, nespisovná, citově zabarvená slova -porovnání se spisovnými <u>stavba slov</u> - kořen, část předponová a příponová (u jednoduchých slov) předpony rozlišování předpon a předložek ▪ tvarosloví slovní druhy - určování slova ohebná a neohebná vzory podstatných jmen, skloňování infinitiv sloves - určování určité slovesné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - příslušnost k národu srovnávání jazyků ▪ OSV - rozvoj paměti, porozumění, vnímání, slovní zásoby 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> časuje slovesa rozliší větu jednoduchou a souvětí pracuje s holou větou píše správně pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov skloňuje správně podstatná jména podle vzorů respektuje shodu přísudku s podmětem 	<p>určování osoby, čísla a času u sloves časování sloves oznamovacího způsobu slovesné způsoby - určování v textu</p> <ul style="list-style-type: none"> skladba stavba věty rozlišování věty jednoduché a souvětí spojování vět spojovacími výrazy podmět a přísudek, určování vyjádřeného podmětu a přísudku přímá řeč - řeč mluvčího rozlišování přímé řeči a věty uvozovací (orientačně) dramatizace textu pravopis vyjmenovaná slova - uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov (uvnitř slova) koncovky podstatných jmen shoda přísudku s podmětem, psaní i/y v příčestí činném minulého času 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	<ul style="list-style-type: none"> soustředí se na poslech vyjádří pocity z četby, poslechu pořadu, divadelního či televizního představení 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů poslech četby poezie a prózy pověsti místní, regionální zážitkové čtení a naslouchání proč čteme a o čem čím nás zaujal rozhlasový pořad které hrdiny dětských příběhů obdivujeme a proč doporučení knihy, divadelního představení ostatním návštěva divadla - vyprávění o představeních, hercích, životě divadla 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - orientace v textu MKV - chápání rovnocennosti kultur 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ▪ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ všímá si rozdílů zpracování textu literatury krásné a uměleckonaučné ▪ rozumí základním literárním pojmům, používá je při praktických činnostech 	<p>volné čtení poslech textu v podání profesionálního umělce (herec)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem recitace reprodukce obsahu textu odlišení verše od prózy hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu hledání motivů činů literárních postav jaké ilustrace nás zaujaly a proč různá vydání stejných knih, rozdíly vazba, ilustrace, grafická úprava aj. ▪ základní literární pojmy <u>poezie</u> - lyrika (píseň), epika, jednoduché pojmenování, rytmus básně <u>próza</u> - pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy, bajka <u>divadlo</u> - jednání, konflikt, jeho řešení <u>film</u> - různé druhy filmů <u>televizní inscenace</u> <u>kulturní život regionu</u> - významní autoři a interpreti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení úloh, dramatizace ▪ MEDV - vnímání textů orientace v textu grafická úprava ▪ VDO - vyjádření názoru, hodnocení ▪ OSV - rozvoj poznávání a porozumění vnímání ▪ MEDV - rozlišování různých typů sdělení jejich hodnocení 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ▪ rozlišuje podstatné i okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ▪ posuzuje úplnost i neúplnost jednoduchého sdělení ▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ▪ rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti ▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledává informace ve slovnících a různých dalších textech ▪ orientuje se v nabídce dětské literatury, využívá školní i místní knihovnu ▪ poradí si v běžném společenském styku ▪ vypráví, popisuje ▪ píše podle normy v přirozené velikosti a liniatuře s dodržováním sklonu písma (75°) a rozestupů písmen ▪ napíše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou ▪ dodržuje hygienické a pracovní návyky ▪ zvládne vyplnění různých tiskopisů ▪ vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku ▪ uplatňuje svůj osobitý rukopis, píše úhledně, čitelně, plynule ▪ opisuje a přepisuje text, píše dik- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení výrazné čtení uměleckých textů (včetně knih) ▪ studijní čtení naukových textů ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) ▪ vytváření dovednosti klást otázky ▪ mluvený projev ▪ reprodukce jednoduchých textů ▪ sestavování osnovy textu ▪ odlišování tvrzení od mínění ▪ vypravování - procvičování ▪ popis předmětu, děje, pracovního postupu, vlastní popis ▪ písemný projev ▪ písemné formy společenského styku (adresa, pohlednice, blahopřání, korespondenční lístek) správné a účelné rozvržení daného prostoru ▪ psaní dopisu (včetně adresy) s jednoduchým obsahem (pozdání, oznámení) rodině, kamarádům - formální úprava, úhlednost, čitelnost ▪ písemné formy úředního styku - vyplňování tiskopisů (poštovní poukázka, podací lístek, průvodka) ▪ jednoduchá objednávka, přihláška, inzerát ▪ písemné vyjádření vzkazu, informace ▪ kultura písemného vyjadřování, stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost ▪ zápisy do sešitů, poznámky ▪ výpisy údajů ze slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - plánování učení a studia ▪ stanovení osob. cílů ▪ MEDV - orientace v textu ▪ mezipředmětové vztahy ▪ HV, M, PŘ, TV, VV, PV, I, VL ▪ OSV - růz. druhy komunikace, dialog ▪ projekty ▪ Vánoce, Velikonoce ▪ roční období ▪ kulturní vystoupení ▪ oblíbená kniha ▪ divadelní představení ▪ OSV - cvičení pozorn. a soustředění ▪ komunikace v růz. sit. (žádost, pozdrav, omluva) ▪ formy práce ▪ skupinová práce ▪ individuální činnosti ▪ poslech, dramatizace ▪ divadelní představení ▪ soutěže ▪ MEDV - příspěvky do Tišických rozhledů ▪ autorské články ▪ VMEGS - písemné vyjádření zážitků a zkušeností z ciziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky ▪ učebnice SPN ▪ čítanky ▪ pracovní sešity ▪ literární díla ▪ ilustrace ▪ audiokazety ▪ CD, DVD ▪ obrázky ▪ nástěnné obrazy ▪ písanky ▪ didaktické pomůcky ▪ hračky ▪ společenské hry

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		tát, autodiktát, provede kontrolu napsaného textu	popis postupu děje, činnosti, zvířete, osoby, věci, místnosti aj.		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ▪ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání ve škole i v životě ▪ užívá spisovnou výslovnost ▪ rozšiřuje si slovní zásobu ▪ využívá přídavná jména při ústním i písemném stylistickém projevu ▪ nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka národní jazyk (mateřský jazyk) - nejdůležitější prostředek k dorozumívání osvojování jazyka jako nástroje dorozumívání vytváření vztahu k jazyku ▪ slovní zásoba a tvoření slov stavba slova odvozování předponami a příponami části slova - kořen (společný pro všechna příbuzná slova), předpony, přípony - určování vyznačování slovtvorného základu, jak byla odvozena suhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene doplňování předpon podle smyslu základní význam předpon s-, z-, vz- ▪ tvarosloví <u>slovní druhy</u> - osvojování, užívání mluvnické kategorie <u>podstatných jmen</u> (pád, číslo, rod, vzor, skloňování) druhy <u>přídavných jmen</u> <u>slovesa</u> - mluvnické kategorie, určování, podmiňovací způsob <u>zájmena</u> - druhy, nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmena osobní - určování <u>číslovky</u> - rozlišování v textu ▪ skladba základní větné členy - určování podmět vyjádřený a nevyjádřený vyhledávání různých podmětů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VDO - technika řeči komunikace, dialog ▪ MKV - specifické rysy jazyků ▪ OSV - cvičení dovednosti zapamatování vzáj. poznávání ve sk. já jako zdroj informací o sobě ▪ OSV - zvládnutí učebních problémů vázaných na látku ▪ OSV - cvičení dovednosti zapamatování ▪ MEDV - identifikování základních orientačních prvků v textu 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ▪ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ▪ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní pravidla interpunkce, umí je využít v praxi ▪ pracuje s pravidly a slovníky ▪ využívá znalost pravopisu ve svých písemných projevech 	<p>skladební skupina v podmětu, užívání přísudek slovesný, neslovesný shoda přísudku s podmětem věta jednoduchá, určování souvětí, spojování vět v souvětí interpunkce u přímé řeči využití interpunkce ve slohovém výcviku (s pomocí Pravidel českého pravopisu a Stručné mluvnice české)</p> <p>▪ pravopis <u>výcvik v pravopise</u> - užívání správných koncovek podstatných jmen shoda přísudku s podmětem - i/y v přičestí činném v minulém čase pravopis i/y po obojetných souhláskách - vyjmenovaná a příbuzná slova <u>zdvojené souhlásky</u> <u>předpony</u> s-, z-, vz- <u>předložky</u> s, z - jejich užívání <u>skupiny</u> bě/bje, vě/vje (tam, kde se setká předpona ob- a v- s kořenem) mě/mně dělení slov na konci řádku pravopis koncovek přídavných jmen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VDO - efektivní komunikace ▪ OSV - plánování učení a studia stanovení cílů cvičení dovedností zapamatování 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředí se na poslech ▪ hovoří souvisle o přečteném textu, vyjádří své názory, pocity ▪ zapamatuje si zajímavé myšlenky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů poslech četby poezie a prózy pověsti místní, regionální ▪ zážitkové čtení a naslouchání co nás v knihách zajímá všimnout si postojů literárních postav co přináší rozhlasový pořad a televizní vysílání čím nás zaujala televizní inscenace příběhu ze života dětí volné čtení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - kultura obce ▪ MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení ▪ VMGES - spolupráce školy s institucemi v obci 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ▪ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odliší literární vyprávění od faktického ▪ zná některého ilustrátora, pozná jeho práce ▪ uplatní vlastní zkušenosti z návštěvy divadelních představení ▪ rozumí základním literárním pojmům, používá je při praktických činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem předčítání, recitace reprodukce textu - vyhledání podstatného, klíčová slova a pojmy hlavní myšlenka literárního díla, nebo čtení ukázky veršovaná poezie, poetická próza předčítání z časopisů určených dětem a mládeži porovnávání ilustrací různých výtvarníků hodnocení různých vydání stejných knih porovnávání růz. typů divadelních představení (loutky, maňásky, živí herci), všimnout si práce herců, rozhovory o životě divadla ▪ základní literární pojmy <u>poezie</u> - lyrika, epika (bajka) přenášení významu - přirovnání, básnický přívlastek, zosobnění <u>próza</u> - čas a prostředí děje povídky, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora, řeč postav <u>divadlo</u> - konflikt a jeho řešení - komické, tragické hry <u>film</u> - loutkový, kreslený, hraný <u>televizní inscenace</u> - scénář <u>kulturní život</u> regionu, větších měst <u>kulturní instituce</u> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MKV - specifické rysy jazyka ▪ OSV - vzájemné poznávání ve skupině cvičení pro rozvoj základ. rysů kreativity rozvíjení vlastní myšlenkové linie ▪ VMEGS - poznávání vlastního kulturního zakotvení ▪ OSV - dialog, verbální a nonverbální sdělení ▪ MEDV - role filmu a televize v životě rodiny i jednotlivce 	

5.2 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

3. – 5. ročník: 3 hodiny týdně

Angličtina je jazyk, který proniká do každodenního života dětí. Pravidelně se s ním setkávají prostřednictvím médií, filmu i při práci s PC. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast mateřského jazyka. Žáci získávají jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Výuka se soustředí na probuzení zájmu o studium angličtiny a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Předmět Anglický jazyk je vyučován ve kmenových třídách a v počítačové učebně. Početnější třídy (nad 24 žáků) jsou na výuku děleny do dvou skupin. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Bohatě jsou využívány hry, soutěže, recitace a zpěv.

Vzdělávací předmět Anglický jazyk je rozdělen do šesti oblastí:

V oblasti **Řečové dovednosti** si žáci osvojují zvukovou podobu jazyka, vztahy mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou. Učí se používat dvojjazyčný slovník.

V oblasti **Poslech s porozuměním** se žáci seznamují se se základními poznatky z reálií anglicky mluvících zemí, s kulturou a nejběžnějšími zvyky.

V oblasti **Mluvení** se žáci učí vést rozhovor, vyžádat si a podat informaci, domluvit se v běžných situacích přiměřených jejich věku.

V oblasti **Čtení s porozuměním** žáci čtou texty v přiměřeném rozsahu s následnou kontrolou porozumění, seznamují se s různými časopisy a knihami přiměřené obtížnosti.

V oblasti **Produktivní řečové dovednosti** se žáci učí jednoduše reagovat na pokyny či promluvu, hovořit v rámci situací běžného života přiměřených jejich věku jazykově správně a z hlediska výslovnosti co nejbližší normě. Získávají schopnosti formulovat sdělení podle základních pravopisných pravidel.

V oblasti **Psaní** žáci vytvářejí jednoduché krátkodobé projekty.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k učení tak, aby znali smysl a cíl učení a byli motivováni k celoživotnímu vzdělávání
- klást důraz na komunikační schopnosti, na čtení, psaní a poslech s porozuměním
- učit vyhledávat a třídit informace, získávat poznatky z různých zdrojů
- učit žáky pracovat s chybou tak, aby ji nechápali jako nedostatek, ale krok ke zlepšení
- vést žáky k sebehodnocení a k uvědomělé přípravě pro budoucí potřebu cizího jazyka

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k plánování, přípravě, realizaci a hodnocení své činnosti ve škole i doma
- vést ke schopnosti pojmenovat, definovat problém a stanovit postup řešení
- v týmové práci společně řešit problémové úkoly, využívat různé postupy a uplatňovat fantazii, improvizaci a kreativitu

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke schopnosti vyjádřit svůj názor přijatelným způsobem, obhájit ho a vyslechnout názor jiných

- vést žáky k otevřené komunikaci s učiteli a spolužáky podle předem dohodnutých pravidel
- vést žáky k vytváření vlastního portfolia – projekty, prezentace, dopisy a pohlednice v anglickém jazyce
- vést k prezentování svých aktivit i na veřejnosti – nástěnky, vystoupení...

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve dvojicích a skupině
- vést ke schopnosti předání svých profitů a využití schopnosti každého jednotlivce při týmové práci
- vést ke kultivovanému projevu a k respektování společně dohodnutých pravidel chování

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat individuální rozdíly mezi lidmi – národnostní, kulturní, sociální
- učit dodržovat základní společenská pravidla chování a podílet se na jejich tvorbě

Kompetence pracovní

- formovat pracovní návyky – vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio...
- vést k hospodárnému využívání pomůcek, sešitů, učebnic
- učit žáky pracovat samostatně nebo ve skupinách, vést k plánování práce
- vyžadovat zodpovědný přístup k zadaným úkolům a dokončení práce

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně ▪ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ▪ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí pozdravit a rozloučit se ▪ představí se, zeptá se na jméno ▪ rozumí základním pokynům, reaguje na ně odpovídajícím způsobem ▪ odpoví na otázku ▪ odpoví na otázku ▪ chápe smysl jednoduchého sdělení určí správně x špatně ▪ časuje sloveso to have got ▪ správně použije jednoduché předložky ▪ vyjádří co má (nemá) rád 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov vyjádření souhlasy a nesouhlasy abeceda porozumění jednoduchým pokynům reakce na učitele (pokyny používané ve třídě) ▪ tematické okruhy <u>škola</u> - školní potřeby (pojmenování, určení barev, počtu) použije členy a, an, the a jednoduché věty typu This is ... <u>rodina</u> - členové rodiny, prarodiče <u>domov</u> - pojmenuje místnosti a jejich základní vybavení věty typu I have got <u>hračky</u> - pojmenuje hračky, určí jejich polohu in, on, under <u>moje tělo</u> - určování částí těla, obličej, tvoří věty He (She) has got <u>ovoce, zelenina, jídlo, pití</u> - běžné druhy potravin a nápojů, vyjádří pocit hladu a žízně, libosti a nelibosti I like, I don't like <u>oblečení</u> - jednotlivé části, popíše své oblečení i oblečení kamarádů vazbou I am wearing, He is wearing zábava, hry - pojmenuje sporty a hry, vazba I am good at..., I can play.. <u>zvířata</u> - domácí i ze zoo, mazlíčci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV -konverzace a komunikace vytváření modelových situací ▪ MKV - principy slušného chování ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PRV, TV, VV, PV, ČJ ▪ MKV - vztahy v rodině a tříd. kolektivu ▪ projekty Vánoce, Nový rok Velikonoce roční období kulturní vystoupení divadelní představení narozeniny prázdniny ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech, dramatizace divadelní představení soutěže, hry rozhovory písně a říkadla ▪ EV - zvířata v různých ekosystémech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice Chit Chat pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy didaktické pom. hračky společenské hry výukové programy na PC Terasoft

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše rozdíly mezi oslavou svátků u nás a v UK ▪ využívá slovní zásobu ve hře, konverzaci a při odpovědi na otázku ▪ čte srozumitelně se správným přízvukem a výslovností ▪ časuje sloveso to be ve všech osobách s použitím osobních zájmen ▪ vytvoří jednoduchou oznamovací větu ▪ dodržuje správný slovosled 	<p><u>dny a měsíce</u> <u>tradice a zvyky, svátky</u> Halloween, Vánoce, Velikonoce shody a rozdíly s oslavou u nás a jinde ve světě, názvy vánočních předmětů, písně</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní zásoba a tvoření slov - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem odlišnosti psaní a výslovnosti znaky pro fonetickou stránku jazyka (jiná výslovnost hlásek než v češtině) osobní zájmena přivlastňovací zájmena my, your sloveso to be ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MKV - porovnávání zvyků a tradic ▪ VMEGS - tradice různých národů - ČR, VB, USA ▪ MKV - důležitost znalosti cizích jazyků ▪ OSV - cvičení dovednosti zapamatování ▪ MEDV - identifikace základ. orientačních prvků v textu 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a spačlivou výslovností ▪ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí pozdravit a rozloučit se ▪ představí se, zeptá se na jméno ▪ rozumí základním pokynům, reaguje na ně odpovídajícím způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov vyjádření souhlasu a nesouhlasu abeceda odpovědi na jednoduché otázky ▪ jednoduchá sdělení čísla 1 - 100 - základní číslovky odpoví na otázku Kolik je hodin? zeptá se na věk, umí říci svůj zeptá se na telef. číslo, řekne své ▪ tematické okruhy třída - základní pokyny k práci odpovědi na otázku Co je to..? zeptat se otázkou Je to ..? a odpověď Ano, je..., Ne, není.. popis zařízení třídy větami This is..., These are..., That is..., Those are... bydliště, adresa rodina, domov - členové rodiny, jejich jména (hláskování), určení věku pojmenování místností, domácích činností, plánků bytu (použití výrazů between, opposite, next to, on the right, on the left hračky - pojmenování hraček podle obrázků i vlastních odpovědi na otázky Have you got a..? How many..?, Where is..? vyjádřit I have got..., I haven't got.. čtení krátkých vět moje tělo - pojmenování částí těla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - komunikace poznávání lidí ▪ mezipředmětové vztahy HV, M, PR, TV, VL VV, PV, ČJ ▪ MKV - principy slušného chování ▪ projekty Vánoce, Nový rok Velikonoce roční období kulturní vystoupení divadelní představení narozeniny prázdniny ▪ OSV - konverzace na dané téma ▪ MKV - vztahy v rodině, ve třídě důležitost užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění ▪ formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech dramaturgie divadelní představení soutěže, hry rozhovory písně a říkadla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice Zahálková pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy didaktické pom. hračky společenské hry výukové programy na PC Terasoft
MLUVENÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapojí se do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se ▪ vyhláskuje své jméno ▪ pojmenuje místnosti v bytě ▪ odpoví na otázku, dokáže ji položit 			

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> čte srozumitelně se správným přízvukem a výslovností popíše oblečení, jeho barvu sestaví svůj rozvrh hodin 	<p>spojení s jejich ukázkám</p> <p>používání zájmen her, his</p> <p>vymýšlení postavy, příšery a popis <u>ovoce, zelenina, jídlo, pití</u> - pojmenování základních druhů, určení barvy</p> <p>odpovědi na otázky Do you like..? Do you eat..?</p> <p>požádání o jídlo, pití</p> <p><u>oblečení</u> - použití vazby I am wearing</p> <p>popis oblečení svého i spolužáků</p> <p><u>volný čas, časové rozvržení dne</u> - části dne a vykonávané činnosti</p> <p>sestavení rozvrhu hodin</p> <p>určení času po hodinách</p> <p>pojmenování typů zájmů a zálib</p> <p>odpovědi na otázky Do you like..? Can you..?, Does he (she) like..?</p> <p>vyjádření postoje k druhům sportu</p> <p><u>zvířata</u> - mazlíčci - pojmenování</p> <p>popis vzhledu, způsobu života</p> <p>užívání sloves has got, likes</p> <p><u>město</u> - části města podle plánu, názvy budov</p> <p>zeptat se Kde je..? Kde mohu koupit..?</p> <p>používá výrazy always, never, often</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem <p>básničky, rýmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> VMEGS - znalosti o VB, USA OSV - psychohygiena (rozvrh dne) relaxační chvílky MKV - zvyky a tradice EV - zvířata různých ekosystémů roční období OSV - cvičení dovednosti zapamatování VDO - řešení názorové nerovnosti 	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> vyjádří co má (nemá) rád zeptá se na cestu využívá slovní zásobu ve hře, konverzaci a při odpovědi na otázku 			

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
PSANÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ▪ vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže písemně vyjádřit své myšlenky. ▪ časuje sloveso to be ve všech osobách s použitím osobních zájmen ▪ dodržuje správný slovosled ▪ vytvoří oznamovací větu, otázku a zápor s použitím modálních sloves ▪ utvoří množné číslo podstat. jmen ▪ správně používá základní předložky 	<p>odlišnosti psaní a výslovnosti znaky pro fonetickou stránku jazyka (jiná výslovnost hlásek než v češtině)</p> <p>osobní zájmena přivlastňovací zájmena sloveso to be, can, have got, want dny a měsíce přídavná jména</p> <p>▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>přítomný čas prostý a průběhový (tvoření a použití ve větách) gerundium po slovesu like ..-ing) číslovky sloveso být + otázka zápor sloveso mít + otázka, zápor sloveso moci + otázka, zápor množné číslo základní předložky místa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - identifikace základ. orientačních prvků v textu 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a spačlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> umí pozdravit a rozloučit se představí se, zeptá se na jméno rozumí základním pokynům, reaguje na ně odpovídajícím způsobem odpoví na otázku, dokáže ji položit 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov vyjádření souhlasu a nesouhlasu abeceda používání zdvořilostních frází při setkání a loučení zeptá se na místo, používání vhodných předložek psaní dopisu (i samostatně) zeptat se i odpovědět Jaké je počasí? 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - dovedost pro cvičení a studium informace o spoluž. vztahy ve třídě komunikace projekty Vánoce, Nový rok Velikonoce roční období kulturní vystoupení divadelní představení narozeniny prázdniny VMEGS - tradice národů Evropy a světa mezipředmětové vztahy HV, M, PR, TV, VL VV, PV, ČJ MKV - kultur. rozvoj jedinečnost každého čl. význam užívání cizího jazyka formy práce skupinová práce individuální činnosti poslech, dramatizace divadelní představení soutěže, hry, rozhovory písně a říkadla 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky učebnice Zahálková pracovní sešity literární díla ilustrace audiokazety CD, DVD obrázky nástěnné obrazy didaktické pom. hračky společenské hry výukové programy na PC Terasoft
MLUVENÍ	<ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se pomocí jednoduchých vět hovoří o jiných zemích tvoří otázky s použitím tázacích zájmen řekne, jaké je počasí podle popisu vytvoří plánec bytu 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá sdělení vyžádat si informaci komunikovat o některých zemích světa, které známe základní vztahy a tvoření otázek Who..?, Where..?, When..?, What..?, What time..?, How many..? tematické okruhy <u>roční období</u> - vyjmenovat, popsat počasí a vykonávané činnosti <u>počítač</u> - popíše a vyjádří svůj vztah použití otázek Do you like..?, Can you <u>povolání</u> <u>dopravní prostředky</u> <u>škola</u> - výtvarné pomůcky a materiály sloveso need ve všech tvarech spojit tvary I cut - I am cutting <u>domov</u> - popis nábytku a vybavení bytu podle plánu vyprávění o domě There is.., There are .. <u>čas</u> - vyjádření času dvěma způsoby 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> odpoví na otázku Kolik je hodin? použije dva způsoby popíše své zdravotní potíže vypráví o svém denním stravovacím režimu má povědomí o UK a USA přečte pohádku, dramatizuje ji 	<p>9:30 x half past nine určení reálného času měsíce, orientace v kalendáři, vlastní narozeniny - řadové číslovky <u>zvířata</u> - vyjmenovat a popsat domácí zvířata, <u>lidské tělo</u> - popis zdravotních potíží použití vztahu why - because denní stravovací režim UK, USA - orientace na mapě země UK, popis území USA měna <u>pohádky</u> - čtení s porozuměním dramatizace po rolích</p>	<ul style="list-style-type: none"> EV - ekosystémy VMEGS - Evropa anglicky mluvící země svět a angličtina OSV - cvičení dovednosti zapamatování práce ve skupině 	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> využívá slovní zásobu ve hře, konverzaci a při odpovědi na otázku čte srozumitelně se správným přízvukem a výslovností časuje sloveso to be ve všech osobách s použitím osobních zájmen 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a tvoření slov - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématových okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem odlišnosti psaní a výslovnosti znaky pro fonetickou stránku jazyka (jiná výslovnost hlásek než v češtině) osobní zájmena přivlastňovací zájmena sloveso to be, can, have got dny a měsíce přídavná jména - třetí stupeň básničky, rýmy číslovky základní, řadové příslovce předmětné tvary osobních zájmen 	<ul style="list-style-type: none"> MEDV - uspořádání informací, zpráv utváření týmu pro tvorbu anglic. zpráv OSV - cvičení dovednosti zapamatování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ▪ vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoří jednoduchou oznamovací větu ▪ dodržuje správný slovosled ▪ vytvoří oznamovací větu, otázku a zápor s použitím modálních sloves ▪ utvoří množné číslo podstat. jmen ▪ správně používá základní předložky ▪ splní rozkaz ▪ utvoří tvary minulého a budoucího času obměňováním vět 	<p>odlišnosti psaní a výslovnosti znaky pro fonetickou stránku jazyka psaní dopisu (i samostatně)</p> <p>▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>přítomný čas prostý a průběhový (tvoření a použití ve větách)</p> <p>gerundium po slovesu like ..-ing)</p> <p>sloveso být + otázka zápor</p> <p>sloveso mít + otázka, zápor</p> <p>sloveso moci + otázka, zápor</p> <p>množné číslo</p> <p>základní předložky místa</p> <p>rozkaz</p> <p>prostá budoucnost - will</p> <p>minulý čas prostý - seznámení se pomocí sloves did, had, was, were</p> <p>rozpoznání u pravidelných významových sloves</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - rozvoj dovedností zapamatování 	

5.3 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1. ročník: 4 hodiny

2. – 5. ročník: 5 hodin

Disponibilní časové dotace: 4 hodiny

Matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, žáci si osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Prolíná celým základním vzděláváním.

Předmět Matematika se vyučuje ve kmenových třídách. Při výuce jsou využívána počítadla, výpočetní technika, kalkulátory a další pomůcky. K motivaci a porovnávání kvality výuky se žáci zúčastní matematických soutěží (Matematický klokan).

Vzdělávací předmět Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách- dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a modelují reálné situace, zkoumají tvary a prostor.

V tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které analyzují z tabulek, diagramů a grafů.

V tematickém okruhu **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** žáci uplatňují logické myšlení, učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života.

Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učit žáky stručně a přesně se matematicky vyjadřovat pomocí symbolů
- prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh rozvíjet abstraktní kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- umožňovat, aby se žáci podíleli na hodnocení činností
- srozumitelně látku vysvětlovat, stanovit dílčí vzdělávací cíle
- vést žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učit rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti, sebekontroly, systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- učit volit správný postup a vyhodnocovat správnost výsledků
- zajímat se o názory žáků, klást otevřené otázky
- vést k plánování úkolů a postupů
- zařazovat metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- podle potřeby žákům pomáhat
- pracovat s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- učit žáky přesnému a stručnému matematickému vyjadřování včetně symboliky
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vést žáky ke srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Kompetence sociální a personální

- učit žáky pracovat v týmu
- hodnotit žáky způsobem, který je vede k jejich pokroku
- rozvíjet schopnosti spolupracovat

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat a hodnotit svoji práci a práci ostatních
- vést žáky k ohleduplnosti a taktu

Kompetence pracovní

- učit žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech v reálném životě
- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají, kombinují informace z různých zdrojů a využívají poznatků z různých předmětů
- vést žáky ke správnému využívání vybavení, techniky a pomůcek
- vést žáky k dodržování hygienických pravidel při práci se sešitem, učebnicí a pomůckami

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spočítá prvky souboru do 20 včetně ▪ vytvoří soubor s daným počtem prvků do 20 ▪ porovná čísla a soubory prvků s počtem do 20 ▪ sčítá a odčítá čísla v oboru 0 - 10, v oboru 10 - 20 bez přechodu přes desítku ▪ používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací ▪ přečte a zapíše čísla 0 - 20 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel číselná řada 0 - 20 počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků číslice znaménka <, >, =, +, - porovnávání čísel součet a rozdíl čísel (bez přechodu přes desítku) sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku - seznámení řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, na sčítání a odčítání řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více a o n-méně řešení složitějších slovních úloh v oboru do 20 ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa čtení a psaní čísel ▪ vlastností početních operací s přirozenými čísly vztahy mezi sčítáním a odčítáním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, PRV, VV, PV, HV, TV ▪ OSV - vzájm. poznávání ve skupině organizování práce sk. pomáhající chování ▪ projekty zápisy pozorování porovnávací testy výroba pomůcek ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách práce na PC soutěže závodů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Matematika Alter pracovní sešity obrazy encyklopedie internet DVD, VHS modely výukové programy stavebnice společenské hry kvízy hádky
PRÁCE S DATY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády doplňování jednoduchých tabulek 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary nachází v realitě jejich reprezentaci ▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ▪ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozezná čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník ▪ orientuje se v prostoru (vlevo, vpravo, před, za) ▪ rozezná krychli, kouli, kvádr, válec 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní útvary v rovině <u>rovinné obrazce</u> - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh vystřihování obrazců, překládání ▪ základní útvary v prostoru orientace v prostoru pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za <u>tělesa</u> - krychle, koule, kvádr, válec 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání 	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy zajímavé slovní úlohy a jejich řešení ▪ číselné a obrázkové řady doplňování a tvoření řad s pravidelným opakováním prvků, obrázků, barev, tvarů, znaků aj. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení dovednosti pro řešení problémů ▪ OSV - uvolnění relaxace 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovná čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapíše pomocí symbolů ▪ zaokrouhlí číslo na desítky ▪ sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku ▪ spočítá prvky souboru do 100 včetně ▪ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti aj.) ▪ dokáže řešit různé slovní úlohy, poradí si s jejich vytvářením ▪ orientuje se na číselné ose ▪ násobí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel číselná řada 0 - 100 porovnávání čísel zaokrouhlování čísel na desítky součet a rozdíl čísel závorčky sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 s přechodem přes desítku počítání po desítkách, po jedné v oboru do 100 sčítání a odčítání násobku do 100 sčítání více než dvou čísel odčítání více než jednoho čísla řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání řešení a vytváření slovních úloh na sčítání více než dvou čísel a odčítání více než jednoho čísla řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů n-krát více a n-krát méně ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa číselná osa 0 - 100 čtení a zápis čísel 0 - 100 ▪ násobilka násobek násobení jako opakované sčítání činitel, záměna činitelů náporné zavedení násobení a dělení na souborech předmětů řady násobků daného čísla násobilky 2, 3, 4, 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, PRV, VV, PV, HV, TV ▪ projekty zápisy pozorování porovnávací testy výroba pomůcek ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách práce na PC soutěže závodů ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Matematika Alter pracovní sešity obrazy encyklopedie internet DVD, VHS modely výukové programy stavebnice společenské hry kvízy hádanky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> užívá násobení a dělení v praktických situacích dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5 	<p>automatizace násobitek 2, 3, 4, 5 automatizace dělení v oboru probíraných násobitek dělení v oboru těchto násobitek</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti početních operací s přirozenými čísly vztahy mezi násobením a dělením 	<ul style="list-style-type: none"> VDO - komunikace spolupráce (soutěže) 	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v jednotkách času čte časové údaje na různých typech hodin 	<ul style="list-style-type: none"> závislosti a jejich vlastnosti orientace v čase den - 24 hodin hodina - 60 minut, minuta 60 sekund čtení údajů na hodinách včetně digitálních sledování jednoduchých závislostí na čase (změna teploty během dne, příchod a odchod ze školy, délka vyučovací hodiny, přestávky, čas snidaně, oběda, večeře, délka spánku) diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády číst a doplňovat tabulky násobků doplňování tabulek čísly, znaky aj. doplň čísla (znaky) podle posloupnosti 		
V ROVINĚ A V PROSTORU	<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> kreslí křivé a rovné čáry narýsuje úsečku pozná a pojmenuje geometrická tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině úsečka lomená čára kreslení křivých a rovných čar rýsování úseček označení bodů a úseček základní útvary v prostoru použití různých stavebnic ke stavbám podle obrázků tělesa - krychle, koule, kvádr, válec modelování těles 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - respektování druhého, pomoc odpovědnost spolehlivost 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
GEOMETRIE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odhadne délku úsečky na cm ▪ změří délku úsečky v centimetrech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody délka úsečky měření délky úsečky jednotky - centimetr, metr ▪ obvod a obsah obrazce strana rovinného obrazce, měření délek stran, obvod obrazce 		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší složitější slovní úlohy ▪ dokáže doplnit řady znaků ▪ řeší jednoduché sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy složitější slovní úlohy např. s nadbytečnými údaji, s více řešeními aj. slovní úlohy s několika početními výkony ▪ číselné a obrázkové řady doplňování a tvoření řad s pravidelným opakováním prvků, obrázků, barev, tvarů, znaků aj. ▪ magické čtverce doplňování jednoduchých magických čtverců sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení problémů ▪ OSV - relaxační úkoly 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoří soubor (penězi, milimetrovým papírem aj.) s daným počtem prvků do 1000 ▪ porovná čísla do 1000 ▪ používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh ▪ řeší různé slovní úlohy ▪ provádí odhad výsledku ▪ čte a píše trojčíferná čísla ▪ zakreslí obraz daného čísla na číselné ose ▪ automaticky užívá spoje všech násobílek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel číselná řada 0 - 1 000 počítání po stovkách, desítkách jednotkách porovnávání čísel, řešení úloh na porovnávání trojčíferných čísel zaokrouhlování čísel na stovky, desítky rozklad čísla v desítkové soustavě součet a rozdíl čísel sčítání a odčítání násobků sta sčítání a odčítání čísel bez přechodu a s přechodem násobků sta rozlišování sudých a lichých čísel řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání řešení složitějších slovních úloh řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa čtení a zápisy trojčíferných čísel číselná osa znázornění trojčíferných čísel na číselné ose porovnávání čísel s pomocí číselné osy ▪ násobilka <u>násobení a dělení v oboru násobílek v oboru do 100</u> násobilky 6, 7, 8, 9 automatizace všech spojů násobílek dělení v oboru těchto násobílek automatizace dělení v oboru násobílek násobení 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pozornosti a soustředění dovedn. zapamatování řešení probl. vzájemně poznávání ve skupině ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, PRV, VV, PV, HV, TV ▪ projekty zápisy pozorování porovnávací testy výroba pomůcek ▪ MEDV - komunikace a spolupráce v týmu ▪ MKV - integrace jedince, tolerance ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách práce na PC soutěže závodů ▪ OSV - cvičení sebekontroly, sebeovládání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Matematika Alter pracovní sešity obrazy encyklopedie internet DVD, VHS modely výukové programy stavebnice společenské hry kvízy hádanky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ násobí a dělí pamětně dvojciferná čísla jednociferným ▪ užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh ▪ určí neúplný podíl a zbytek ▪ odhadne výsledek ▪ písemně sčítá a odčítá trojciferná čísla ▪ provádí kontrolu svého výpočtu ▪ provádí předběžný odhad výsledku řešení 	<p><u>násobení a dělení mimo obor násobitek v oboru do 100</u></p> <p>násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobitek násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel užití závorek dělení se zbytkem součin, podíl, zbytek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly vztahy mezi násobením a dělením ▪ písemné algoritmy početních operací písemné algoritmy sčítání a odčítání odhad a kontrola výsledku písemné sčítání dvou sčítanců písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - zvládnutí řešení problémů ▪ OSV - komunikace a spolupráce v týmu 	
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 ▪ čte a sestavuje tabulky ▪ užívá tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislosti a jejich vlastnosti orientace v čase den - 24 hodin hodina - 60 minut, minuta 60 sekund sledování jednoduchých závislostí na čase základní jednotky délky ▪ diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády číst a doplňovat tabulky násobků doplňování tabulek čísly, znaky aj. doplní čísla (znaky) podle posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - organizace času uvolnění a relaxace kooperace 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci ▪ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině ▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ označí bod, krajní body úsečky ▪ rozliší přímkou, úsečku, polopřímku ▪ změří délku úsečky s přesností na mm ▪ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr ▪ odhadne délku, vzdálenost ▪ určí obvod jednoduchého rovinného obrazce ▪ označí průsečík dvou přímek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní útvary v rovině přímka, rýsování přímek polopřímka, vyznačování polopřímek čtvercová síť rovinné obrazce - trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti ▪ základní útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel válec měření délek hran tělesa modelování staveb tvaru kvádra, krychle aj. podle daného plánu (užívání stavebnic, krabiček aj.) ▪ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody další jednotky délky - mm, km, dm měření úseček s přesností na mm odhad délky úsečky, vzdálenosti rýsování úsečky dané délky (např. v cm a mm) ▪ obvod a obsah obrazce strana rovinného obrazce měření délek stran rovinných obrazců obvod výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině rovnoběžky, různoběžky průsečík dvou různoběžek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smysl. vnímání zvládnutí řešení probl. ▪ OSV - řeč předmětů cvičení pozorování ▪ MEDV - komunikace a spolupráce v týmu ▪ EV - životní styl 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší složitější slovní úlohy ▪ dokáže doplnit řady znaků ▪ řeší jednoduché sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy složitě slovní úlohy řešení a vytváření složitějších slovních úloh vedoucím ke třem (čtyřem) početním výkonům řešení slovních úloh s nadbytečnými údaji řešení slovních úloh vedoucích k více řešením ▪ číselné a obrázkové řady doplňování a tvoření řad s pravidelným opakováním prvků, obrázků, barev, tvarů, znaků aj. ▪ magické čtverce doplňování jednoduchých magických čtverců sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - rozvoj individ. dovedností, kreativity řešení problémů ▪ OSV - komunikace a kooperace ▪ OSV - relaxační úkoly 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ▪ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ▪ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v číselném oboru do milionu ▪ porovná čísla v oboru do milionu a řeší příslušné nerovnice ▪ zaokrouhluje čísla na státisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky ▪ rozkládá čísla v desítkové soustavě ▪ pamětně sečte a odečte čísla ▪ řeší složitější slovní úlohy ▪ čte, píše a zobrazí čísla na číselné ose ▪ pamětně násobí a dělí čísla do milionu s nejvýše dvěma číslicemi různými od 0 jednociferným číslem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel <u>číselný obor do 1 000 000</u> posloupnost čísel, počítání po státisících, desetitisících, tisících porovnávání čísel zaokrouhlování na státisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky rozklad čísel v desítkové soustavě sčítání a odčítání čísel v daném oboru početní operace a jejich procvičování pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel s nejvýše třemi číslicemi různými od 0 (př. 500 200 - 300 190) odhad výsledku kontrola výpočtu řešení slovních úloh na porovnávání, početní výkony, vztahy o n-více(méně), n-krát více (méně) ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa čtení a zápis čísel v desítkové soustavě práce se řádovým počítadlem číselná osa řešení jednoduchých nerovnic s užitím číselné osy vznačování intervalů patřících k danému zaokrouhlenému číslu na číselné ose ▪ násobilka <u>mimo obor násobilky</u> násobení a dělení čísel v daném oboru pamětné násobení a dělení jednociferným číslem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, PRV, VV, PV, HV, TV ▪ OSV -pozornost, soustředění, zapamatování ▪ projekty zápisy pozorování porovnávací testy výroba pomůcek ▪ OSV - využití sebekontroly ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách práce na PC soutěže závodů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Matematika Alter pracovní sešity obrazy encyklopedie internet DVD, VHS modely výukové programy stavebnice společenské hry kvízy hádanky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▪ porovná odčítá a sčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ názorně vyznačí určený zlomek celku ▪ porovná a sečte zlomky se stejným jmenovatelem ▪ řeší jednoduché slovní úlohy na výpočet zlomků z daného celku a naopak ▪ písemně sečte a odečte alespoň tři čísla ▪ zvládá písemné násobení ▪ písemně dělí jednociferným dělitelem ▪ odhadne výsledek, kontroluje výpočet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastností početních operací s přirozenými čísly vlastnosti sčítání a odčítání vztahy mezi sčítáním a odčítáním vztahy mezi násobením a dělením pořadí početních výkonů vymezení základních vlastností početních výkonů užívání závorek <u>zlomky</u> celek, část, zlomek čítatel, jmenovatel, zlomková čára polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina, využití názoru k určování vyjádření celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetin - názor porovnávání a sčítání zlomků se stejným jmenovatelem zlomky s čitatelem různým od jedné, jejich konkrétní modely smíšená čísla na konkrétních příkladech (litry, hodiny, kilogramy aj.) řešení a vytváření slovních úloh k určování zlomků daného celku složitější slovní úlohy vedoucí k rozdělování celku na části a výpočtu celku z daného zlomku ▪ písemné algoritmy početních operací písemné algoritmy sčítání a odčítání písemné algoritmy násobení a dělení písemné násobení jedno a dvojciferným dělitelem písemné dělení jednociferným dělitelem 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	<ul style="list-style-type: none"> vyhledává data a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> doplňuje řady čísel, tabulky čte a sestavuje sloupkový diagram sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic 	<ul style="list-style-type: none"> závislosti a jejich vlastnosti převody jednotek času, míry, hmotnosti, objemu diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná dosazování za proměnnou čtení a sestavování tabulek různých závislostí grafy soustava souřadnic čtení a sestavování sloupkových diagramů zakreslování jednoduchých grafů závislosti (např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne aj.) jízdní řády různé figurální diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> VMEGS - využití poznatků v grafech a tabulkách EV - úkoly s grafy tabulky s danou tematikou 	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	<ul style="list-style-type: none"> narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<ul style="list-style-type: none"> narýsuje kružnici vymodeluje kvádr a krychli ze sítě 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině rýsování libovolného rovnoběžníku rýsování libovolného obdélníku kružnice, kruh střed a poloměr kružnice rýsování kružnice s daným středem a poloměrem grafické sčítání a odčítání úseček základní útvary v prostoru sít' kvádrů a krychle, rozložené krabíčky, modelování ze sítě různé pohledy na tělesa (shora, zpredu, z boku) určení povrchu kvádrů a krychle součtem obsahů stěn 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rozvíjení smyslového vnímání 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotku obsahu ▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice ▪ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ změří délku úsečky s přesností na mm ▪ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr ▪ odhadne délku, vzdálenost ▪ určí obsah rovinného obrazce pomocí čtvercové sítě ▪ řeší slovní úlohy na výpočet obsahu čtverce a obdélníku ▪ určí vzájemnou polohu dvou přímek ▪ sestrojí rovnoběžku s danou přímkou ▪ sestrojí kolmici ▪ pozná souměrný útvar ▪ určí osu/y souměrnosti ▪ nakreslí souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody další jednotky délky - mm, cm, dm měření úseček s přesností na mm odhad délky úsečky, vzdálenosti rýsování úsečky dané délky (např. v cm a mm) ▪ obvod a obsah obrazce obvod čtverce, obdélníku, trojúhel. obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, určování obsahů dalších rovinných útvarů jednotky obsahu (čtverečné cm, dm, m, mm) a jejich užití řešení jednoduchých slov. úloh na výpočty obsahů obdélníků a čtverců ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině rovnoběžky, různoběžky, průsečík kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačení průsečíku kolmice, kolmost rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou ▪ osově souměrné útvary osa souměrnosti souměrné útvary určování os souměrnosti překládáním papíru, na názorech (hvězda, kruh, motýl, písmena abecedy) určování rovin souměrnosti na modelech (krabičky aj.) souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce a modelování rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> řeší složitější slovní úlohy využívá logickou úvahu při řešení problému dokáže doplnit řady znaků řeší jednoduché sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy řešení slovních úloh na několik početních výkonů řešení slovních úloh s nadbytečnými údaji řešení slovních úloh kombinatorické povahy řešení problémových úloh z běžného života řešení úloh, kde žáci vyhledávají (kombinují) informace z různých zdrojů úlohy s využitím poznatků z různých předmětů úlohy, kde k závěru lze dojít několika způsoby řešení úloh, které mají několik řešení kvízové otázky, logické úlohy, přesmyčky, rébusy číselné a obrázkové řady doplňování a tvoření řad s pravidelným opakováním prvků, obrázků, barev, tvarů, znaků aj. magické čtverce doplňování magických čtverců hlavolamy, doplňovačky, roháčky sudoku, kakuro prostorová představivost zrakové klamy situační náčrty tělesa perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - uplatnění vlast. nápadů, představivosti tvořivosti rozvržení postupu koordinace práce EV -slovní úlohy s danou tematikou OSV - řešení vzniklých problémů schopnost komunikace při společných řešeních (skup. práce) 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ▪ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ▪ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovná přirozená čísla ▪ zaokrouhlí přirozená čísla s požadovanou přesností ▪ sčítá a odčítá z paměti ▪ řeší složitější slovní úlohy ▪ zobrazí přirozená čísla na číselné ose ▪ zapíše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě ▪ pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel přirozená čísla do milionu a přes milion - posloupnost, porovnávání početní výkony s přirozenými čísly řešení jednoduchých nerovnic zaokrouhlování přirozených čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky pamětné sčítání a odčítání odhady výsledků, kontrola výsledků užití kapesního kalkulátoru při provádění výkonů s přirozenými čísly řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa čtení a zápis čísel větších než milion číselná osa zápis přirozených čísel v desítkové soustavě (libovolně velkých) zobrazování čísel na číselné ose užití číselné osy, teploměr, model další číselné soustavy - seznámení ▪ násobilka mimo obor násobilky pamětné násobení a dělení přirozených čísel ▪ vlastností početních operací s čísly početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) <p><u>desetinná čísla, celá čísla</u> zlomky se jmenovatelem 10, 100 a</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, PRV, VV, PV, HV, TV, I ▪ OSV - rozumové zpracování problémů zvládání učebních problémů - uč. látka ▪ VMEGS - Evropa a svět ▪ OSV - cvičení pozornosti, řešení problémů ▪ projekty zápisy pozorování porovnávací testy ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování ▪ OSV - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách práce na PC soutěže, závody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Matematika Alter pracovní sešity obrazy encyklopedie internet DVD, VHS modely výukové programy stavebnice společenské hry kvízy hádanky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné osedasetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku - pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> zapiše a přečte dané desetinné číslo zaokrouhlí dané desetinné číslo na celky zobrazí dané desetinné číslo na číselné ose sčítá a odčítá desetinná čísla násobí a dělí desetinné číslo 10 řeší slovní úlohy na užití desetinných čísel zobrazí záporné číslo na čísel. ose písemně sečte tři až čtyři přirozená čísla písemně odečte dvě přirozená čísla písemně násobí čtyřciferným činitelem a dělí dvojciferným dělitelem 	<p>jejich zápis desetinným číslem desetinná čárka desetina, setina, zaokrouhlování praktické modely desetinných čísel (peníze, hmotnosti, délky) psaní a čtení desetinných čísel, zobrazování řádu desetin a setin na číselné ose, porovnávání písemné sčítání a odčítání násobení a dělení deseti, stem a číslem menším než 10 řešení a vytváření slovních úloh s využitím desetinných čísel <u>záporná čísla</u>, modelování (teploměr)</p> <ul style="list-style-type: none"> písemné algoritmy početních operací písemné algoritmy početních výkonů, jejich užití užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferný činitel), dělení (až dvojciferný dělitel) provádění odhadů, kontroly výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rozvoj pozornosti a soustředění OSV - cvičení zapamatování dovednosti pro sdělování 	
VZTAHY A PRÁCE S DATY	<ul style="list-style-type: none"> vyhledává data a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> doplňuje řady čísel, tabulky čte a sestavuje sloupkový diagram 	<ul style="list-style-type: none"> závislosti a jejich vlastnosti převody jednotek času, míry, hmotnosti, objemu diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná dosazování za proměnnou čtení a sestavování tabulek různých závislostí grafy soustava souřadnic čtení a sestavování sloupkových diagramů 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rozvoj pozorn. rozumové zpracování problémů VMGES - události mající vztah k Evropě a světu OSV - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ZÁVISLOSTI,		<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic 	<p>zakreslování jednoduchých grafů závislosti (např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne aj.) jízdní řády různé figurální diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - průmysl a životní prostředí 	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ▪ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotku obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník ▪ vypočítá povrch kvádra a krychle ▪ řeší úlohy z praxe na výpočet povrchu kvádra a krychle ▪ zná a správně převádí jednotky délky a obsahu ▪ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ▪ používá správně jednotky délky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní útvary v rovině konstrukce obdélníku a čtverce rýsování pravoúhlého trojúhelníku rýsování obdélníku a čtverce rýsování rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníku ▪ základní útvary v prostoru povrch kvádra a krychle propedeutika pojmu objem tělesa pomocí stavebnic, jednotková krychle výpočet povrchu kvádra, krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn modelování těles, stavby z krychlí, počítání spotřeby řešení úloh z praxe rovnoběžné a různoběžné roviny (modelování na tělesech) kolmost rovin (modelování na tělesech) ▪ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody další jednotky délky - mm, cm, dm měření úseček s přesností na mm rýsování úsečky dané délky (např. v cm a mm) ▪ obvod a obsah obrazce další jednotky obsahu - ar, hektar, čtverečný kilometr, milimetr výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pro řešení řadových rysů kreativity pružnost nápadů originalita ▪ OSV - schopnost vidět věci jinak efektivní komunikace ▪ OSV - řešení probl. cvičení pozornosti a soustředění ▪ OSV - efektivní komunikace 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice ▪ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládacím papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá správně jednotky obsahu ▪ řeší příklady z praxe na výpočet obvodu a obsahu ▪ narýsuje rovnoběžky a kolmice ▪ pozná souměrný útvar ▪ určí osu/y souměrnosti ▪ nakreslí souměrný útvar 	<p>odhady obvodu a obsahu užití a převody jednotek řešení úloh z praxe i složitějších</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem ▪ osově souměrné útvary osa souměrnosti další souměrné útvary určování os souměrnosti určování rovin souměrnosti souměrné útvary ve čtvercové síti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání kreativita, vidění věcí jinak 	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší složitější slovní úlohy ▪ využívá logickou úvahu při řešení problému ▪ dokáže doplnit řady znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy řešení slovních úloh na několik početních výkonů, s nadbytečnými údaji, kombinatorické povahy, ze života řešení úloh, kde žáci vyhledávají (kombinují) informace z různých zdrojů, využívají poznatky z různých předmětů úlohy, kde k závěru lze dojít několika způsoby řešení úloh, které mají několik řešení slovní úlohy na výpočty obvodů, obsahů, povrchů z praxe (kombinace rovinných útvarů) slovní úlohy s užitím desetinných čísel z praxe kvízové otázky, logické úlohy, přesmyčky, rébusy ▪ číselné a obrázkové řady doplňování a tvoření řad s pravidelným opakováním prvků, obrázků, barev, tvarů, znaků aj. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení problémů - rozumové zprac. ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché sudoku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magické čtverce doplňování magických čtverců hlavolamy, doplňovačky, roháčky sudoku, kakuro ▪ prostorová představivost zrakové klamy situační náčrty tělesa perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení problémů ▪ OSV - kreativita schopnost vidět věci jinak rozvoj pozornosti 	

5.4 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

5. ročník – 1 hod.

Pro žáky 5. ročníku je předmět Informatika povinný. Hlavní náplní je praktické ovládání počítače. Žáci jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které vyhledávají na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů využívají elektronickou poštu. Žáci získají základy práce na počítači pro potřeby ostatních předmětů na výukové programy.

Předmět Informatika je vyučován v počítačové učebně. Učitel vede žáky k šetrné práci s výpočetní technikou a kritickému pohledu na učení i hodnocení vlastních výsledků. V početnějších třídách jsou žáci děleni do dvou skupin.

Vzdělávací program Informatika má komplexní charakter, ale pro přehlednost se dělí do tří složek:

Informační a komunikační

Vyhledávání informací a komunikace technologie

Zpracování a využití informací

Žáci mohou pracovat s informačními technologiemi – počítači v odborné učebně. Záměrem je, aby v jednotlivých předmětech mohli procvičovat, získávat informace, znalosti a dovednosti pomocí počítačů v běžných vyučovacích hodinách. Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k systematickému zpracování a vyhodnocování informací, k uvědomění si podstaty sdělení
- zadávanými úkoly vést k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů
- zadávat úlohy a projekty k tvořivému přístupu při jejich řešení, učit se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

Kompetence komunikativní

- podporovat v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé
- předkládat skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- učit žáky komunikovat na dálku využíváním vhodných technologií – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učit dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- nabádat žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám
- přizvat žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci a práci ostatních

Kompetence občanské

- na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost odhalovat žákům základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu
- seznamovat žáky s vazbami na legislativu a obecná morální pravidla (pirátství, autorský zákon, bezpečnost, hesla)
- při zpracování informací vést ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- umožnit žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další růst

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ▪ respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady, ▪ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe základní počítačové pojmy ▪ rozpozná a pojmenuje jednotlivé části počítačové sestavy ▪ přihlásí se k počítači, zvládá nejzákladnější obsluhu ▪ spustí aplikaci kalkulačka, malování, najde panel nástrojů a použije ho ▪ vytvoří soubor, adresář, kopíruje a vkládá text ▪ vyzná se na klávesnici, opraví chyby při psaní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační technologie co je to počítač, z čeho se skládá popis základních součástí pojmy software a hardware stručná historie, novinky, trendy ▪ struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení monitor, skříň počítače, klávesnice, myš, reproduktory, tiskárna zapnutí a vypnutí počítače, monitoru ovládání počítače myší (klik, dvojklik) důležité klávesy - Enter, Escape, šipky, písmena, číslice, mezerník, Shift, Delete, Backspace orientace na ploše - Start, hodiny, hledaná ikona, programy, Průzkumník práce s programy - spuštění, ukončení, samostatná práce s výukovými p. ▪ operační systémy a jejich základní funkce Windows - práce s oknem - zavírání křížkem, zmenšení a zvětšení okna prohlédnout soubor, složku vytvořit novou složku, soubor přejmenovat složku, soubor odstranit složku, soubor ▪ seznámení s formáty souborů přípony souborů a jejich typy textové soubory, binární soubory spustitelné soubory a multimediální soubory vytvoření souboru s určitým formátem převod formátu souborů komprimované soubory - ZIP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VL, PŘ, VV, AJ ▪ OSV -řešení problémů organizace času učební hodiny ▪ projekty Vánoce Velikonoce roční období místo kde žiji významné památky ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách samostatná práce ▪ MEDV - média kolem nás 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učební pomůcky PC sestava tiskárna Internet počítačové programy CD, diskety

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje samostatně i ve skupině spolužáků ▪ umí spustit a ovládat programy, využívá jejich možnosti ▪ při práci dodržuje hygienické návyky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ multimediální využití počítače spuštění CD, DVD, kopírování práce s výukovými programy instalace počítačových her ovládání počítačových her použití tiskárny ▪ jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem co dělat, když počítač "zamrzne" ztráta panelů nástrojů pravé tlačítko myši náповěda pomoc vyučujícího čistota a hygiena ▪ zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik nezapojovat přístroj do zásuvky nezasahovat dovnitř ani se nedotýkat zadní strany skříně počítače a jeho periferií nebezpečí spojená s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky vhodnost využití služeb počítače ochrana osobních dat (např. při práci s Internetem) zvážení, kdy osobní data zveřejnit 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - odpočinek uvolnění a relaxace 	
KOMUNIKACE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ při vyhledávání informací na Internetu používá jednoduché v vhodné cesty, ▪ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, co si představit pod pojmem "Internet" 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) připojení k Internetu (spuštění programu Internet Explorer) nastavení domovské stránky nejznámější české portály -seznam, atlas, google aj. 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A	<ul style="list-style-type: none"> komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> umí si založit e-mailovou adresu, přijímá a odesílá poštu, přikládá přílohy vytiskne si přijatou poštu najde a zobrazí webovou stránku, umí zadávat hesla ve vyhledávači, surfuje po Internetu samostatně vyhledá a zpracuje informace využije Internet při zjišťování aktuálních informací (počasí, stav ovzduší, aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) správné psaní internetové adresy - její části založení e-mailové adresy odesílání a přijetí e-mailu, odpověď, přeposlání mazání staré pošty metody a nástroje vyhledávání informací orientace na webové stránce získání potřebných informací z její nabídky (menu) prohlížení stránky další stránky, návrat na předchozí zjištění informací - trpělivost při načítání, oblíbené, historie formulace požadavku při vyhledávání na Internetu adresa - klíčové slovo, encyklopedie spojení, mapa aj. 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - předávání informací spolupráce ve skupině MEDV - vnímání inf. jejich třídění hledání podstaty mediálního sdělení orientace v textu VMEGS - informace z Evropy a světa 	
VYUŽITÍ INFORMACÍ	<ul style="list-style-type: none"> pracuje s textem, obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> připraví referát s využitím obrázků vytvoří jednoduchou prezentaci kopíruje obrázky z Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> základní funkce textového a grafického editoru formátování dokumentu - výběr, písma (velikost, typ), barev napsat krátký text (smazat), náhled, tisk, uložení, kopírování vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit ho v textu vkládání grafů, tabulek odstavce, zarovnání, odsazení odrážky základy práce v programu MS Word, excel, Power Point - otevřít, napsat text, upravit (orámovat), vložit obrázek 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>ZPRACOVÁNÍ A</p>			<p>a umístit jej v textu vytvořit jednoduchou prezentaci práce s programem Malování grafický editor - s použitím nástrojů nakreslit obrázek a uložit jej, znovu otevřít a provést změny a změněný uložit průběžné ukládání práce - ochrana před ztrátou dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - kreativní nápady a originalita 	

5.5 PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1. a 2. ročník: 2 hod.

3. ročník: 3 hod.

Disponibilní časová dotace: 1 hod.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Při některých tématech je vhodné využívání počítačové učebny. Pravidelně je výuka uskutečňována i v terénu. Při výuce jsou využívány různé pomůcky z metodického kabinetu. Zařazeny budou exkurze.

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů:

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Praktickými činnostmi a úkoly získávají žáci kladný vztah k místu jejich bydliště a k vlasti.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi i s problémy, které provázejí soužití lidí a utvářejí si přímé zkušenosti např. v dopravní výchově.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a čase. Hlavním cílem je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny i získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, o vlivu lidské činnosti na přírodu a přispívat k ochraně přírody.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o svém těle, o zdraví a bezpečí, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně situací ohrožení.

Předmětem se prolínají veškerá průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k poznání smyslu a cíle učení, učit žáky posoudit vlastní pokrok
- vést žáky samostatně pozorovat jednoduché úkazy a pod vedením učitele experimentovat, získané výsledky porovnávat a vyvozovat závěry pro další využití
- vést žáky k uvědomování si souvislostí a utváření prvního komplexnějšího pohledu na přírodní, společenské a kulturní jevy
- učit žáky vyhledávat a třídit jednoduché informace

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k uvědomění si některých problémových situací ve škole i mimo ni a vést k přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách
- učit žáky nacházet shodné a odlišné znaky, vést je k využívání vědomostí, k řešení problémů a k praktickému ověřování správnosti řešení
- vést žáky k využívání různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování myšlenek týkajících se osvojovaných témat
- vést žáky k vyjádření názorů v logickém sledu
- vést žáky k samostatnému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- učit žáky vyjadřovat se ve vztahu k sobě a okolí, vyjadřovat pozitivně své city, myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- vést žáky učít se pracovat efektivně ve skupinách
- vést žáky k respektování názorů druhých
- vést žáky k diskuzi a věcné argumentaci
- vést žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování určitého řádu a pravidel
- vést žáky k utváření ohleduplného vztahu k přírodě a kulturním památkám
- vést žáky k odmítání fyzického násilí a hrubého jednání

Kompetence pracovní

- vést žáky, aby dbali při praktických činnostech na bezpečnost a zdraví své i druhých
- vést žáky k rozlišování jednoduchých dostupných materiálů
- učit žáky používat jednoduché nástroje
- vést žáky vnímat technický rozvoj a ním spojené možnosti
- učit žáky využívat počítačovou techniku

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME	<ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí a obci rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se ve škole održuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne (s pomocí učitele a rodičů) dojde bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět 	<ul style="list-style-type: none"> škola - prostředí, činnosti, okolí <u>vstup do školy</u> - změna v dosavadním způsobu života, navazování nových vztahů (ke spolužákům, učitelům aj.) <u>učení</u> - základní činnost (poznávání, nové návyky, spolupráce, úkoly aj.) <u>prostory školy</u> a jejich funkce (učebny, šatny, ředitelna, sportoviště, odpočinkové prostory), okolí školy <u>školní režim a řád</u>, organizace činnosti - rozvrh hodin, přestávky, volné dny, prázdniny, stravování, pohyb v prostorách školy vhod. prostředí pro práci a odpočinek ve škole, zdravé pracovní a odpočinkové návyky (sedění, stání, nošení školní tašky, pohybová aktivita aj.) bezpečná cesta do školy a ze školy činnost chodce v silničním provozu riziková místa a situace 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - vzájemné poznávání ve třídě, vztahy a naše třída, péče o dobré vztahy mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV,PV, HV, TV OSV - cvičení pozitiv. vztahů ke spolužákům (pomoc, ohleduplnost, odpovědnost, spolehl. respektování) VDO - atmosféra vztahy ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky Prvouka NŠ obrazy encyklopedie OČMU Albra internet DVD,VHS modely atlasy klíče
LIDÉ KOLEM NÁS	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i ne dostatku odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje členy rodiny charakterizuje rozdílné role v rodině orientuje se rámcově v profesi svých rodičů pozdraví a přivítá známou osobu održuje pravidla slušného chování 	<ul style="list-style-type: none"> rodina - příbuzenské vztahy v rodině (rodiče, sourozenci, prarodiče-jména) vztahy mezi členy rodiny (úcta, pomoc), život rodiny-řád (pravidla) rodinného života, rozdělení rolí v rodině zaměstnání rodičů soužití lidí - mezilidské vztahy jak se lidé baví a tráví volný čas cestování (kola, auta, vlaky, aj.) nakupování - různé typy obchodů prodavač a zákazník, úhrada zboží chování lidí vzájemné seznamování lidí blízkých i cizích, praktické způsoby seznamování a komunikace mezi lidmi základní společenská pravidla chová- 	<ul style="list-style-type: none"> projekty školní výlety návštěva divadel kulturní akce svátky formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže výstavy OSV -řešení problémů v mezilids. vztazích 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
			<p>ni mezi lidmi (ve škole, doma, na veřejnosti)</p> <p>procvičování základů společenského chování v modelových i konkrétních situacích ve škole i mimo školu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte) školní řád ▪ vlastnictví - rozlišení osobního a společného majetku ▪ kultura základní pojmy, různé podoby a projevy kultury, návštěva kulturních akcí ve škole, obci i mimo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - komunikace v různých situacích předstírání, pravda, lež ▪ VDO - základní lidská práva, práva dítěte, prvky demokracie spravedlnost, řád 	
LIDÉ A ČAS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích, o práci lidí, porovnává minulost a současnost ▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenuje dny, měsíce, roční období 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád den, jeho části, činnosti v průběhu dne, noc, dny v týdnu hodiny - měření času měsíce, roční období, rok kalendářní a školní, prázdniny, kalendář základní orientace v čase (teď, před chvílí, za chvíli, dříve, později, včera, dnes, zítra pravidelně opakované činnosti lidí (práce, odpočinek, spánek, strava) opakované děje v přírodě ▪ současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života svátky - Vánoce, Velikonoce, známé regionální slavnosti (vinobraní) rodinná alba a fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - organizace vlastního času ▪ VMEGS - rodinné příběhy, zážitky a zkušen. z Evropy a světa život dětí v jiných zemích 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede případy výskytu organismů ve známé lokalitě ▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenuje známé rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí ▪ popíše proměny přírody v různých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rostliny, houby, živočichové <u>rostliny</u> - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života stavba těla vybraných rostlin <u>živočichové ve volné přírodě</u> stavba těla vybraných živočichů <u>živočichové chování lidmi</u> - domácí zvířata, způsob života, výživa pozorování životních projevů různých živočichů v přírodě v různých ročních obdobích, vyjádření pozorovaných skutečností (kresbou) určování známých zvířat ▪ životní podmínky proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období, pravidelné pozorování počasí - průběžné záznamy do kalendáře přírody změny počasí ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, znečišťování, likvidace odpadů, živelné pohromy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání cvičení dovednosti zapamatování ▪ EV - ochrana přírody odpady, druhotné suroviny zajišťování ochrany ŽP spotřeba věcí 	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše základní rozdíly mezi lidmi ▪ pojmenuje části lidského těla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo vrozené biologické rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška, barva pleti, oči, vlasů apod.) - pozorování lidská postava, stavba těla, určování jednotlivých viditelných částí těla lidské smysly - zrak, sluch, hmat, čich, chuť - význam a činnosti s omezením smyslů (zavázané oči nebo v rukavicích) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - moje tělo, já jako zdroj informací o sobě ▪ MKV - respektování zvláštností cizinců a etnik (v místě školy) spolupr. v kolektivu tolerantní vztahy odlišnost lidí, vzájem. rovnost 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci, v případě pomoci žádá o pomoc pro sebe i jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje základní hygienické návyky ▪ ví, jak se zachovat ve složité situaci ▪ dokáže vysvětlit, odkud hrozí nebezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy <u>rodina ve světě zvířat</u> - biologická a sociální funkce, péče o mláďata (potrava, zdraví, bezpečí - v přírodě, film) <u>lidská rodina</u> - členové, funkce rodiny, typy, rodinná atmosféra členové rodiny v základních rolích a vztazích (situační hry) tělesný vzhled - základní anatomické odlišnosti mužského a ženského těla ▪ péče o zdraví <u>zdraví a nemoc</u>, běžné n. - příznaky chování nemocného - doma, u lékaře, v nemocnici - užívání léků-nebezpečí zdravý denní režim - práce, relaxace pohyb, strava, pitný režim, spánek správná výživa, skladba stravy <u>hygienické návyky</u> - dodržování drobná zranění, první pomoc(dospělý) návlek dechových a kompenz. cvičení ▪ návykové látky a zdraví jedovaté rostliny a houby, nebezpečí užívání léků bez doporučení lékaře, chemikálie v domácnosti, tabák, káva alkohol, drogy - škodlivost na zdraví pozor na dary od neznámých lidí ▪ osobní bezpečí, krizové situace bezpečné chování doma, na ulici aj. při různých činnostech sport, práce.. nebezpečí zneužití slabšího - šikana ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení ▪ mimořádné události a rizika OČMU - Neztratím se? Neztratím! Kdo jsem. Kde bydlím. Naše rodina. Neztratím se? Co se ještě může stát. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - organizování práce skupiny ▪ OSV - relaxace hledání pomoci při potížích ▪ OSV - obrana proti agresi a manipulaci 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ▪ začlení svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí a obci ▪ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná svoji adresu ▪ orientuje se v domě, v bytě ▪ orientuje se v okolí bydliště dokáže se zeptat na cestu ▪ chová se bezpečně na hřišti, na ulici, v dopravním prostředku ▪ umí použít telefon ▪ snaží se přispět ke zlepšení prostředí (domova, školy) s přispěním dospělých ▪ udržuje pořádek, neničí vybavení školy ▪ orientuje se ve škole a okolí ▪ chová se vhodně ke spolužákům a zaměstnancům školy ▪ požádá o radu, pomoc ▪ vytváří si nejvhodnější způsob práce a odpočinku ▪ dopraví se bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, místo, kde bydlím, nalézám ochranu, pochození, soukromí, radost ▪ <u>rodina</u> společné činnosti vytvářející pocit domova - stolování, domácí práce, hra, zábava, návštěva kultur. akcí, výlety aj. ▪ <u>dům</u> - označení, členění, byt - místnosti, jejich funkce a vybavení ▪ <u>okolí bydliště</u> - nejbližší ulice, parky, důležitá místa a budovy (OÚ, pošta, obchody, stanice hromadné dopravy, zdravotnic.zařízení, místa pro hry aj.) prostředí v okolí bydliště, ochrana x poškozování ▪ vztahy v místě bydliště-kamarádké, sousedské, neosobní ▪ host - hostitel - chování, důvěra opatrnost v osobních vztazích ▪ škola - prostředí, činnosti, okolí ▪ <u>školní režim a řád</u> ▪ upevňování režimových návyků - pitný režim, stravování, osobní hygiena aj. ▪ <u>orientace</u> ve škole a v okolí školy ▪ osvojování vhodného <u>chování</u> ke spolužákům, učitelům, jiným osobám, při vstupu do různých místností aj. ▪ osvojování způsobů a možností vyjádřit svá přání, názory, problémy ▪ ukázky nejvhodnějších pracovních a odpočinkových poloh, správné nošení aktovky, vhodné relaxace aj. ▪ bezpečná cesta do školy a ze školy ▪ činnost chodce v silničním provozu ▪ bezpečný příchod a odchod ze školy ▪ riziková místa a situace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV,PV, HV, TV ▪ VMEGS -zážitky a zkušen. z Evropy a světa ▪ rodinné příběhy ▪ EV - naše obec, kultura, životní styl, spotřeba energie, odpady ▪ projekty školní výlety návštěva divadel kulturní akce svátky ▪ OSV - pozitiv. vztahy ke spolužákům rozvíj. ohleduplnosti, odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlnosti ▪ VDO - vztahy ve škole demokrat. atmosféra zákl. lidská práva práva dětí školní řád a práva a povinnosti žáků principy demokracie ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy, výstavky soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Prvouka NŠ obrazy encyklopedie OČMU Albra internet DVD,VHS modely atlasy klíče

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
LIDÉ KOLEM NÁS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, je jejich přednostem i ne dostatku ▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy ▪ vyjmenuje povinnosti a úkoly členů rodiny ▪ dokáže projevit radost ze společných rodinných akcí, umí o nich vyprávět a znázornit je kresbou ▪ přiměřeně se chová ke všem členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, společnému majetku ▪ ví, komu se může svěřit se svým problémem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - příbuzenské vztahy v rodině, širší příbuzenské vztahy, jména členů vztahy mezi členy rodiny (úcta, pomoc, ochrana, chování mladších členů ke starším, komunikace s blízkým členem rodiny a s méně známou osobou, život rodiny - práva a povinnosti členů rodiny, jejich podíl na chodu, společné činnosti, zaměstnání rodičů významné události, problémy rodiny ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy jak se lidé baví a tráví volný čas cestování (kola, auta, vlaky, aj.) nakupování - různé typy obchodů prodavač a zákazník, úhrada zboží ▪ chování lidí - vzájemné seznamování lidí blízkých i cizích podobnost a odlišnost lidí - původ, barva pleti, jazyk, povolání a společenské zařazení, schopnosti, povahové vlastnosti (kladné i záporné základní společenská pravidla chování mezi lidmi (ve škole, doma, na veřejnosti) příklady řešení konfliktních situací mezi lidmi (ve třídě) dohodou, nenásilným způsobem, postup nápravy ▪ právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte) školní řád ▪ vlastnictví- rozlišení osobního a společného majetku ▪ kultura základní pojmy, různé podoby a projevy kultury, návštěva kulturních akcí ve škole, obci i mimo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řeš. problémů problémy v mezilidských vztazích pomáhající a prosociální chování ▪ OSV - vzáj. poznávání ve skupině, třídě odlišnosti chování dobré vztahy, respekt. lidská práva ▪ MKV - respektování zvláštností cizinců a etnik v místě bydliště spolupr. v třídním kolektivu tolerantní vztahy integrace 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
LIDÉ A ČAS	<ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích, o práci lidí, porovnává minulost a současnost pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije 	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje dny, měsíce, roční období a jejich sled v týdnu, roce charakterizuje stručně měsíce, roční období 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase a časový řád den, jeho části, činnosti v průběhu dne, noc, dny v týdnu (pracovní a dny volna), využití při různých činnostech hodiny - měření času měsíce, roční období, rok kalendářní a školní, prázdniny, kalendář, datum základní orientace v čase (před týdnem, za týden, loni, letos, příští rok, v budoucnu, dávno aj.) pravidelně opakované činnosti lidí (práce, odpočinek, spánek, strava) opakované děje v přírodě současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života svátky - Vánoce, Velikonoce, známé regionální slavnosti (vinobraní) rodinná alba a fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - cvičení sebekontroly organizace vlastního času plánování učení 	
ROZMANITOST PŘÍRODY	<ul style="list-style-type: none"> roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede případy výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje známé rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí 	<ul style="list-style-type: none"> rostliny, houby, živočichové <u>rostliny</u> - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin sledování života rostlin, jejich reakce na světlo, teplo, vodu pozorování práce na poli, v sadu, na zahradě, v parku aj., popis pozorovaných skutečností (i kresbou) známé druhy rostlin, stavba těla, částí, a jejich funkce určování některých rostlin podle částí a charakteristických znaků význam rostlin pro člověka <u>živočichové</u> -základní skupiny, stavba těla vybraných živočichů, funkce jednotlivých částí <u>živočichové ve volné přírodě</u> 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - cvičení smysl. vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> popíše proměny přírody v různých ročních obdobích chápe příčiny přírodních dějů a zákonitostí 	<p><u>živočiškové chování lidmi</u> - domácí, užitková, hospodářská zvířata pozorování životních projevů různých živočichů v přírodě v různých ročních obdobích, vyjádření pozorovaných skutečností (kresbou) určování známých zvířat podle typických znaků (modely, obrazy)</p> <ul style="list-style-type: none"> životní podmínky proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období, pravidelné pozorování počasí - průběžné záznamy do kalendáře přírody změny počasí ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, znečišťování, likvidace odpadů, živelné pohromy 	<ul style="list-style-type: none"> EV - ochrana přírody odpady, druhotné sur. ochrana živ. prostředí 	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle 	<ul style="list-style-type: none"> popíše základní rozdíly mezi lidmi pojmenuje části lidského těla a některá důležitá vnitřní ústrojí a orgány 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo vrozené biologické rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška, barva pleti, očí, vlasů apod.) - pozorování a nalézání podobností a rozdílů mezi lidmi rozdíly mezi lidmi a jinými živočichy lidská postava, stavba těla, základní funkce a projevy, vnitřní a vnější ústrojí a orgány - popis, kresba lidské smysly - zrak, sluch, hmat, čich, chuť - význam a činnosti s omezením smyslů partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy <u>rodina ve světě zvířat</u> - biologická a 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - moje tělo (moje psychika), co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně, k druhým MKV - odlišnost lidí respektování etnických skupin 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci, v případě pomoci žádá o pomoc pro sebe i jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných lidí při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje základní hygienické návyky ▪ ví, co může být nebezpečné 	<p>sociální funkce, péče o mláďata (potrava, zdraví, bezpečí - v přírodě, film) <u>lidská rodina</u> - členové, funkce rodiny, typy, rodinná atmosféra</p> <p>členové rodiny v základních rolích a vztazích (situační hry)</p> <p>tělesný vzhled - základní anatomické odlišnosti mužského a ženského těla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ péče o zdraví <u>zdraví a nemoc</u>, běžné n. - příznaky chování nemocného - doma, u lékaře, v nemocnici - užívání léků-nebezpečí zdravý denní režim <u>hygienické návyky</u> - dodržování drobná zranění, první pomoc, přivolání pomoci dospělého návlek dechových a kompenz. cvičení ▪ návykové látky a zdraví jedovaté rostliny a houby, nebezpečí užívání léků bez doporučení lékaře, chemikálie v domácnosti, tabák, káva alkohol, drogy - škodlivost na zdraví pozor na dary od neznámých lidí ▪ osobní bezpečí, krizové situace vhodná místa pro hru bezpečí při různých činnostech sport, práce.. nebezpečí zneužití slabšího - šikana ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení čísla tísňového volání, postup volání ▪ mimořádné události a rizika OČMU - Bezpečí a nebezpečí V přírodě bezpečně. V přírodě pozor! Na silnici bezpečně. Na silnici pozor! Nebezpečí doma i venku. Pozor na neznámé lidi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - životní prostředí vliv na zdraví člověka ▪ OSV - uvolnění, relax. hledání pomoci při potížích (linka bezpečí) modelové situace ▪ MEDV - sledovat a hodnotit různých mediálních sdělení role médií v životě jedince rozdíl mezi reklamou a zprávou 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<p>MÍSTO KDE ŽIJEME</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ▪ začlení svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí a obci ▪ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví o místech (situacích), kde může dojít k úrazu (konfliktu) a ví, jak se zachovat, aby nedošlo k ohrožení jeho zdraví ▪ dopraví se bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět ▪ pojmenuje části obce a důležitá místa a ukáže směry do blízkých obcí a měst ▪ pojmenuje dopravní prostředky ▪ umí bezpečně cestovat do blízkého okolí ▪ zná důležitá telefonní čísla, dokáže je použít a přivolat pomoc ▪ zná památná místa v obci, chová se k nim s úctou ▪ popíše výsledky činnosti člověka v krajině a jejich vlivy na životní prostředí ▪ určí hlavní světové strany 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ škola - prostředí, činnosti, okolí <u>školní režim a řád</u> upevňování režimových návyků - pitný režim, stravování, osobní hygiena aj. <u>chování</u> ke spolužákům, učitelům, jiným osobám bezpečná cesta do školy a ze školy činnost chodce v silničním provozu bezpečný příchod a odchod ze školy riziková místa a situace ▪ obec, místní krajina název obce, jejích částí, poloha v krajině, směry do sousedních obcí, měst označení, význačné orientační body, cvičení orientace - vycházky hlavní komunikační síť - označení ulic informační tabule, hromadná a osobní doprava, značky, světelná signalizace významná místa v obci (OÚ, pošta, obchody aj.) jejich označení, důležitá telefonní čísla 112,150, 155,158 kulturní a společenský život v obci škola, knihovna, kino, sportoviště aj. památná místa - kostel, lípa aj. životní prostředí v obci, ochrana, péče znečišťující vlivy - vlastní pomoc ▪ okolní krajina (místní oblast, region) - typ krajiny, povrch (tvárnost, vodní toky a plochy, rostlinný kryt, živočišné v místní krajině - popis) osídlení, doprava, průmyslové stavby, využití půdy, rekreační oblasti lidské zásahy v krajině, vliv na životní prostředí - ochrana, chráněné oblasti orientace ve volné krajině podle přír. úkazů, kompasu, buzoly-svět. strany 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - škola - model otevřeného partnerství demokratické vztahy ▪ MKV - naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV,PV, HV, TV ▪ EV - naše obec a ochrana ŽP, odpady životní styl ▪ projekty školní výlety návštěva divadel kulturní akce svátky ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže výstavky ▪ EV - změny okolní krajiny - vliv člověka kulturní krajina lidské sídlo (město a vesnice) vodní zdroje, doprava, zemědělství, průmysl a ŽP ochrana přír. a památek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Prvouka NŠ obrazy encyklopedie OČMU Albra internet DVD,VHS atlasy klíče

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ukáže významné dominanty v místní krajině ▪ chápe nebezpečí při osamoceném pohybu v krajině - voda, lesy aj. ▪ určí světové strany na mapě ▪ zná význam barev na mapě 	<p>hledání orientačních bodů v krajině orientace v obci - významná místa pomoc při udržování životního prostředí v obci, (péče o zeleň v okolí školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ naše vlast domov, vlast - Česká republika státní symboly, významné osobnosti politického života ▪ mapy obecně zeměpisné a tematické - práce s mapou, plánem, porovnávání se skutečností, čtení základních údajů z plánu obce, turistické mapy vytváření jednoduchých orientačních plánků obce a náčrtků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - vlast a Evropa, státní symboly ▪ VDO - občan, odpovědný člen společnosti 	
LIDÉ KOLEM NÁS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, je jejich přednostem i ne dostatků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje různé pracovní činnosti, určí jejich význam ▪ zhodnotí dobrou a špatnou práci, odsoudí ničení výsledků práce ▪ zhodnotí svůj režim dne a náplň volného času, dokáže zvolit cestu ke zlepšení ▪ chápe význam pohybových aktivit pro zdraví ▪ zná různé činnosti lidí - práce, zábava, cestování, nakupování, získávání informací aj. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - příbuzenské vztahy v rodině <u>pracovní činnost lidí</u>, různá povolání práce tělesná, duševní, stálá, sezónní, dělná práce, zaměstnanost práce pro sebe, pro jiné, organizace práce, pracovní vztahy, odpovědnost odměna za práci, radost, úcta pracovní režim, pracovní doba, volno pracovní prostředí, vliv na kvalitu práce - vhodné, škodlivé využití volného času, sport, cestování, koníčky, kulturní vyžití vhodné a nevhodné trávení volného času, aktivní odpočinek ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy jak se lidé baví a tráví volný čas divadla, kina, muzea, galerie, sportoviště, taneční zábavy, cesty v přírodě informace o životě lidí - tisk, média aj. různé způsoby nákupu (přímo, z ka- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa ▪ VDO - principy demokracie (spravedlnost, řád, morálka) 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže vyřídit jednoduché záležitosti (pošle dopis, nakoupí aj.) ▪ pozdraví, přivítá návštěvu, rozloučí se ▪ představí se neznámé osobě ▪ odpoví na otázky, zeptá se na to, co ho zajímá ▪ vhodně se chová v různých situacích ▪ snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky, respektuje odlišné názory ▪ chápe nevhodnost užívání hrubých a neslušných výrazů ▪ poukáže na nevhodné chování, je ochoten o něm diskutovat 	<p>talogu), úhrada zboží (peníze, karta) služby - lékař, veterinář, knihovna, opravny, úklid, půjčovny aj. změny života v obci a okolí život v jiných částech světa, zvyky poznává různá povolání a znázorní své představy o nich (kresbou, pohybem, slovem, dramatizací) vzájemné předávání informací z pozorování různých činností sdružování lidí do spolků, zájmová činnost mír, vztahy mezi lidmi různých zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování lidí člověk - tvor společenský, potřeba vzájemné pomoci, porozumění vztahy mezi lidmi (přátelské, neutrální, nepřátelské), konflikty, řešení (smírné, násilné) základní společenská pravidla chování na veřejnosti), negativní projevy, předcházení, usměrňování bezpečnost při práci v různých profesích, vlastní zkušenost pomoc starým, nemocným, postiženým lidem ▪ právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte) školní řád ▪ vlastnictví- rozlišení osobního a společného majetku, peníze ▪ kultura základní pojmy, různé podoby a projevy kultury, návštěva kulturních akcí ve škole, obci i mimo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - zážitky z Evropy a světa ▪ OSV - komunikace a spolupráce v týmu pozornost, soustředění ▪ MKV - respektování zvláštností cizinců lidská solidarita spolupráce mezi lidmi tolerantní vztahy integrace jedince ▪ OSV - lidská práva chování podporující lidské vztahy, péče o ně 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
LIDÉ A ČAS	<ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích, o práci lidí, porovnává minulost a současnost pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, chápe minulost přítomnost, budoucnost určuje čas podle hodin, kalendáře dodržuje denní režim, dbá na vhodnou délku činností (s pomocí) sleduje data narozenin členů rodiny i data jiných významných dnů používá kalendář rozlišuje předměty denní potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase a časový řád hodiny, minuty, sekundy - měření času kalendář, datum, letopočet současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života svátky - Vánoce, Velikonoce, známé regionální slavnosti (vinobraní) rytmus života, fáze života (narození - stáří), časové vztahy v životě (mladý, starý, dospělý, vrstevníci) respektování časových potřeb vlastních, druhých lidí, zvířat, rostlin časové posloupnosti známých událostí, vlastních zážitků život v minulosti, předměty denní potřeby a manipulace s nimi předměty pro zábavu (hračky, knihy, obrazy, fotografie, regionální památky Muzeum v Mělníce - stálá expozice, archeologické nálezy z okolí skanzen Přerov nad Labem Stará Boleslav, Kokořín aj. báje, mýty, pověsti místní pověsti pověsti o Řípu 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - organizace vlastního času MKV - nekonfliktní život v multikulturní společnosti vstřícný postoj k odlišnostem VMEGS - naše vlast MEDV - mediální sdělení a realita vliv médií na život čl. 	
	<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> pozná různé materiály a zná jejich použití, dokáže je tvořivě využívat při různých činnostech vysvětlí základní význam vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> látky a jejich vlastnosti různé materiály kolem nás - dřevo, papír, látka, kov, umělá hmota - poznávání, získávání, výroba, použití voda a vzduch <u>voda</u> - její výskyt, vlastnosti, formy, čistota, úprava vody, ochrana vodních zdrojů (pitná, užitková, odpadní) <u>vzduch</u> - vlastnosti, proudění, čistota, 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - čistota ŽP význam pro život ochrana 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY	<ul style="list-style-type: none"> roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede případy výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> pozná vlastnosti některých látek vysvětlí význam nerostů, hornin a půdy pro život člověka určí známé rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí vysvětlí rozdíl mezi bylinami, dřevinami, houbami - savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem vybere zástupce vypěstuje nenáročnou rostlinu dokáže ocenit význam ZOO, chráněných území, botanických zahrad rozliší rostliny a živočichy podle druhů a podmínek života - okrasné, užitkové, chráněné domácí, volně žijící, hospodářská 	<p>ochrana ovzduší (smog- nebezpečí) jednoduché pokusy s použitím teploměru, zkumavek aj.</p> <ul style="list-style-type: none"> nerosty a horniny, půda nejznámější nerosty a horniny, vlastnosti (pozorování a porovnávání), výskyt, využití - důležitost půda - vznik, vlastnosti, využití, ochrana základní vlastnosti předmětů - skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, struktura, barva, lesk, vůně Vesmír a Země Slunce jako zdroj tepla a světla Země, Měsíc, střídání dne a noci hvězdy, návštěva planetária rostliny, houby, živočichové život, jeho různé podoby a formy <u>rostliny</u> - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin sledování života rostlin, jejich reakce na světlo, teplo, vodu - sam.pěstování známé druhy rostlin, stavba těla, částí, a jejich funkce význam rostlin pro člověka - okrasné, užitkové, péče o rostliny (venku, doma), chráněné a ohrožené rostliny určování některých rostlin podle částí a charakteristických znaků význam zeleně pro život na Zemi <u>živočichové</u> - základní skupiny, stavba těla vybraných živočichů, funkce jednotlivých částí, znaky živočichů <u>živočichové ve volné přírodě</u> <u>živočichové chovaní lidmi</u> - domácí, užitková, hospodářská zvířata 	<ul style="list-style-type: none"> EV - půda zdroj výživy ohrožení půdy EV - energie, přírodní zdroje, vyčerpatelnost OSV - zemědělství a životní prostředí 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše proměny přírody v různých ročních obdobích ▪ chápe příčiny přírodních dějů a zákonitostí ▪ orientuje se ve světě techniky, zná význam některých nástrojů, strojů a přístrojů ▪ umí bezpečně s nástroji a přístroji zacházet ▪ chápe nebezpečí manipulace s elektrickými přístroji a škodlivost dlouhodobého působení na lidský organismus 	<p>chránění a ohrožení živočichové péče o živočichy v přírodě, v zasetí určování známých zvířat podle typických znaků (modely, obrazy), popis zaznamenávání růstu a projevů živočichů slovem, kresbou</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ životní podmínky proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období, pravidelné pozorování počasí - průběžné záznamy do kalendáře přírody živá příroda, jedinečnost života na Zemi - podmínky života organismů neživá příroda, přírodniny oheň - vlastnosti, ochrana před požárem, popálením, bleskem ▪ rovnováha v přírodě závislost rostlin a živočichů na sobě přirození nepřátelé, přírodní rovnováha potravní řetězec, vliv člověka ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody vztah člověka a přírody, citlivé a účelné využívání, necitlivé zásahy, ochrana a péče o přírodu <u>lidé a technika</u> - výsledek lidského vývoje, snahy řešit problémy, vynálezy druhy techniky (dopravní, stavební, zemědělská, výrobní aj.) nástroje, stroje, pracovní postupy bezpečnost při práci s nástroji obsluha jednoduchých přístrojů pozorování činnosti strojů - venku, TV technika a energie - zdroje, využívání klady a zápory technického pokroku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - vliv a role médií v životě člověka ▪ EV - přírodní zdroje - (využití, hospodaření) ekosystémy odpady, změny krajiny ▪ EV - doprava a ŽP průmysl 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle 	<ul style="list-style-type: none"> popíše základní rozdíly mezi lidmi pojmenuje části lidského těla a některá důležitá vnitřní ústrojí, orgánů a orgánových soustav orientuje se v etapách lidského života (dětství, dospělost, stáří) rozpozná příznaky běžné nemoci zná význam dostatečného odpočinku, spánku, pohybu pro zdraví dodržuje hygienické návyky 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo člověk - nejinteligentnější živočich společné a odlišné znaky, životní potřeby člověka a jiných živočichů lidská postava, stavba těla, základní funkce a projevy, vnitřní a vnější ústrojí a orgány - jejich funkce lidské smysly - zrak, sluch, hmat, čich, chuť vrozené biologické rozdíly mezi lidmi průběh (etapy) lidského života příznivé a škodlivé vlivy přírody a prostředí na člověka, dědičnost x učení vylepšování smyslů (brýle, dalekohled mikroskop, letadlo, ponorka aj.) partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy tělesný vzhled, mužský a ženský pól v přírodě, anatomická odlišnost pojmy pro označení částí těla, pohlavních orgánů vznik a vývoj jedince (početí, narození, péče o novorozence) etická stránka sexuality sexuální zneužívání, zásady bezpečného chování na veřejnosti asertivní chování v kontaktu se spolužáky, vyjednávání učít se odmítnout, říci NE péče o zdraví <u>zdraví a nemoc</u>, běžné n. - příznaky, ochrana proti nemocem, očkování zdravotnická zařízení v okolí, činnost zdravý životní styl, denní režim <u>hygienické návyky</u> - intimní hygiena péče o zevnějšek 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - jedinečnost každého člověka rovnocennost etnic. skupin, kultur OSV - moje tělo, moje psychika sociální dovednosti zvládnání stres. situací smyslové vnímání řešení problémů 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci, v případě pomoci žádá o pomoc pro sebe i jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ v případě potřeby poskytne první pomoc ▪ dokáže přivolat pomoc telefonem ▪ umí si změřit teplotu ▪ dokáže posoudit potraviny z hlediska zdravé výživy ▪ chápe škodlivé vlivy sladkých, tučných a jinak nezdravých pokrmů ▪ dodržuje zásady zdravého stravování a pitný režim (s pomocí) ▪ při stolování se chová přiměřeně ▪ ví, že nemá užívat léky bez vědomí rodičů, lékaře ▪ zná nebezpečné rostliny, houby ▪ umí bezpečně zacházet s chemickými látkami ▪ chápe nebezpečí kouření, drog aj. ▪ odmítne dar od neznámého člověka a upozorní na něho dospěle ▪ ví, jaké nebezpečí hrozí od cizích lidí a jak se má zachovat ▪ ví, komu se může svěřit s problémy (šikana, hrubost, ohrožení aj.) ▪ dokáže podat co nejpřesnější informace neštěstí ▪ orientuje se v okolí, podle mapy 	<p>drobná zranění, první pomoc, uložení materiálu 1. pomoci (doma, ve škole), přivolání pomoci dospělého, lékaře měření teploty, ošetření poranění návlek dechových a kompenz. cvičení výživa - rozmanitost stravy, potraviny rostlinného a živočišného původu tekutiny, pochutiny vliv stravy na zdraví, pitný režim nákup a skladování potravin, druhy (masné, mléčné, obilniny, luštěniny ovoce, zelenina), sestavení jídelníčku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ návykové látky a zdraví přírodní látky - prospěšné, škodlivé běžné léky, vitamíny - zásady užívání jedovaté rostliny a houby - poznávání chemikálií v domácnosti, používání, označení (barvy, lepidla, úklid.prostř.) návykové látky, hrací automaty, počítače, závislost - modelová situace dar od cizího jako možný zdroj drogy instituce pomáhající při problémech dětská krizová centra, komunikace s nimi - telefonní čísla ▪ osobní bezpečí, krizové situace chování v silničním provozu, značky předcházení rizikovým situacím šikana, týrání, a jiné zneužívání ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení způsob volání na tísňovou linku ▪ mimořádné události a rizika OČMU - Počítej se vším Procházka po světě čísel. Kolik je hodin? Odhadujeme a měříme. Jak je to daleko, vysoko, hluboko? Kde (právě) jsme? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení dovednosti pro řešení probl. vzáj. poznávání ve sk. rozvíjení pozornosti komunikace ▪ OSV - pomáhající a prosociální chování 	

5.6 VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

4. a 5. ročník: 2 hod.

Disponibilní časová dotace: 1 hod.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, při vhodných tématech v počítačové učebně a v terénu. Při výuce je vhodné využívat literaturu i historické filmy. Zařazeny budou exkurze.

V předmětu Vlastivěda by měl učitel docílit, aby slovo „vlast“ nebylo pro žáka prázdným pojmem. Citlivě podané vyprávění o české zemi a její minulosti, o slavných osobnostech našich dějin by mělo v žácích vzbudit zdravou národní hrdost a pocit příslušenství k vlastnímu národu, touhu být v budoucnu užitečným členem lidské společnosti. Žáci získávají první zeměpisné poučení o Evropě.

Důraz je kladen na aktivní činnosti. Cílem je dovést žáky k tomu, aby od memorování přešli k jiným způsobům učení.

Předmět Vlastivěda je rozdělen do tří tematických oblastí:

V tematické oblasti **Místo, kde žijeme** žáci poznávají region svého domova, příslušnost k větším územním celkům, rozvíjí se jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností, probouzí se jejich národní cítění, vztah k naší zemi a kultuře a důležitost její ochrany.

V tematické oblasti **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy chování a jednání mezi lidmi, seznamují se se základními právy a povinnostmi a s problémy ve společnosti a světě, získávají prvotní poznatky a dovednosti občana demokratického státu, seznamují se se světem financí.

V tematické oblasti **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a čase, učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Učitel se snaží u žáků vyvolat zájem o minulost a kulturní bohatství země, o samostatné vyhledávání informací z dostupných zdrojů.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učit žáky samostatně vyhledávat informace z dostupných zdrojů
- učit žáky začlenit svou obec do regionu
- vést žáky k využití exkurzí, návštěv muzeí apod. k probuzení zájmu o minulost
- rozvíjet u žáků praktické poznávání místních a regionálních skutečností

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
- učit žáky uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učit žáky výstižně se vyjádřit o krajině a různých oblastech správnou terminologií
- učit žáky v hodinách a v přípravě na hodiny využívat odbornou literaturu, encyklopedie, internet apod.
- vést žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- vést žáky rozlišovat děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učit žáky naslouchat promluvám jiných lidí a svých spolužáků
- vést žáky srozumitelně vypravovat pověst nebo vlastní zážitky z cestování

Kompetence sociální a personální

- učit žáky ocenit význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učit žáky pracovat ve skupině
- umožnit žákům interpretovat či prezentovat různé texty, obrazové materiály a jiné formy záznamů
- učit žáky rozlišovat mezi jednotlivci a národy
- zajímat se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- umožňovat každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování názorů druhých lidí, k vytrvalosti, obětavosti apod.
- vést žáky k chápání rozdílů mezi lidmi a k tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společných pravidel soužití
- vést žáky k úctě k předkům, k ochraně památek a tradic

Kompetence pracovní

- při praktických činnostech učit žáky dbát na bezpečnost a zdraví druhých osob
- učit žáky rozlišovat dostupné informace, třídít je a pracovat s nimi
- učit žáky využívat techniku a literaturu
- učit žáky používat jednoduché nástroje, pomůcky a materiály
- učit žáky vnímat technický rozvoj a s ním spojené možnosti

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ▪ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu v přírodě ▪ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje školní řád ▪ zná pojmy obec, okres, region ▪ podle mapy charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny ▪ zná zajímavosti osídlení místní krajiny, významná místa i stavby, atraktivitu cestovního ruchu ▪ uvede hospodářské aktivity místní krajiny ▪ popíše stav životního prostředí jmenuje chráněná území ▪ vyjmenuje některé výrobní podniky v regionu ▪ určí hlavní i vedlejší světové strany umí použít kompas a buzolu ▪ vyhledá na mapě oblasti ČR a stručně je charakterizuje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ škola - prostředí, činnosti, okolí <u>školní režim a řád</u> <u>chování</u> ke spolužákům, učitelům, jiným osobám bezpečná cesta do školy a ze školy činnost chodce v silničním provozu ▪ obec, místní krajina obec ve vyšším územním a správním celku, místní krajina, oblast, okres, region, mapa místní oblasti zeměpisná poloha, přírodní tvářnost krajiny a regionu (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, využití půdy) hospodářské aktivity v místní krajině významné výrobní podniky a služby, práce, bydlení, odpočinek a zájmové využití, význam regionu životní prostředí místní krajiny a regionu, důležité údaje o jeho narušení ochraně a tvorbě ▪ okolní krajina (místní oblast, region) - typ krajiny, povrch významné obce a města, společenské, hospodářské, historické a technické objekty v místní krajině dopravní síť, cestovní ruch, atraktivita, významné zemědělské, průmyslové rekreační a chráněné oblasti regionu orientace ve volné krajině podle přír. úkazů, kompasu, buzoly-svět. strany ▪ regiony ČR - oblasti ČR, jejich zeměpisná tvářnost, přírodní podmínky významná místa a památky Praha a její okolí, střední, východní, severní, západní a jižní Čechy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - rozvíjení schopnosti pozorování vyhledávání údajů spolupráce v kolektivu ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV, PV, HV, TV, I, PŘ ▪ projekty školní výlety návštěva divadel kulturní akce svátky ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže výstavky ▪ EV - vliv obce na okolní prostředí zemědělství a průmysl zajištění ochrany prostředí a vzácných přírodních druhů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Prvouka NŠ obrazy encyklopedie OČMU Albra internet DVD, VHS modely atlasy kroniky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích ▪ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ▪ rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší pojmy domov a cizina ▪ vyjmenuje státní symboly ČR ▪ používá základní státoprávní pojmy zná jméno prezidenta a premiéra ▪ charakterizuje přírodní tvářnost území ČR ▪ pracuje s turistickou mapou místní krajiny, rozumí barevné grafice a smluvním značkám ▪ orientuje se na vlastivědné mapě ČR, vyhledá jednotlivé oblasti 	<p>Českomoravská vrchovina, Brno, severní, střední a jižní Morava</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ naše vlast domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina soužití národů a národností v jedné zemi (rovnocennost), národnostní menšiny ČR národní bohatství (přírodní zdroje, kulturní památky, národní tvořivost) národní zvyklosti, tradice, symboly česká státnost, státní symboly (znak, hymna, vlajka), státní svátky, státní instituce, základní státoprávní pojmy (prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby) významné osobnosti politického života ČR, armáda ČR ČR a její poloha v Evropě, sousedé přírodní podmínky území, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo ▪ mapy obecně zeměpisné a tematické - práce s mapou, plánem, porovnávání se skutečností, čtení základních údajů z plánu obce, turistické mapy(grafika, měřítko, vysvětlivky) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MKV - poznávání způsobu života u nás a v cizině porovnávání kultur ▪ VMEGS - sousední státy, zkušenosti a zážitky ▪ VDO - uvědomění si státnosti ústava 	
LIDÉ KOLEM NÁS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vhodně se chová v různých situacích ▪ snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky, respektuje odlišné názory ▪ chápe nevhodnost užívání hrubých a neslušných výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chování lidí člověk - tvor společenský, potřeba vzájemné pomoci, dorozumění vztahy mezi lidmi, ohleduplnost, etické zásady, konflikty, řešení zvládnutí vlastní emocionality rizikové situace, rizikové chování negativní projevy, příčiny, předcházení konfliktům 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - vztahy ve třídě mezilidské vztahy ▪ OSV - dialog, jeho vedení, pravidla a řízení 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení ▪ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ▪ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poukáže na nevhodné chování, je ochoten o něm diskutovat 	<p>bezpečnost při práci v různých profesích, vlastní zkušenost pomoc starým, nemocným, postiženým lidem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci ▪ vlastnictví- rozlišení osobního a společného majetku, rozpočet domácnosti způsoby placení, úspory, půjčky ▪ kultura základní pojmy, různé podoby a projevy kultury, návštěva kulturních akcí ve škole, obci i mimo ▪ základní globální problémy významné sociální problémy (nezaměstnanost aj.), problémy ve vztazích mezi lidmi a jejich dopad na členy společnosti globální problémy přírodního prostředí (oteplování, záplavy, deštné pralesy, ozónová díra aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VDO - práva a povinnosti občanů prvky demokracie (pravidla hodnocení, historické souvislosti, řád) ▪ VMEGS - poznávání a uvědomění si problémů (sociální, přírodního prostředí) 	
LIDÉ A ČAS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ▪ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ změří čas hodinkami a stopkami ▪ dodržuje denní režim, dbá na vhodnou délku činností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád hodiny, minuty, sekundy-měření času kalendář, datum, letopočet změny neživé přírody (roční období, délka dne) praktické měření času ▪ současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života časové posloupnosti známých událostí, vlastních zážitků život v minulosti, předměty denní potřeby a manipulace s nimi předměty pro zábavu (hračky, knihy, obrazy, fotografie, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - sledování mezilidských vztahů v růz. čas. obdobích spolupráce národů v tísni 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů ▪ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sleduje data narozenin členů rodiny i data jiných významných dnů ▪ uvede významné rodáky a předky, kulturní a historické památky v regionu, významné události a jejich místa ▪ má povědomí o životě Slovanů ▪ vyjádří rozdíl mezi pověstí a skutečností ▪ jmenuje první státní útvary na našem území ▪ zhodnotí přínos Karla IV. pro naše země ▪ popíše období husitských válek a osobnosti doby (J.Hus, J.Žižka) ▪ zná další významné osobnosti naší historie (Rudolf II.,J.A.Komenský a další) 	<p>státní svátky a významné dny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regionální památky místní stavební, umělecké aj. památky regionální zvláštnosti a tradice, lidová tvorba Muzeum v Mělníce - stálá expozice, archeologické nálezy z okolí skanzen Přerov nad Labem Stará Boleslav, Kokořín aj. regionální slavnosti (vinobraní) ▪ báje, mýty, pověsti naš region v minulosti, místní pověsti, významné události a předkové nejstarší osídlení našich zemí - Slované, pověsti a historická skutečnost první státní útvary na našem území Velká Morava, Přemyslovský stát počátky křesťanství, Cyril a Metoděj svatý Václav, počátky českého království, Přemyslovci Český stát a Karel IV. - hospodářský rozkvět, rozvoj vzdělanosti a kultury Lucemburkové husitství, Jiří z Poděbrad, Jagellonci Habsburkové, Bílá hora, temno Marie Terezie, Josef II. nejvýznamnější události a osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - tradice a zvyky v regionu ▪ OSV - hledání souvislostí v historii sledování řešení problémů 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ▪ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu v přírodě ▪ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ▪ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje školní řád ▪ orientuje se na vlastivědné mapě ČR, vyhledá zde oblasti a popíše jejich polohu, typické přírodní prvky ▪ vyhledá na mapě hlavní sídelní střediska a charakterizuje je ▪ uvede významné přírodní a společenské atraktivity a chráněná území cestovního ruchu a rekreace ▪ popíše aktuální stav životního prostředí v ČR ▪ vyjmenuje státní symboly ČR ▪ používá základní státoprávní pojmy, zná jméno prezidenta a premiéra ▪ popíše polohu sousedních států ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ škola - prostředí, činnosti, okolí školní režim a řád chování ke spolužákům, učitelům, jiným osobám bezpečná cesta do školy a ze školy činnost chodce v silničním provozu ▪ regiony ČR - oblasti ČR, jejich zeměpisná tvářnost, přírodní podmínky významná místa a památky významná města, zemědělská, průmyslová, rekreační a kulturní střediska, chráněné oblasti přírody naší vlasti přírodní a společenské aktivity cestovního ruchu a rekreace v jednotlivých oblastech ČR ▪ současný stav životního prostředí ČR ▪ naše vlast domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina soužití národů a národností v jedné zemi (rovnocennost), národnosti menšiny ČR národní bohatství (přírodní zdroje, kulturní památky, národní tvořivost) národní zvyklosti, tradice, symboly česká státnost, státní symboly (znak, hymna, vlajka), státní svátky, státní instituce, základní státoprávní pojmy (prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby) významné osobnosti politického života ČR, armáda ČR ▪ Evropa a svět sousední státy ČR, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská i společ- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - řešení problémů ▪ VDO - demokratická škola ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV, PV, HV, TV, I, PŘ ▪ EV - význam ochrany živ. prostředí energetické zdroje jejich vyčerpanost ▪ projekty školní výlety návštěva divadel kulturní akce svátky ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže výstavky ▪ EV - vesnice, město okolí půda, energet. zdroje ▪ VMEGS - naše vlast ▪ VDO - volební systém principy demokracie demokratické řešení problémů ▪ VMEGS - sousední státy, zkušenosti a zážitky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Prvouka NŠ obrazy encyklopedie OČMU Albra internet DVD, VHS modely atlasy kroniky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí 	<ul style="list-style-type: none"> popíše polohu ČR v Evropě vyhledá na mapě významné evropské státy a města vyhledá na mapě světa světadílů a oceány pracuje s turistickou mapou orientuje se na vlastivědné mapě ČR, mapě Evropy, lokalizuje sousední státy, vyhledá známá turistická letoviska 	<p>česká vyspělost</p> <p>oblasti cestovního ruchu na území sousedních států, vztahy mezi ČR a jejími sousedy</p> <p>ČR na mapě Evropy, významné evropské státy, evropská města a střediska cestovního ruchu</p> <p>ČR na mapě světa, orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů</p> <p>mapy obecně zeměpisné a tematické - práce s mapou, plánem, porovnávání se skutečností, čtení základních údajů z plánu obce, turistické mapy (grafika, měřítko, vysvětlivky)</p>		
LIDÉ KOLEM NÁS	<ul style="list-style-type: none"> vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení 	<ul style="list-style-type: none"> vhodně se chová v různých situacích snaží se řešit spory nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky, respektuje odlišné názory chápe nevhodnost užívání hrubých a neslušných výrazů poukáže na nevhodné chování, je ochoten o něm diskutovat 	<ul style="list-style-type: none"> soužití lidí - mezilidské vztahy principy demokracie, obchod, firmy sdružování lidí do zájmových spolků nejdůležitější politické strany ČR mír, vztahy mezi lidmi různých zemí chování lidí člověk - tvor společenský, potřeba vzájemné pomoci, porozumění vztahy mezi lidmi, ohleduplnost, etické zásady, konflikty, řešení zvládnutí vlastní emocionality rizikové situace, rizikové chování (na veřejnosti), negativní projevy, příčiny, předcházení, usměrňování bezpečnost při práci v různých profesích, vlastní zkušenost pomoc starým, nemocným, postiženým lidem právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte protiprávní jednání a korupce 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - vztahy ve třídě mezilidské vztahy OSV - dialog, jeho vedení, pravidla a řízení VDO - práva a povinnosti občana 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce 		<ul style="list-style-type: none"> vlastnictví- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotov. forma peněz, banka - správce peněz kultura základní pojmy, různé podoby a projevy kultury, návštěva kulturních akcí ve škole, obci i mimo základní globální problémy významné sociální problémy (nezaměstnanost aj.), problémy ve vztazích mezi lidmi a jejich dopad na členy společnosti globální problémy přírodního prostředí (oteplování, záplavy, deštné pralesy, ozónová díra aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> MKV - konflikty mezilidské vztahy EV - nerovnoměrnost života na Zemi globalizace 	
LIDÉ A ČAS	<ul style="list-style-type: none"> pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> změří čas hodinkami a stopkami dodržuje denní režim, dbá na vhodnou délku činností sleduje data narozenin členů rodiny i data jiných významných dnů uveče významné rodáky a předky, kulturní a historické památky v regionu, významné události a jejich místa 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v čase a časový řád hodiny, minuty, sekundy-měření času kalendář, datum, letopočet změny neživé přírody (roční období, délka dne) praktické měření času současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života časové posloupnosti známých událostí, vlastních zážitků život v minulosti, předměty denní potřeby a manipulace s nimi předměty pro zábavu (hračky, knihy, obrazy, fotografie, státní svátky a významné dny regionální památky místní stavební, umělecké aj. památky regionální zvláštnosti a tradice, lidová tvorba Muzeum v Mělníce - stálá expozice, archeologické nálezy z okolí skanzen Přerov nad Labem 	<ul style="list-style-type: none"> EV - lidská sídla město, vesnice 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posoudí význam vědy a techniky pro rozvoj výroby ▪ umí charakterizovat život v českých zemích na přelomu 19.a 20. století ▪ objasní vznik ČR, zná významné osobnosti politického života ▪ má povědomí o životě v době nacistické okupace, po obnově ČR ▪ charakterizuje způsob života v době totality a po obnově demokracie 	<p>Stará Boleslav, Kokořín aj. regionální slavnosti (vinobraní)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ báje, mýty, pověsti počátky utváření novodobého českého národa, národní obrození a jeho významní představitelé <p>české země ve 2.polovině 19. století, hospodářský, politický, společenský a kulturní rozvoj první světová válka, vznik ČSR, významné osobnosti druhá světová válka, zánik ČSR, nacistická okupace, obnovení ČSR poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje vznik a rozpad ČSFR, vznik ČR charakteristika současné vývojové etapy ČR</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - dovednost učení a zapamatování 	

5.7 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

4. a 5. ročník: 2 hod.

Disponibilní časová dotace: 1 hod.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách při vhodných tématech v počítačové učebně a v terénu. Zařazeny budou exkurze.

V přírodovědě žáci poznávají rozdíly mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, výjimečnosti člověka, poznatky o vesmíru, o naší Zemi jako součásti vesmíru a odpovědnosti lidí za udržení životních podmínek na Zemi. Důraz je kladen na aktivní činnosti, přímé pozorování, jednoduché pokusy, hraní určených rolí a řešení modelových situací.

Předmět Přírodověda je rozčleněn do dvou tematických okruhů:

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci objevují propojenost a závislost živé a neživé přírody, uvědomují si odpovědnost lidí za ochranu přírody.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci prostřednictvím poznávání svého těla nastupují cestu k sebepoznání a sebepojetí, uvědomují si osobní zodpovědnost za své zdraví a důležitost prevence. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Osvojují si bezpečné chování a základy poskytování první pomoci. Součástí výuky je kurz dopravní výchovy, kde je důraz kladen především na praktické poznávání a na utváření přímých zkušeností žáků.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky ke správnému užívání termínů a symbolů
- učit žáky pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky pozorování
- učit žáky vyhledávat v různých pramenech potřebné informace
- učit žáky provádět jednoduché pokusy a jejich výsledky zaznamenávat a využívat

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
- učit žáky uvědomovat si zodpovědnost za své činy
- předkládat žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učit žáky srozumitelně vyjadřovat své myšlenky a názory týkající se ochrany životního prostředí
- učit žáky vyslechnout delší a ucelenější výklad
- učit žáky pracovat s textem a vést je k jeho správné reprodukci
- učit žáky využívat informační a komunikační prostředky k obhájení svých názorů

Kompetence sociální a personální

- učit žáky spolupracovat ve skupině
- učit žáky přispívat k dobrým vztahům ve skupině na základě ohleduplnosti a respektu
- respektovat názory ostatních
- umožňovat každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- probouzet u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učit žáky orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vést žáky k poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- učit žáky uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole a v rodině a učit je tolerantnímu chování
- vést žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence pracovní

- pěstovat u žáků pozitivní vztah k práci a dobré pracovní návyky
- motivovat žáky k aktivnímu zapojení ve skupinách
- vést žáky ke správnému využívání pracovních pomůcek

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ▪ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období ▪ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ▪ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché atlasy a klíče 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ změří hmotnost na váhách v g, kg, objem v l, ml, teplotu ve °C ▪ určí sever na mapě i v krajině ▪ pozná vybrané nerosty ▪ vysvětlí příčiny zvětrávání hornin a vznik půdy ▪ rozliší základní orgány rostlin, jejich funkce (kořen, stonek, list) ▪ rozliší známé druhy rostlin podle druhů a významných znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látky a jejich vlastnosti měření vlastností látek - uplatnění a využití poznatků a dovedností v praxi měření hmotnosti, objemu, teploty aj. magnet, magnetická síla, práce s ní kompas, použití s mapou, při pochodu terénem aj. ▪ voda a vzduch rozšiřování poznatků <u>voda</u> - vlastnosti, formy, čistota, úprava vody, ochrana vodních zdrojů aj. <u>vzduch</u> - vlastnosti, proudění, čistota, ochrana ovzduší (smog- nebezpečí) ▪ nerosty a horniny , půda nejznámější nerosty a horniny, vlastnosti (pozorování a porovnávání), výskyt, využití - důležitost půda - vznik, vlastnosti, využití, ochrana, zjištění vzlínivosti ▪ Vesmír a Země Slunce jako zdroj tepla a světla Země, Měsíc, střídání dne a noci hvězda x planeta, návštěva planetária změny neživé přírody (roční období, délka dne), měření času ▪ rostliny, houby a živočichové <u>rostliny, houby</u> - rozmanitost, stavba těla (orgány) způsob života, životní podmínky (přizpůsobení) druhy rostlin - kulturní, plané, jedovaté, užitkové, léčivé, jedno a dvouleté, vytrvalé, byliny, dřeviny-keře, stromy výživa rostlin plevele, poznávat, rozlišovat druh - odrůda, odlišování několika odrůd (např. u ovoce) druhy hub (jedlé, nejedlé, jedovaté) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání zapamatování poznávání vlastností přírodnin ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV, PV, HV, TV, VL ▪ projekty školní výlety referáty pozorování záznamy pozorování ▪ EV - ochrana život. prostředí, vl. zapojení hospodaření s odpady ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže, kvízy výstavky ▪ EV - význam jednotliv. ekosystémů na život na Zemi ochrana životního prostředí poznávání a význam jednotlivých druhů přírodnin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Přírodověda Alter obrazy encyklopedie vzory přírodnin internet DVD, VHS atlasy klíče

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozná některé jedlé a jedovaté houby ▪ cíleně pozoruje přírodniny ▪ umí popsat, jak se rostliny a živočichové připravují na zimu ▪ popíše změny v přírodě k nimž dochází v průběhu dne i roku ▪ pozoruje přizpůsobení rostlin a živočichů nepříznivým podmínkám (výživa, úkryty aj.) např. v zimě ▪ rozliší základní ekosystémy a uvede jejich charakteristiku, žijící zástupce a vztahy mezi nimi ▪ vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody ▪ popíše některé zemědělské práce ▪ zasadí stromek, keř nebo vypěstuje některou rostlinu (zelenina, květina) 	<p>poznávání rostlin a hub v naší přírodě rostliny v různých ročních obdobích změny (přezimování - na příkladech) další druhy rostlin a hub v regionu výstavy - odrůdy ovoce, zelenina na zahrádce aj., klíčení rostlin - pokus <u>živočichové</u> - stavba těla, způsob života, význam v přírodě a pro člověka na příkladech - regionální možnosti domácí zvířata - kočka, pes (etologie, chov a způsoby chovu) příprava živočichů na zimu a jejich život v zimě - pozorování srsti savců kalendář přírody - chování živočichů v přírodě (přilet, odlet aj.), "čtení" stop, probouzení ovocných stromů aj.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ životní podmínky proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období, pravidelné pozorování životní podmínky rostlin a hub, přizpůsobování změnám prostředí, závislost výskytu na podmínkách ▪ rovnováha v přírodě rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích (les, pole, louka aj.) a příklady rostlin, živočichů a hub, pozorování života organismů, rozlišov. závislost organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech význam přírodních celků pro člověka vycházka a pozorování polních prací života lesa, řeky aj. práce s atlasy rostlin, živočichů a hub pořizování herbářů a sbírek přírodnin návštěva muzea, botanické zahr. aj. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - ekolog. problémy vliv prostředí na zdraví člověka ▪ EV - řazení rostlin a živočichů do jednotlivých ekosystémů 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohleduplné chování a ochrana přírody -vliv člověka, ochrana a péče ▪ rizika v přírodě - spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi,mimoř. události a ochrana před nimi 		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. ▪ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ▪ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, znaky člověka, shody a rozdíly s ostatními živočichy ▪ partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy <u>rodina</u> - funkce a vývoj, výchov. vlivy rodinná role, partnerské vztahy osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality komunikace v rodině, mezi lidmi modelové situace k osvojení projevů respektu, úcty, pomoci, empatie etika dospívání, změny v pubertě sexuální zneužívání - ochrana, pomoc linka bezpečí, důvěry rázné odmítnutí cizího člověka v souvislosti s ochranou vlastní osoby pohlavně přenos. choroby HIV/AIDS vnik života a narození dítěte, péče o novorozence a kojence v rodině ▪ péče o zdraví, zdravý životní styl výchova ke zdraví <u>zdraví</u> a jeho ochrana, vlastní péče, lékařská péče (preventivní, léčebná) <u>nemoci</u> - příznaky, cesty přenosu, imunitní systém (obrana těla) infekční nemoci-očkování, karanténa izolace, ochrana před infekcemi prostředky osobní hygieny, hygiena odívání, kosmetické přípravky zdravý životní styl, denní režim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MVK - respektování jiných etnických skupin 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ▪ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ▪ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ▪ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítní návykových látek ▪ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže poskytnout první pomoc ▪ umí zkontrolovat datum použití, zná zásady správného skladování ▪ zná škodlivé účinky návykových látek na zdraví ▪ čelí tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek ▪ vyhledá adresy a telefonní čísla odborných pracovišť 	<p>střídání zátěže a odpočinku, hygiena práce, pracovní prostředí duševní hygiena, pohybový režim zdravotní rizika (PC, TV, VHS) úrazy dětí, zásady poskytování první pomoci - obvazová technika, měření teploty, přiložení obkladu, podání léku a nápojů, příprava bylinného čaje <u>živiny</u> - význam, bílkoviny, sacharidy, tuky, vitamíny, nerostné látky denní množství potravin a tekutin (energetická spotřeba), pitný režim, vhodný jídelníček zásady zdravé výživy x fast food praktické uplatňování (odmítání sladkostí aj.) nákup a skladování potravin stravování doma, ve škole - kultura</p> <p>návykové látky a zdraví návykové látky, hrací automaty, počítače, závislost ochrana dítěte před návykovými látkami, jejich odmítání centra odborné pomoci (PPP, linky) orientace v seznamu adres a telefonů tabák, káva, alkohol, drogy-škodlivost návlek asertivního chování nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií modelové situace zaměřené na nácvik komunikace na lince důvěry při problémech s návykovými látkami</p> <p>osobní bezpečí, krizové situace výběr kamarádů z hlediska osobního bezpečného chování v rizikovém prostředí, vhodná a nevhodná místa pro hru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - ovlivňování společnosti i jednotlivců médií ▪ OSV - předcházení zátěžovým situacím vyhledávání pomoci ▪ OSV - žebříček hodnot analýza postojů a hodnot v chování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, jaké nebezpečí hrozí od cizích lidí a jak se má zachovat ▪ ví, komu se může svěřit s problémy (šikana, hrubost, ohrožení aj.) ▪ dokáže podat co nejpřesnější informace neštěstí ▪ zvládá základní znalosti a dovednosti při jízdě na kole ▪ uplatňuje znalosti a dovednosti v běžném životě ▪ odhadne vzdálenost ▪ orientuje se podle mapy 	<p>ochrana dítěte , bezpečné způsoby chování v různých prostředích (výtah, schodiště, sklep, veřejné toalety, dopravní prostředky aj.)</p> <p>krizové situace - šikánování, kontakt s deviantní osobou, dealerem aj.</p> <p>odpovědné chování chodce při přesunech a činnostech mimo školu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení <p>procvičení způsobů tísňového volání</p> <p>vytypování nebezpečných míst a situací a důvěryhodných osob (v okolí)</p> <p>simulační hry typu "Co kdyby...?"</p> <p>zaměřené na zvládnutí krizových situací</p> <p><u>kurz dopravní výchovy</u> základní pravidla a značky, vybavení kola, přilba</p> <p>základní dovednosti - vyjíždění, jízda při pravém okraji, objíždění překážky, vyhýbání, odbočování, zastavení, jízda přes křižovatku</p> <p>praktická výuka na dopravním hřišti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mimořádné události a rizika <p>OČMU - S mapou nezabloudím</p> <p>I jednoduché náčrty mohou pomoci.</p> <p>Vejde se místnost na list papíru?</p> <p>Míru zmenšení určuje měřítko. Orientaci v neznámém městě usnadní jeho plán. V přírodě s mapou nezabloudím.</p> <p>postup v případě ohrožení, varovný signál, evakuace</p> <p>požáry - příčiny vzniku a prevence</p> <p>integrováný záchranný systém</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - respektování řádu, pravidel sebekontrola 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období ▪ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ▪ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché atlasy a klíče ▪ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledek pokusu ▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ukáže na globusu pohyb Země a zná její postavení ve vesmíru ▪ ví, jaké jsou důsledky pohybu Země kolem osy a kolem Slunce ▪ vysvětlí význam Slunce pro život ▪ rozliší rostliny a živočichy podle společných znaků, zdůvodní ▪ určí některé zástupce bezobratlých a obratlovců ▪ uvede příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa ▪ zná některé příčiny přizpůsobování organismů vnějším podmínkám 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vesmír a Země Slunce, jeho planety, postavení Země pohyb Země kolem Slunce, otáčení Země kolem osy - model globus práce s globusem, pohyb planet střídání ročních období, dne a noci Slunce jako zdroj tepla a světla - základních podmínek života gravitační síla ▪ rostliny, houby a živočichové principy třídění přírodnin - význam pro poznávání přírody rozlišení organismů podle výrazných znaků skupiny - výtrusné, semenné (stavba těla, rozmnožování, byliny, dřeviny) třídění živočichů podle příbuznosti a podobnosti (bezobratlí, obratlovci) poznávání dalších rostlin a živočichů příklady příbuzných druhů organismů v různých podmínkách, přizpůsobení ▪ životní podmínky základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech podnebí, počasí rozmanitost přírody v Evropě i ve světě - samostatné vyhledávání organismů (atlasy, mapy, literatura) zařazování organismů do podnebných pásů (tropické ovoce aj.) botanické a zoologické zahrady <u>zásahy člověka</u> do ekosystémů v jiných zemích, ohrožené druhy negativní důsledky přenášení organismů člověkem do jiných oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování ▪ EV - vliv člověka na život na Zemi ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VV, PV, HV, TV, I, VL ▪ EV - společenstva rostlin a živočichů ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování ▪ projekty školní výlety referáty pozorování záznamy ▪ formy práce kolektivní práce práce ve skupinách pokusy soutěže, kvízy výstavy ▪ EV - lesy, vodní zdroje klimatické změny přírodní zdroje ekologická soutěž ochrana přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky Přírodověda Alter obrazy encyklopedie vzory přírodnin internet DVD, VHS atlasy klíče

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit ▪ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná zásady ochrany přírody ▪ popíše význam energie pro život ▪ pracuje se siloměrem, vysvětlí, co je síla a jak se využívá ▪ ví, jak se využívají elektrické spotřebiče 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohleduplné chování a ochrana přírody -vliv člověka, ochrana a péče ▪ rizika v přírodě - spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi,mimoř. události a ochrana před nimi ▪ člověk a přírodní zdroje (neživé a živé zdroje a jejich využívání) ▪ potřeba energie pro život, nutnost šetření energií, získávání informací ▪ člověk a technika - síla, příklady jednoduchých strojů - páka, nakloněná rovina, kladka, kolo a jeho význam, parní stroj, elektřina (látky vodivé a nevodivé, ochrana před úrazy), různé druhy výroby, nezbytnost spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - ochrana přírody vliv člověka na život na Zemi odpady, jejich likvidace 	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. ▪ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše základní stavbu a funkce těla ▪ chápe význam dobrého soužití a dodržuje pravidla chování ▪ ví, že lidé mohou mít problémy pro které se rozpadá manželství ▪ má povědomí o právech i povinnostech členů rodiny, společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, znaky člověka lidský organismus a jeho vztahy k prostředí, povrch těla, opora těla, pohyb, řízení těla, příjem látek - <u>soustava trávicí</u>, význam zdravé potravy a čisté vody, <u>soustava dýchací</u>-význam čistého vzduchu, <u>soustava vylučovací</u>-význam čistoty a hygieny prostředí pozorování povrchu těla lupou sledování dýchání - vztah k námaze rozlišení kostí(ploché, dlouhé, krátké) reakce těla a čidel na podráždění ▪ partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy rodina, náhradní rodinná péče osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality, konflikty ve vztazích (hádky, rozvod aj.) - mezi přáteli, v rodině etika dospívání - anatomicko-fyziolo- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - já jako zdroj informací o sobě moje tělo ▪ MKV - tolerantní vztahy, spolupráce s ostatními 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku ▪ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ▪ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ▪ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná rozdíly ženského a mužského těla ▪ umí otevřeně hovořit o problémech, jak se cítí, co potřebuje, chce nebo nechce, řeší situaci kompromisem ▪ zná intimní projevy lidí, ví že jsou nevhodné na veřejnosti ▪ ví, co je zneužívání, že je trestné a jak se mu dá bránit ▪ dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu, zná důsledky jejího zanedbání ▪ vhodně naplňuje svůj denní režim ▪ uplatňuje zásady zdravé výživy, dostatečného odpočinku a pohybu ▪ poskytne první pomoc, zvládá ob vazovou techniku ▪ zhodnotí reklamu z hlediska zdravé výživy 	<p>gické a psychosomatické změny v pubertě, tělesný vzhled, menstruace, poluce</p> <p>modelové situace k procvičení kultivované komunikace mezi chlapci a dívkami, otevřené rozhovory o intimních záležitostech s rodiči, učiteli aj.</p> <p>sexuální chování - pocity, představy, touhy a láska a její přirozené projevy</p> <p>sexuální zneužívání - ochrana, pomoc</p> <p>sexualita a násilí v TV, filmech aj.</p> <p>pohlavně přenos. choroby HIV/AIDS</p> <p>původce nákazy, cesty přenosu, ochrana</p> <p>▪ péče o zdraví, zdravý životní styl, výchova ke zdraví</p> <p>zásady racionální výživy, pitný režim</p> <p>ochrana před úrazy, infekcemi</p> <p>tělesně a smyslově postižení jedinci ve společnosti</p> <p>intimní hygiena chlapců a dívek v období dospívání (péče o pleť, vlasy, ruce, nohy aj.), hodnocení reklamy na prostředky osobní hygieny a kosmetické přípravky - praktická cvičení</p> <p>samostatné návrhy propagující zdravý životní styl</p> <p>zdravý životní styl, denní režim</p> <p>využívání volného času - vzájemné porovnávání, hodnocení</p> <p>nácvik některých relaxačních a regeneračních postupů</p> <p>nácvik přivolání lékařské pomoci</p> <p>ošetření běžných poranění, úrazů</p> <p><u>výživa</u> - vliv na zdraví, současné směry ve výživě, výběr potravin</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - organizace vlastního času ▪ plánování učení ▪ pohled na svět očima druhého ▪ MEDV - kritický přístup ke zpravodajství ▪ vliv médií na člověka 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ▪ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní složky potravin a jejich význam pro organismus ▪ zná nebezpečí obezity, ví jak se mu bránit ▪ ví o škodlivosti návykových látek, o ohrožení bezpečnosti dopravy ▪ čelí tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek ▪ vyhledá adresy a telefonní čísla, kontaktuje se s odbor. pracovišti ▪ rozpozná možná nebezpečí, ví, že má právo na osobní bezpečí ▪ ví, jak se chovat v případě osobního ohrožení (křičet, utéci, rychle odejít, použít nečekaný protiútok) 	<p>přehled zdrojů bílkovin, sacharidů, tuků, vitamínů a nerostných látek seznam poživatin s negativním vlivem na zdraví, chybné stravovací návyky uchovávání potravin</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ návykové látky a zdraví návykové látky, hrací automaty, počítače, závislost odmítání návykových látek nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií návlek asertivního chování (rozhodování, komunikace, vyjednávání v situacích spojených s návyk. látkami) hledání vhodnějších činností, vytvář. vlastních návrhů reklamy k propagaci zdravého způsobu života orientace v seznamu důležitých adres a telef. čísel, centra odborné pomoci ▪ osobní bezpečí, krizové situace bezpečné chování v rizikovém prostředí, vhodná a nevhodná místa pro hru ochrana dítěte, bezpečné způsoby chování v různých prostředcích (výtah, schodiště, sklep, veřejné toalety, dopravní prostředky aj.) krizové situace - šikanování, kontakt s deviantní osobou, dealerem aj. odpovědné chování chodce při přesunech a činnostech mimo školu ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení správný způsob volání na tísňovou linku, služby odborné pomoci vytypování nebezpečných míst a situací a důvěryhodných osob (v okolí) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - regulace vlastního jednání komunikace v různých situacích ▪ OSV -hledání pomoci při potížích uvolnění - relaxace 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže poskytnout první pomoc ▪ ošetří zranění 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mimořádné události a rizika OČMU - Pomáhám zraněným Nemoci a nemocní. Náhlé příhody a nehody. Zranění a ranění. Poruchy dýchání. Krvácení postup v případě ohrožení, varovný signál, evakuace požáry - příčiny vzniku a prevence integrováný záchranný systém 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - dovednost při řešení problémů prosociální chování 	

5.8 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1.- 5. ročník: 1 hodina týdně

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě a k hudebnímu umění. Žák se učí vnímat hudbu jako prostředek komunikace.

Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka a vedou k rozvoji jeho hudebních schopností, které se projeví hudebními dovednostmi (sluchovými, rytmickými, pěveckými..). Žák se může uplatnit při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, při souborové hře i při pohybovém doprovodu hudby. Má i možnost interpretovat hudbu podle svého individuálního zaměření.

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá ve kmenových třídách. Vyučující používají k výuce hudební nástroje (kytary, el. varhany) a didaktickou techniku. Škola disponuje dostatečným množstvím dětských rytmických nástrojů.

Obsahem **Vokálních činností** je práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu a uplatňování a posilování správných pěveckých návyků.

Obsahem **Instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárnění hudby, reagování na ni pomocí pohybu, tance, gest.

Obsahem **Poslechových činností** je vnímání hudby, kdy žák poznává její žánrové, stylové i funkční podoby. Učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata.

Kompetence k učení

- učit žáka zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňovat každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- učit rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby,
- učit rozpoznávat některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sledovat při hodině pokrok všech žáků
- vést žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- učit rytmitizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- učit reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- zajímat se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytvářet příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- vést žáky k vzájemnému naslouchání
- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- vést žáky ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- umožňovat žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřovat hudební náladu
- sledovat při hodině pokrok všech žáků a vést je k užívání různých nástrojů a vybavení
- vést žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<ul style="list-style-type: none"> zaspívá alespoň 5 písní 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlavo- vý tón, hlasová hygiena dynamicky odlišený zpěv (silně, slabě) jednohlasý zpěv, deklamace hudební rytmus využívání souvislostí rytmu řeči a hudby při zpěvu, tón dlouhý x krátký realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu melodická ozvěna dvojhlas a vícehlas jednohlasý zpěv s doprovodem intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových tóninách, hudební hry sjednocování hlasového rozsahu a jeho rozšiřování vysoký x hluboký tón improvizace jednoduchých popěveků záznam vokální hudby rozeznávání grafických znaků nota jako grafický znak pro tón zápis rytmu - obrázky, slova 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, TV, VV OSV - rozvoj smysl. vnímání a pozornosti relaxace, hygiena projekty Vánoce Velikonoce roční období kulturní vystoupení formy práce hudební hry sluchové hry sólový zpěv sborový zpěv poslechové činnosti instrumentální čin. 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky učebnice NŠ zpěvníky poslechové skladby DRN audiokazety CD obrázky
ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> na rytmický hudební nástroj zahraje rytmus písně 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje základy hry na rytmické nástroje orffovského instrumentáře, melodické nástroje (prodleva, ostinato, dudácká kvinta) hra nejjednodušších doprovodů reprodukce krátkých motivků hra a tvorba doprovodů s využitím DRN ve 2/4, a 3/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - sebevyjádření spolupráce - vytvoření rytmické kapely 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
INSTRUMENTÁLNÍ			<ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmizace, melodizace a stylizace hudební improvizace realizace předeher s využ. tónů písňe hudební doprovod - těžká doba hudební hry - ozvěny, otázky a odpovědi ▪ záznam instrumentální melodie seznámení se zápisem schématu jednoduchá písňová forma 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - spojení pohybu a hudby - hudební komunikace 	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže pohybově ztvárnit alespoň dvě pohybové hry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby dvoudobý a třídobý takt taneční hry se zpěvem, hry na tělo jednoduché tanečky ▪ poh. vyjádření hudby v návaz. na sémantiku hudebního díla držení těla - krok, chůze (vpřed, vzad i na místě), pohybová improvizace s využitím tanečních kroků vyjádření kontrastu a emoc.zážitku ▪ orientace v prostoru utváření pohybové paměti reprodukce pohybů při pohybových hrách a tanci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - spojení pohybu s hudbou - nonverbál. dorozumívání ▪ VDO - lidové tance folklor 	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalita tónů rozlišení zvuku x tónu barva, výška, síla, délka ▪ vztahy mezi tóny souzvuk ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, barva, pohyb mel. rytmické a dynamické změny 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředí se na poslech krátké skladby 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj rozlišení hlasu (mluvní x zpěvní, mužský, ženský, dětský) rozlišení hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, flétna, kontrabas) poslech krátkých ukázek z děl klasiků poslech české hymny ▪ hudební styly a žánry hudba taneční, pochod, ukolébavka kulturní tradice a zvyky ▪ hudební formy písňová tvorba ▪ interpretace hudby slovní vyjádření pocitů výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MKV -odlišnost kultur poslech písní v jiném jazyce, hledání podobností a rozdílů ▪ VDO - úcta ke státním symbolům seznámení s hud. díly ▪ VMEGS - historie hudební žánry různé národy 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jed- nohlase 	<ul style="list-style-type: none"> pracuje alespoň s 10 písněmi zazpívá jednoduchou melodii, určí její charakter 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti - hospodárné dý- chání, frázování (fráze na 1 nádech) rozvíj. hlavového tónu, měkké nasaz. hlasová hygiena, výslovnost koncovek dynamika <i>p-mf-f</i>, zesilovat, zeslab. hudební rytmus realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu hudební dialog (otázka, odpověď) tempo - zrychlovat, zpomalovat melodická ozvěna dvojhlas a vícehlas jednohlasý zpěv s doprovodem pokus o melodický kánon intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových tóni- nách, stoupající a klesající melodie sjednocení hlasového rozsahu c1-c2 volný nástup 1. a 5. stupně melodizace textu, hudební hry záznam vokální hudby nota a pomlka 1/4, 1/8, 1/2 doplňování dvoutaktového motivu do čtyřtaktové fráze sledování záznamu melodie 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, TV, VV OSV - cvičení doved- ností zapamatování projekty Vánoce Velikonoce roční období kulturní vystoupení OSV - cvičení pro rozvoj kreativity formy práce hudební hry sluchové hry sólový zpěv sborový zpěv poslechové činnosti instrumentální čin. 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky učebnice NŠ zpěvníky poslechové sklad- by DRN audiokazety CD obrázky
ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjedno- dušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> doprovodí jednoduchou melodii hrou na DRN při rytmiizaci pracuje se čtvrt'ovými a osminovými hodnotami ve 2/4 a 3/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje základy hry na DRN (orffovské) a melodické nástroje (prodleva, ostina- to, dudácká kvinta) hra a tvorba doprovodů s využ. DRN ve 2/4, a 3/4 taktu využití 1. a 5. stupně (náznak T aD) rytmizace, melodizace a styliza- ce, hudební improvizace vytváření předehry, mezihry, dohry 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - sebeovládání VDO - demokratické vztahy OSV - cvičení pro roz- voj kreativity 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
INSTRUMENTÁLNÍ			<p>hudební doprovod - těžká doba</p> <p>hudební hry - ozvěny, otázky a odpovědi, rytmický kánon</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ záznam instrumentální melodie seznámení se zápisem schématu jednoduchá písňová forma 		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže pohybově ztvárnit alespoň 3 pohybové hry ▪ zvládne pohybově vyjádřit jednoduchou melodii 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby dvoudobý a třídobý takt taneční hry se zpěvem, hry na tělo jednoduché tanečky - mazurka ▪ poh. vyjádření hudby v návaz. na sémantiku hudebního díla chůze po špičkách, poskok, výměnný krok, kvapík držení rukou v bok, držení dvojic chůze ve 3/4 taktu (vpřed, vzad i na místě) pohybová improvizace pohybové vyjádření hudeb. výrazu, nálady, tempa, dynamiky, emoc.záž. ▪ orientace v prostoru utváření pohybové paměti reprodukce pohybů při pohybových hrách a tanci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování ▪ OSV - rozvoj idivid. dovedn. pro kooperaci ▪ OSV - řeč těla, zvuků 	
ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalita tónů barva, výška, síla, délka ▪ vztahy mezi tóny souzvuk ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, barva, pohyb mel. rytmické a dynamické změny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání ▪ VMEGS - hudba v Evropě a světě poslechové skladby 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
POSLECHOVÉ		<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže sluchově rozlišit jednoduchou melodii, vyjádřit její charakter ▪ rozliší nejméně 4 poslechové skladby podle žánru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj rozlišení hudebních nástrojů (trubka, klarinet, pozoun, buben, violoncello) píseň lidová a umělá ▪ hudební styly a žánry hudba taneční, pochod, ukolébavka mazurka kulturní tradice a zvyky ▪ hudební formy písněová tvorba ▪ interpretace hudby slovní vyjádření pocitů výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - zábav. prvky ▪ VMEGS -různé národy ▪ MKV -odlišnost kultur ▪ OSV -pozitiv. naladění ▪ OSV - vzájemné poznávání 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<ul style="list-style-type: none"> pracuje alespoň s 10 písněmi v durové i mollové tónině zaspívá jednoduchou melodii, určí její charakter (vzestupná, sestupná, lomená) pracuje se čtvrt'ovými, půlovými a osminovými hodnotami ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti - dýchání(klidný nádech v pauze, rychlý mezi frázemi), měkké nasazení,pěvecké dělení slov hlasová hygiena, dynamika hudební rytmus realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu hudební dialog (otázka, odpověď) tempo - zrychlovat, zpomalovat, živě, rozvázně melodická ozvěna dvojhlas a vícehlas jednohlasý zpěv s doprovodem melodický kánon průprava k dvojhlasu intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových tóninách sjednocení hlasového rozsahu c1-d2 volný nástup 3.stupně v dur melodie postupující v krocích a skocích, lomená záznam vokální hudby nota a pomlka 1/4, 1/8, 1/2 a celá notová osnova, G klíč, taktová čára noty c1, d1, e1, f1, g1, a1 sledování záznamu melodie 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - hudební sebevyjádření, hry cvičení zapamatování hlas. hygiena, relaxace mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, TV, VV projekty Vánoce, Velikonoce roční období kulturní vystoupení OSV - uvědomění si své role ve skupině formy práce hudební hry sluchové hry sólový zpěv sborový zpěv poslechové činnosti instrumentální čin. 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky učebnice NŠ zpěvníky poslechové skladby DRN audiokazety CD obrázky
TÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> doprovodí melodii hrou na DRN při rytmizaci pracuje se čtvrt'ovými, půlovými a osminovými hodnotami ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje hra na DRN (orffovské) a melodické nástroje, využití souzvuku dvou tónů hra a tvorba doprovodů s využ. DRN ve 2/4, a 3/4 taktu s využitím hodnot čtvrt'ových, osminových a půlových rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rytmické a hudební sebevyjádření cvičení pro rozvoj kreativity 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
INSTRUMEN-			vytváření přede hry, mezihry, dohry hra dvoutaktových meziher při zpěvu hudební hry ▪ záznam instrumentální melodie vytváření schématu, hra podle něj		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> dokáže pohybově ztvárnit alespoň 3 pohybové hry předvede pohyby ve 2/4 a 3/4 taktu zvládne pohybově vyjádřit jednoduchou melodii 	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby taktování na dvě a tři doby taneční hry se zpěvem, hry na tělo poh. vyjádření hudby v návaz. na sémantiku hudebního díla třídobá chůze po kruhu dvoudobá chůze v průpletu přísunný krok, polka pohybová improvizace pohybové vyjádření hudebního výrazu, nálady, tempa, dynamiky, melodie orientace v prostoru prohlubování pohybové paměti reprodukce pohybů při pohybových hrách a tanci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - pohybové vyjádření rytmu a melodie OSV - cvičení dovedností zapamatování OSV - rozvoj idivid. dovedn. pro kooperaci OSV - řeč těla, zvuků 	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivé kvality tónů rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> sluchově rozlišuje charakter melodie (vzestupná, sestupná, lomená) 	<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů barva, výška, síla, délka vztahy mezi tóny souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, barva, pohyb mel. rytmické a dynamické změny hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj rozlišení hudebních nástrojů (činely, 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ odliší hudbu slavnostní od populární ▪ rozliší nejméně 4 poslechové skladby 	<p>akordeon, bubínek, syntetizátor) píseň lidová a umělá orchestr - sólo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební styly a žánry rozlišování hudby podle její společenské funkce (slavnostní, k zábavě) polka, polonéza, rocková hudba hudba k tanci dříve a dnes drobné skladby B. Smetany a a. Dvořáka, epizody ze života skladatelů ▪ hudební formy písněová tvorba ▪ interpretace hudby slovní vyjádření pocitů výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VDO - schopnost aktivně naslouchat hodnotit ▪ VMEGS - poznávání historie hudby, žánrů skladatelů ▪ MKV - poslech a poznávání odlišností v hudbě různých národů a etnik ▪ MEDV - poslech a hodnocení reprodukované hudby získávání informací prostředn. Internetu využití hudby a písni jako doprovodu k vystoupením 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ▪ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje alespoň s 10 písněmi v durové i mollové tónině ▪ tvořivě obměňuje hudební modely v dur v rozsahu sexty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti - správné dýchání prodlužování výdechu vázání tónů - legato x staccato hlasová hygiena, dynamika zpěv české hymny ▪ hudební rytmus realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu hudební dialog (otázka, odpověď) tempo - zrychlovat, zpomalovat -reagovat na dirigentská gesta melodická ozvěna ▪ dvojhlas a vícehlas jednohlasý zpěv s doprovodem počátky dvojhlasého zpěvu ▪ intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových tóninách sjednocení hlasového rozsahu h -d2 volný nástup spodního 5.stupně a 8.s přenášení slyšených vysokých a hlub. tónů do hlasové polohy žáků ▪ záznam vokální hudby nota a pomlka 1/4, 1/8, 1/2 a celá G klíč, předznamenání -křížek, bé noty h1, c2, d2 notový zápis jako opora realiz. písně 1/4 a 1/8 nota s tečkou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - hudební sebevyjádření"" mysl. vnímání a zapamatování, poslech hlas. hygiena, relaxace ▪ VDO - úcta ke státním symbolům ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, VL, PŘ, TV, VV ▪ OSV - práce ve skup. vymezení role spolupráce ▪ projekty Vánoce, Velikonoce roční období kulturní vystoupení ▪ OSV - osvojení a zapamatování záznamu hudby ▪ formy práce hudební hry sluchové hry sólový zpěv sborový zpěv poslechové činnosti instrumentální čin. ▪ OSV - vyjádření rytmu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky učebnice NŠ zpěvníky poslechové skladby DRN audiokazety CD obrázky
ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ▪ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivě obměňuje hudební modely v dur v rozsahu sexty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje hra na DRN (orffovské) a melodické nástroje, využití souzvuku 2 tónů hra a tvorba doprovodů s využ. DRN ▪ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace improvizace závětí k danému předvětí 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
INSTRUMENTÁLNÍ	<p>popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> vypracuje notový záznam "svých" melodií 	<p>doprovod tonikou a dominantou hra snadných lidových písní tvořivé hudební hry v dur s rozsahem oktávy a s využ.dur., moll.kvintakordu</p> <ul style="list-style-type: none"> záznam instrumentální melodie vytváření schématu, hra podle něj využití notačních programů 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - vyjádření pocitu a nálady pomocí písně, pohybu cvičení zapamatování prostřednictvím hudeb. pohybové hry a tance VDO - schopnost aktivně naslouchat, hodnotit MEDV - poslech, hodnocení a srovnávání reprodukované hudby 	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ztváří hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> dokáže pohybově ztvárnit alespoň 4 pohybové hry předvede pohyby ve 2/4 a 3/4 taktu 	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby taktování na dvě a tři doby taneční hry se zpěvem, hry na tělo poh. vyjádření hudby v návaz. na sémantiku hudebního díla poskočný krok ve 2/4 taktu (hulán), kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu (sousedská), cvalový krok pohybové vyjádření hudebního výrazu, nálady, tempa, dynamiky, melodie orientace v prostoru cvičení pohybové paměti reprodukce pohybů při pohybových hrách a tanci 		
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmicke, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny 		<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů barva, výška, síla, délka vztahy mezi tóny souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, barva, pohyb mel. rytmické a dynamické změny hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná význam B.Smetany a A. Dvořáka, pozná jejich skladby ▪ rozliší nejméně 8 poslechoových skladeb v dur i moll 	<p>rozlišení hudebních nástrojů (píkola, hoboj, fagot, tuba, saxofon) zpěvní hlasy - soprán, alt, bas, tenor píseň lyrická, žertovná, hymnická rozliš.durového i mollového tónorodu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební styly a žánry pochod, polka, valčík od B.Smetany a A. Dvořáka drobné skladby W.A.Mozarta, L. Janáčka, epizody ze života skladatelů pěvecký sbor (děts., muž., žen., smíš.) ▪ hudební formy malá hudební forma (ab, aba) rondo ▪ interpretace hudby slovní vyjádření pocitů výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - poznávání historie hudby, žánrů skladatelů ▪ MEDV - obraz vztahu k přírodě v hud. dílech ▪ MEDV - získávání informací o hudbě a hudeb. skladatelích prostředn. Internetu 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> pracuje alespoň s 10 písněmi v durové i mollové tónině obměňuje a tvoří hudební motivy 	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev upevňování již osvojených pěveckých dovedností střídavý dech, prodlužování výdechu, vázání tónů zpěv české hymny - okolnosti vzniku hudební rytmus realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu hudební dialog (otázka, odpověď) tempo-reagovat na dirigentská gesta melodická ozvěna, koruna dvojhlas a vícehlas dvojhlasý zpěv s doprovodem příprava trojhlasu, zpěv trojhl. kánonu intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových tóninách, celý tón a půltón sjednocení hlasového rozsahu h -d2 volné nástupy 2., 4., 6. a spodního 7. stupně záznam vokální hudby nota a pomlka 1/4, 1/8, 1/2 a celá noty h - g2 notový zápis jako opora realiz. písně 1/4 a 1/8 nota s tečkou, synkopa, triola, skupiny not osminových 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, VL, PŘ, TV, I, VV OSV - cvičení smyslového vnímání pozitivní naladění řeč těla, zvuků projekty Vánoce Velikonoce roční období kulturní vystoupení formy práce hudební hry sluchové hry sólový zpěv sborový zpěv poslechové činnosti instrumentální čin. 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky učebnice NŠ zpěvníky poslechové skladby DRN audiokazety CD obrázky
TÁLNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jed- 	<ul style="list-style-type: none"> obměňuje a tvoří hudební motivy, aplikuje je při hře předvěti a závěti 	<ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje hra na DRN (orffovské) a melodické nástroje, využití souzvuku dvou tónů hra a tvorba doprovodů s využitím DRN rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace improvizace doprovodu tonikou a dominantou spolu s bicími nástroji doprovod s využitím subdominanty 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - uvolnění relaxace cvičení smyslového vnímání cvičení dovedností 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
INSTRUMEN-	<ul style="list-style-type: none"> noduchých motivů, skladeb a písní vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> pracuje s notovým záznamem 	<ul style="list-style-type: none"> hra snadných lidových písní hra hudebních skladbiček záznam instrumentální melodie vytváření schématu, hra podle něj využití notačních programů 		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> dokáže pohybově ztvárnit alespoň 4 pohybové hry předvede pohyby ve 2/4 a 3/4 taktu s hudebním doprovodem 	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby taktování na čtyři doby taneční hry se zpěvem, hry na tělo poh. vyjádření hudby v návaz. na sémantiku hudebního díla krajové tance, prvky menuetu kultivované pohybové projevy odvozené ze současné populární hudby pohybové vyjádření výrazu a nálady skupinové pohybové vyjádření polyfonní hudby orientace v prostoru cvičení pohybové paměti reprodukce pohybů při pohybových hrách a tanci 	<ul style="list-style-type: none"> MKV - poznávání vlastních kulturních kořenů MEDV - vliv médií na kulturu OSV - cvičení dovedností 	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby rozpozná v proudu znějící hudby, některé z užitých hudebních výrazových prostředků upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny 		<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů barva, výška, síla, délka vztahy mezi tóny souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, barva, pohyb mel. rytmické a dynamické změny hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj polyfonní hudba vokální, instrument. 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe základní společenské funkce hudby ▪ zná význam J.S.Bacha, W.A.Mozarta, L.Janáčka, V.Nováka ▪ rozliší nejméně 8 poslechových skladeb v dur i moll 	<p>hudební nástroje (harfa, varhany) orchestr symfonický a jazzový lidová kapela, rocková kapela nástrojová seskupení různé prostředí pro provedení hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební styly a žánry jazzová a rocková hudba, improvizace drobné skladby J.S.Bacha, V.Nováka epizody ze života skladatelů F.Škroup - okolnosti vzniku hymny ▪ hudební formy rondo, variace ▪ interpretace hudby slovní vyjádření pocitů výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - život a dění v jiných zemích ▪ OSV - uvolnění relaxace 	

5.9 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1., 4., 5. ročník : 1 hod.

2. a 3. ročník: 2 hod.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, při vhodných tématech i v terénu.

Ve čtvrtém a pátém ročníku se hodiny výtvarné výchovy a pracovní výchovy spojují do jednoho bloku, tzn. že se v jednom týdnu vyučuje výtvarná výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách a v druhém týdnu pracovní výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách.

Výtvarná výchova je v etapě základního vzdělávání postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. K jejich realizaci nabízí vizuálně obrazné prostředky nejen tradičně ověřené, ale i nově vznikající.

V oblasti **Rozvíjení smyslové citlivosti** žák rozvíjí schopnost vnímání a reality na základě jednotlivých smyslů a učí se vybírat vhodné prostředky pro její vyjádření.

V oblasti **Uplatňování subjektivity** jsou žáci vedeni k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

V oblasti **Ověřování komunikačních účinků** je žákům umožněno vyjádřit své názory a postoje a hledat možnosti při uplatňování výtvarné tvorby.

Žáci si osvojují pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, pomocí nichž se dokáží výtvarně vyjádřit na dané téma. Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- podněcovat tvořivost žáků, vést je k sebehodnocení, volit individuální přístup a umožňovat jim realizovat vlastní nápady
- motivovat k výběru vhodných námětů, vlastní volbě techniky i formátu
- vést k estetickému vnímání svého okolí besedami, názornými ukázkami a společným hodnocením prací
- podporovat talentované žáky zařazováním neobvyklých technik a motivů

Kompetence k řešení problémů

- vést k přípravě, realizaci a hodnocení své činnosti, k práci samostatné i ve skupině
- podněcovat k používání různých postupů, výtvarných technik a řešení pracovních problémů při týmové práci, tvorbě projektů,
- podporovat při zapojování do výtvarných soutěží a výstav

Kompetence komunikativní

- vést ke schopnosti vyjádřit a obhájit svůj názor, vyslechnout a přijmout názory jiných při hodnocení prací
- podporovat otevřenou komunikaci s učiteli i žáky v rámci dohodnutých pravidel
- podporovat přátelské vztahy a umění přijmout kritiku
- vést žáky k vytváření vlastního portfolia výběrem nejlepších prací
- výtvarnou činností rozvíjet smyslovou citlivost a vytvořit u žáků nový zdroj komunikačních systémů

Kompetence sociální a personální

- vést ke spolupráci ve skupině, ke snaze o kvalitní práci a k pozitivnímu a tvůrčímu přístupu
- učit toleranci, úctě a respektu k ostatním, potlačování sobectví
- vést k sebedůvěře, sebekontrolě, sebekritice a k umění zaujmout postoj k dané situaci

Kompetence občanská

- vést k dodržování dohodnutých pravidel – kontrolou, pochvalou, příkladem
- učit respektovat individualitu a originalitu jednotlivců, národních kultur, využívat výstav a expozic galerií a muzeí
- zapojovat žáky do kulturního dění ve škole – soutěže, projekty, výstavy
- vést k respektování tradice, ochraně kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vést k plánování a organizování činností
- vést ke správnému používání výtvarných pomůcek, dodržování výtvarných postupů, bezpečnosti práce – poučením, ukázkou, praktickým cvičením
- vytvářet správné postoje k okolí a kritické posouzení svých reálných možností a dovedností

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty a další prvky jejich kombinace vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> uvědoměle zachází s některými prostředky a materiály ovládá základní technické dovednosti užívá důležité pojmy týkající se formy, technik, materiálů rozezná různý charakter lineární kresby využívá klasifikaci barev, světlostní a teplotní kontrast organizuje vlastní výtvarnou práci řeší přiměřené úkoly v plošných a prostorových pracích chápe souvislosti zobrazovaných předmětů vyjadřuje se na základě pohybového a sluchového vnímání dokáže vybrat výtvarné prostředky k vyjádření pocitů vnímaných různými smysly 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, podobnost, kontrast, rytmus práce s různými materiály a nástroji (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže aj.) uspořádání objektů do celků kompozice plochy, skládání prvků v ploše (uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení - statické a dynamické vyjádření) reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly mů (zrak, sluch, hmat, chuť, čich) uvědomování si absence některého smyslu a nahrazení jiným smyslem zkoumání různých výtvarných technik a materiálů pro vyjádření pocitů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, TV, AJ PV, HV OSV - smysl. vnímání hra s barvou, tvarem EV - využití různých přírodnin projekty Vánoce, Velikonoce roční období místo kde žiji významné památky školní kalendář portfolia výstavy, kolekce OSV - rozvoj dovedn. na zákl. smysl. vnímání formy práce kolektivní práce práce ve skupinách samostatná práce EV - kulturní památky architektura výtvarné techniky kresba, malba modelování kombinované techniky grafické techniky tvarování papíru koláž, frotáž, muchláž roláž OSV - rozvoj dovedn. 	<ul style="list-style-type: none"> učební pomůcky výtvarné publikace audiokazety CD. DVD obrazy klasiků pohádky <u>kresba</u> - uhel, tuš, rudka, tužka, dřívko, křída, pastelka, voskovka, pero aj. <u>malba</u> - tempera, vodové barvy, olejový pastel, voskový pastel aj. <u>kombinované techniky</u> - koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, přírodní materiály aj. <u>modelování</u> - těsto, modelína, modurit, hlína, přírodní materiály (kamínky, kůra, tráva, plody) aj. papír špejle, dřevěné odřezky krabičky stavebnice textil kov průsvitné materiály sádra kůže plasty
SUBJEKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje při práci představivost a fantazii tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže je míchat a překrývat, rozlišuje teplé a studené, světlé a tmavé 	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností fantazijní představy, hra s barvami, plošné a prostorové vyjádření vlastních prožitků rozlišování typů vizuálně obrazných 		

	Očekávané výstupy		Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
UPLATŇOVÁNÍ		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajímá se o výtvarná díla, pozoruje je, přemýšlí a povídá o nich, přijímá je jako součást okolního světa ▪ poznává rozdíly ve výtvarném vyjádření malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih ▪ chápe výtvarné umění jako součást kulturního bohatství národa 	<p>vyjádření, jejich výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace, fotografie) pozorování, vnímání výtvarného díla návštěva galerií</p> <p>pořádání vlastních výstav známých věcí (hračky aj.)</p> <p>rozvíjení smyslu pro estetičnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením <p>hledisko jejich <u>vnímání</u> (vizuální, haptické, statické, dynamické)</p> <p>hledisko jejich <u>motivace</u> (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - výtvarné sebevyjádření, vnímání barev a tvarů ▪ VMEGS - zvyky a tradice ▪ OSV - vnímání výtvar. děl, hodnocení na zákl. vlastních pocitů ▪ MKV - umění různých etnických skupin ▪ EV - proměna ekosystémů v průběhu roku 	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vypráví o své tvorbě, dokáže zdůvodnit svůj výtvarný projev, použití výtvarných prostředků a technik ▪ vyjadřuje se k tvorbě druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření ▪ ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření ▪ proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV - reklamní sdělení (vním., kritika) prezentace vlast. prací ▪ OSV - respektování a hodnocení práce své i ostatních ▪ VDO - vním. diferenciací výtvar. citění 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	<ul style="list-style-type: none"> při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné). užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> umí vybrat a pojmenovat výtvarné postupy, techniky a prostředky použité ve své práci uplatňuje vlastní výtvarné činnosti, poznatky a dovednosti uplatňuje prvky vizuálně obrazného vyjádření a experimentuje s nimi, orientuje se v prostorových a barevných vztazích orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řeší úlohy dekorativního charakteru projevuje smysl pro prostorové formy a jejich výtvarné kvality 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření základní kompoziční principy při práci v ploše i v prostoru reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly obrazná vyjádř. podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem hledání výhod mezipředmětové vztahy ČJ, M, VL, PŘ, TV, AJ PV, HV projekty Vánoce, Velikonoce roční období místo kde žiji významné památky školní kalendář portfolia výstavy, kolekce OSV - dovedn. pro pozitivní naladění vztah k sobě samému formy práce kolektivní práce práce ve skupinách samostatná práce VMEGS - rodin. zážitky z Evropy a světa výtvarné techniky kresba, malba modelování kombinované techniky grafické techniky tvarování papíru koláž, frotáž, muchláž roláž OSV -pružnost nápadů originalita, schopnost vidět věci jinak 	<ul style="list-style-type: none"> učební pomůcky výtvarné publikace audiokazety CD. DVD obrazy klasiků pohádky kresba - uhel, tuš, rudka, tužka, dřívko, křída, pastelka, voskovka, pero aj. malba - tempera, vodové barvy, olejový pastel, voskový pastel aj. kombinované techniky - koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, přírodní materiály aj. modelování - těsto, modelína, modurit, hlína, přírodní materiály (kamínky, kůra, tráva, plody) aj. papír špejle, dřevěné odřezky krabičky stavebnice textil kov průsvitné materiály sádra kůže plasty
SUBJEKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> pozoruje okolí, vnímá vztahy mezi ním a sebou a řeší je řeší vztahy objektů, barev, prostředí vnímá sebe jako spolutvůrce svého okolí, příjemce výtvarných podnětů 	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností volný expresivní výtvarný projev vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí manipulace s objekty 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
UPLATŇOVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<ul style="list-style-type: none"> zná proporce lidského těla užívá známé výtvarné techniky, dokáže je kombinovat zná základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, v uměleckých dílech porovnává rozdíly zajímá se o různá vizuálně obrazná vyjádření, diskutuje o svých poznatcích pozná různé způsoby uměleckého vyjádření rozlišuje užítkovou, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů, chápe vztah mezi nimi 	<p>pohyb těla a jeho umístění v prostoru, zpřesňování proporcí lidského těla</p> <ul style="list-style-type: none"> typy vizuálně obrazných vyjádření rozlišování typů vizuálně obrazných vyjádření, jejich výběr a uplatnění (volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama) přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením účinek obrazného díla současnosti a minulosti, hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	<ul style="list-style-type: none"> MEDV - chápání podstaty mediál. sdělení objasňování jeho cílů a pravidel OSV - cvičení smysl. vnímání, pozornosti a soustředění 	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	<ul style="list-style-type: none"> nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarně vyjadřuje své zážitky, zkušenosti, umí popsat, co jeho dílo vyjadřuje ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, kolekce) hodnotí, zdůvodní a obhájí svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se ke tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vyjádření dokáže proměňovat své okolí výtvarným přístupem popisuje své pocity k okolí, formuluje své představy a působení zajímá se o nové možnosti a využívá je pro své výtvarné vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> osobní postoj v komunikaci utvář. a zdůvodňování svého postoje odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených i přijatých) porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - rozvoj sociál. dovedností pro kooperaci, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se práci skupiny VDO - principy soužití s minoritami, vztah k jinému, respekt k identitám, vzájm. komunikace a spolupráce příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů MKV - jedinečnost každého člověka a jeho individuality 	

5.10 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1. – 5. ročník: 2 hod.

Výuka probíhá v učebně tělesné výchovy, na školním hřišti i v terénu. Z důvodu malých prostor učebny TV se žáci početnějších tříd dělí na výuku na dvě skupiny.

Výuka plavání se uskutečňuje zpravidla ve 2. a 3. ročníku v plaveckém bazénu v Neratovicích.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, případně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utvářejí vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit.

Předmět tělesná výchova je rozložen do tří složek, které se vzájemně prolínají:

Činnosti ovlivňující zdraví

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Činnosti podporující pohybové učení

Všichni žáci absolvují základní disciplíny lehké atletiky, gymnastiky, sportovních her, rytmické gymnastické činnosti s hudbou či tancem. Plavání je povinné pro žáky druhé a třetí třídy. Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vytvářet prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností
- vést žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti
- motivací představovat žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení
- zařazovat vhodné sportovní aktivity, posilovat u žáků sebekontrolu a sebeovládání
- vhodně zvolenou zátěží při cvičení učít žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám být žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

- navozovat problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry
- přidělením role rozhodčího učít žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích
- umožňovat žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánovat, realizovat a hodnotit je

Kompetence komunikativní

- dbát na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy
- učít žáky vyjadřovat se přesně používáním základního názvosloví tělesné výchovy
- zařazovat meziškolní soutěže, podporovat vzájemnou komunikaci mezi věkově paralelními skupinami žáků
- důrazem na dodržování pravidel vést žáky ke hře v duchu „fair – play“

Kompetence sociální a personální

- podporovat sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku
- v hodinách TV zařazovat cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoc a záchrana
- vyžadovat v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti
- podporovat možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjet jejich schopnost zastávat různé role
- učít žáky pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce

Kompetence občanské a pracovní

- netolerovat v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbát na dodržování pravidel chování
- uplatňovat pozitivní hodnocení a motivaci žáků
- učit žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamovat žáky s technikou první pomoci
- vyžadovat vhodné sportovní vybavení pro výuku
- na konci vyučovací hodiny zařazovat její hodnocení
- podle možností vést žáky k sebehodnocení
- vhodnou motivací vést žáky k postupnému pohybovému sezdokonalování a posilovat jejich sebevědomí
- dohlížet na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vést žáky k ochraně zdraví
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestat, kvalitní práci pochválit.

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, že by měl denně aktivně cvičit ▪ ví, že pohyb je vhodný pro zdraví ▪ umí reagovat na základní pokyny a signály ▪ zná zásady správného sezení, držení těla ve stoji, dýchání ▪ ví, jak cvičením odstranit únavu při výuce, zařazuje zdravotní cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu a zdraví význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu žáka vhodné množství pohybu, jeho intenzita a rozložení v režimu dne preventivní význam zdravotně zaměřených činností ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení účinky cvičení, technika cviků, způsob rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů, podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy vhodné podmínky pro druhy cvičení kontrola cvičení (spolužák, pocity aj.) ▪ zdravotně zaměřené činnosti význam druhů cvičení, jejich použití správné držení těla při práci, v sedě ve stoje, správné zvedání zátěže přípravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití soustředění při cvičení, jeho prožívání ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu cvičení: rychlostně silová, vytrvalostní, pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti, dechová, kompenzační, pro správné držení těla v různých polohách, psychomotorická motivační, tvořivá, napodobivá, s hudbou a rytmickým doprovodem, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - prostředí a zdraví, rozmanitost vlivů, možnosti a způsoby ochrany ▪ mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, VV, AJ, HV ▪ projekty Dětský den škola v přírodě turistická vycházka kulturní vystoupení cvičení v přírodě ▪ OSV - dovednosti pro pozitivní naladění mysli dobrý vztah k sobě samému ▪ formy práce cvičení v tělocvičně cvičení na hřišti pohybové hry sportovní pohyb závodivé hry individuální herní činnosti činnosti ve dvojici činnosti ve skupině 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomůcky různé míče kriketové míčky rakety, pálky létající talíře skákačí gumy obruče, kroužky šátky, stuhy koše, branky kola, koloběžky brusle, lyže, boby lano, švihadla lavičky, kladinky šplhadla bedna, koza odrazový můstek žebřiny trampolína stolní tenis prolézačky sít' běžecká dráha doskočiště audiokazety CD DRN obrázky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> dokáže se samostatně převléknout a přezout zná pravidla chování při TV 	<p>s náčiním (míče, stuh, obruče aj.) cvičení pro "každý den" (podle věku)</p> <ul style="list-style-type: none"> hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity význam přípravy organismu před cvičením, pravidelná osobní hygiena bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru i v šatně zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu bezpečný pohyb a chování ve známých i méně známých prostorech příprava a úklid náradí a náčiní první pomoc v podmínkách TV 	<ul style="list-style-type: none"> MKV - uplatňování principu sluš. chování základní morální normy 	
POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> hraje pro radost a příjemné zážitky zná některé hry, je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV uvědomuje si nebezpečí, snaží se mu zabránit (s pomocí) 	<ul style="list-style-type: none"> pohybové hry - s různým zaměřením podle schopností a zájmu dětí netradiční hry, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení základní pojmy, povely, pravidla <u>hry</u> pro osvojování lokomoce, manipulační s různým náčiním, pro ovlivňování kondice a koordinace, pro zdokonalování pohybových dovedností, soutěživé, bojové, pro rozvoj pohyb. představitosti a tvořivosti, kontaktní, se specifickým účinkem (vyrovnávací, relaxační, motivační) základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a nářadím 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI OVLIVNĚJÍCÍ ÚROVEŇ		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní pojmy, dokáže na ně reagovat ▪ správně provede kotoul vpřed i vzad ▪ zvládá základy gymnastického odrazu ▪ umí spojit pohyb s hudbou, rytmem a samostatně vytvoří doprovod ▪ ví, že běhy, hody a skoky jsou nevhodnějšími pohyby a všestranně ovlivňují organismus, zvládá základy 	<p>pojmy: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu gymnastické držení těla, soustředění průpravná gymnastická cvičení akrobacie: průpravná cvičení pro kotoul vpřed a vzad, <u>kotoul</u>, kotoul vzad <u>přeskok</u> - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolíny (skoky prosté s odrazem snožmo, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu) <u>hrazda</u> - ručkování ve visu, průpravná cvičení pro sešvihy ze shybu stojmo <u>kladinka</u> - chůze s dopomocí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmické a kondiční formy cvičení - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie, reakce na změny estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty aj.) rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem, tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky v rámci pohybových her a průpravných kondičních cvičení ▪ základy atletiky - základní pojmy zjednodušené povely a signály <u>běh</u> - rychlý běh na 20 až 60 m motivovaný v terénu až do 10 min. dle úrovně žáků (i prokládaný chůzí) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pro rozvoj kreativity nápadů, originalita schopnost vidět věci jinak a dotahovat nápadů do reality 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže pojmenovat základní atletické disciplíny ▪ zná základní TV náčiní a dokáže s ním manipulovat ▪ zvládá základní způsoby házení a chytání míče (jiného náčiní) ▪ chápe turistiku jako velmi zdravou pohybovou aktivitu ▪ dovede se v přírodě orientovat podle značek a přírodních úkazů ▪ umí se připravit na turistickou akci (vhodné oblečení, sbalit batoh) ▪ zvládne základní techniku chůze (i se zátěží) ▪ uvědomuje si možná nebezpečí ▪ pomůže při přípravě a úklidu tábořiště ▪ dokáže ošetřit drobná poranění 	<p>základy nízkého a polovysok. startu <u>skok</u> - do dálky s rozběhem, odraz z pásma širokého 50 cm (ze 3 - 4 dvojkroků), spojení rozběhu s odrazem <u>hod</u> - hod míčkem z místa, z chůze</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou) držení míče jednoruč a obouruč přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou) manipulace s dalším herním náčiním herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry utkáni podle zjednodušených pravidel minisportů ▪ turistika a pobyt v přírodě způsob pohybu v terénu, chování v přírodě ochrana před ohněm a popálením základní dopravní a turistické značky stravování a pití na turistické akci orientace dle přírodních úkazů, aplikace znalostí o rostlinách a zvířatech ochrana přírody chůze v terénu (ve skupině, pochodovém tvaru) do 8 km chůze, běh po vyznačené trase (s překonáváním přír. překážek, s vykonáváním různých pohybových úkolů) pohybové hry v přírodním prostředí dovednosti spojené s tábořením ošetření v improviz. podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - vztahy a naše skupina, třída práce s přirozenou dynamikou třídy jako sociální skupiny ▪ EV - příroda a její ochrana ochrana přírody při masových sportovních akcích 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností ▪ ví o nebezpečnosti plavání zvláště ve volné přírodě a neznámé vodě ▪ umí pojmenovat plavecké způsoby ▪ zvládá alespoň jeden plavecký styl ▪ uplave 100 - 200 m ▪ ví, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní vodní plochu ▪ zvládá chůzi po ledě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plavání - žáci 2. a 3. ročníku hygienu, adaptace na vodní prostředí zásady bezpečnosti v bazénu i ve volné přírodě - nebezpečí, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím průprava na suchu, pro seznámení s vodou, pro orientaci ve vodě, pro osvojení plaveckých dovedností splývání, dýchání do vody pády a skoky z nízkých poloh jeden plavecký způsob z výběru (prsa, znak, kraul) plavání úseků 10m do 100m obrátky ▪ bruslení - hry na sněhu a na ledě bruslení - nebezpečí na přírodní vodní ploše, nebezpečí při pádu pohyb na ledu bez bruslí - překonávání zábran a strachu klouzání vyvolenou nohou vpřed základy techniky pohybu na bruslích ▪ další pohybové činnosti jízda na koloběžce jízda na kole bruslení na kolečkových bruslích sáňkování a bobování příležitostné lyžování košíková stolní tenis 		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, cvičebních prostor a vybavení smluvené povely a signály, znamení, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení dovedností zapamatování řešení problému 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			<p>gesta aj. - prostředky komunikace organizační činnosti na smluvené povely, signály (zaujímání a změny míst)</p> <p>pojmy spojené s druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, pohyby, polohami</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí správné provádění cviků pod vedením učitele příprava a úklid cvičebního prostoru ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské symboly a ideály dokázat poskytnout pomoc i za cenu porážky, spolupráce s ostatními ▪ pravidla zjednodušených osvojených pohybových dovedností - her, závodů a soutěží ovládání a dodržování pravidel ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, testy předvedení základních pohybových výkonů v souladu s individuálními schopnostmi a předpoklady ▪ zdroje informací o pohybových činnostech rozhlas a televize, mediální nahrávky, návodné VHS a DVD, knihy, časopisy, Internet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - Evropa a svět ▪ VDO - principy soužití s minoritami vztah k ostatním respekt k identitám vzáj. komunikace a spolupráce příčiny nedorozumění zdroje konfliktů ▪ MEDV - chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřeně samostatnou vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> umí si uspořádat svůj pohybový režim umí si změřit srdeční frekvenci a údaj využít pro úpravu pohybové zátěže ví, že pohyb je vhodný pro zdravý růst a rozvoj (srdce, kostí, plic aj.) zaznamená údaje o pohybových výkonech a rozumí jim zná nevhodné činnosti, které ohrožují zdraví zná základní cviky a umí je seřadit do sestavy 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu a zdraví různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu (rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení, vyrovnávání oslabení sledování základních tělesných parametrů pro zdraví a pohybovou činnost příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení účinky cvičení, technika cviků, způsob rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů, podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy vhodné podmínky pro druhy cvičení kontrola cvičení (spolužák, pocity aj.) zdravotně zaměřené činnosti pojmy spojené s druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby význam druhů cvičení, jejich použití správné držení těla při práci, v sedě ve stoje, správné zvedání zátěže přípravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití soustředěné cvičení, jeho prožívání rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu <u>cvičení:</u> rychlostně silová, vytrvalostní, pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti, dechová, 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - pozitivní naladění mysli radost z pohybu mezipředmětové vztahy ČJ, M, PŘ, VV, AJ, HV OSV - moje tělo moje psychika projekty Dětský den škola v přírodě turistická vycházka kulturní vystoupení cvičení v přírodě formy práce cvičení v tělocvičně cvičení na hřišti pohybové hry sportovní pohyb závodivé hry individuální herní činnosti činnosti ve dvojici činnosti ve skupině 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky různé míče kriketové míčky rakety, pálky létající talíře skákací gummy obruče, kroužky šátky, stuhy koše, branky kola, koloběžky brusle, lyže, boby lano, švihadla lavičky, kladinky šplhadla bedna, koza odrazový můstek žebřiny trampolína stolní tenis prolézačky sít' běžecká dráha doskočiště audiokazety CD DRN obrázky

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v případě úrazu spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže se soustředit na správné a přesné provedení cviků ▪ ošetří poranění, přivolá lékaře ▪ zná zásady fair play a dodržuje je 	<p>kompenzační, pro správné držení těla v různých polohách, vyrovnávací - kolektivní (podle úrovně oslabení nebo ohrožení žáků), psychomotorická motivační, tvořivá, napodobivá, s hudbou a rytmickým doprovodem, hudební doprovod se mění dle věku s náčiním (míče, stuhy, obruče aj.) cvičení pro "každý den" (podle věku)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity <p>pravidelná osobní hygiena i při dalších pohybových aktivitách (plavání, turistika)</p> <p>škodlivý vliv kouření, pití alkoholu a požívání drog na zdraví a pohybovou výkonnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru i v šatně <p>zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu</p> <p>bezpečný pohyb a chování ve známých i méně známých prostorech</p> <p>příprava a úklid náradí a náčiní a některých částí sportovišť</p> <p>ošetření větších poranění, přivolání lékaře</p> <p>fair play chování při TV a sportu</p> <p>ekologické chování při TV v přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - moje tělo moje psychika ▪ OSV - předcházení zátěžovým situacím vyhledávání pomoci ▪ MKV - uplatňování principu slušného chování 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her ▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ▪ jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a upozorní na přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví při společných sportovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí zahrát 10 -20 pohybových her a zná jejich zaměření ▪ samostatně vytvoří novou variantu známé hry ▪ umí si vytvořit vlastní cvičební náčiní ▪ vyjádří pohybem zvíře, bytost, věc, náladu aj. ▪ zná základní pojmy, dokáže na ně reagovat ▪ správně provede kotoul vpřed i vzad stoj na rukách (s dopomocí) i ve vazbách ▪ umí roznožku, skrčku přes nářadí vhodné výšky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením podle schopností a zájmu dětí netradiční hry, využití hraček a netradičního náčiní (i vlastní náměty) základní pojmy, funkce her, pravidla variace her jednoho druhu využití přírodního prostředí hry pro osvojování lokomoce, manipulační s různým náčiním, pro ovlivň. kondice a koordinace, pro zdokonalování pohybových dovedností, soutěživé a bojové, pro rozvoj pohybové představitosti a tvořivosti , kontaktní, se specifickým účinkem (vyrovnávací, relaxační, motivační aj.) ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a nářadím <u>pojmy</u>: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu základní záchrany a dopomoc průpravná gymnastická cvičení <u>akrobacie</u>: kotoul vpřed i vzad a jeho modifikace průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, stoj na rukou (s dopomocí) akrobatické kombinace <u>přeskok</u> - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku přeskok 2-4 dílů švédské bedny odrazem z trampolíny roznožka přes kozu našší odrazem z můstku, trampolíny skrčka přes kozu (bednu) našší odra- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEDV -utváření týmu týmová spolupráce v realizaci pohyb. čin. ▪ OSV - vzáj. poznávání v týmu vedení a organizování práce skupiny péče o dobré vztahy 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky ▪ snaží se o estetický pohyb ▪ reaguje na změnu rytmu, rychlosti ▪ zná názvy některých tanců ▪ chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti, zařazuje ho do svého pohybového režimu 	<p>zem z můstku, trampolíný <u>hrazda</u> - shyb stojmo - odrazem přešvih do vzporu vzadu stojmo - stoj shyb stojmo - přešvihy do svisu střemhlav a zpět do stoje</p> <p><u>kladinka</u> - chůze bez dopomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmické a kondiční formy cvičení - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem <p>základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie)</p> <p>držení partnerů a vzájemné chování</p> <p>estetický pohyb těla a jeho částí v různých polohách</p> <p>změny poloh, obměny tempa, rytmu</p> <p>základy cvičení s náčiním (šátek, stuha, míč aj.) s hudebním nebo rytmickým doprovodem</p> <p>základní taneční krok 2/4, 3/4</p> <p>tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, jejich názvy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky v rámci pohybových her a průpravných kondičních cvičení <p>rozvoj rychlosti, síly, pohyblivosti</p> <p>zdůraznění významu vhodné aktivní obrany a přípravy na ni</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy atletiky - základní pojmy <p>základy techniky běhů, skoků, hodů</p> <p>startovní povely</p> <p>průpravná cvičení pro atlet. činnosti</p> <p><u>běh</u> - běžecká abeceda</p> <p>rychlý běh do 60 m,</p> <p>vytrvalý běh do 1000 m na dráze</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení smyslového vnímání ▪ OSV - cvičení dovedností 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí upravit doskočiště, připravit start běhu, vydat povely pro start ▪ uvědomuje si význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, myšlení a tvořivosti ▪ zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly ▪ dovede zaznamenat výsledek utkání ▪ zvládá elementární herní činnosti ▪ chápe základní role a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je při utkání ▪ chápe turistiku jako velmi zdravou pohybovou aktivitu ▪ umí se připravit na turistickou akci, naplánovat trasu, zvolit vhodnou výzbroj a výstroj 	<p>běh v terénu až do 15 min. nízký start (na povel) i z bloků, polo-vysoký start <u>skok</u> - do dálky z rozběhu, postupně odraz z břevna (5 - 7 dvojkroků) skok do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu (rozměřeného) <u>hod</u> - hod míčkem z rozběhu spojení rozběhu s odhodem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy sportovních her role ve hře, pravidla miniher spolupráce ve hře organizace utkání - losování, zahájení, počítání, skóre, ukončení průpravné sportovní hry - zjednodušené udržení míče pod kontrolou družstva- útok, střelba x obrana řešení situace 1 proti 1 příhrávka - jednoruč, obouruč, vrchní trčením, vnitřním nártem po zemi pohyb s míčem i bez míče, zastavení chytání míče jednoruč, obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy vedení míče (driblinkem, nohou) střelba jednoruč a obouruč na koš, jednoruč ze země na branku, vnitřním nártem na branku z místa i z pohybu vyvolanou rukou, nohou manipulace s dalším herním náčiním ▪ turistika a pobyt v přírodě způsob pohybu v náročném terénu základy ochrany přírody přeprava v dopravních prostředcích osobní lékárnička a KPZ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MKV - uplatňování principů slušného chování ▪ OSV - příroda a její ochrana 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede se v přírodě orientovat podle značek a přírodních úkazů, mapy ▪ chová se v přírodě vhodně, neničí ji ▪ zvládá pohyb v mírně náročném terénu ▪ zvládá jízdu na kole, chování v silničním provozu ▪ zvládá přípravu i likvidaci tábořiště, uvaření nápoje, pokrmu ▪ uvědomuje si zdravotní i kondiční význam pohybu na bruslích ▪ zná zásady bezpečné jízdy na bruslích a řídí se jimi ▪ dovede se samostatně připravit na činnost (oblečení, obutí) ▪ zvládá jízdu vpřed, reaguje na jiné bruslaře zpomalením, zastavením nebo změnou směru 	<p>čtení z mapy, orientace podle kompasu a buzoly</p> <p>příprava a dokumentace turist. akce</p> <p>první pomoc při závažnějších úrazech</p> <p>aplikace znalostí o rostlinách a zvířatech, ochrana přírody</p> <p>chůze v terénu do 15 km</p> <p>chůze, běh po vyznačené trase i podle mapy</p> <p>překonávání přírodních překážek</p> <p>jízda na kole</p> <p>pohybové hry v přírodním prostředí</p> <p>dovednosti spojené s tábořením</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bruslení - hry na sněhu a na ledě bruslení - nebezpečí na přírodní vodní ploše, nebezpečí při pádu samostatné obutí a oblečení chůze v botách s bruslemi mimo led techniky pohybu na bruslích vstup na led (s dopomocí) průpravná cvičení k osvojení rovnováhy - chůze, skluz, dřepy, jízda na 1 brusli, přednožování, zanožování, výskoky snožmo na místě i s oporou jízda vpřed - dvouopporová, jednoopporová, bez opory ▪ další pohybové činnosti jízda na koloběžce jízda na kole bruslení na kolečkových bruslích sáňkování a bobování příležitostné lyžování košíková stolní tenis 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - hledání pomoci při potížích ▪ EV - vztah k životnímu prostředí 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ▪ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy samostatně získává potřebné informace 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, cvičebních prostor a vybavení smluvené povely a signály, znamení, gesta aj. - prostředky komunikace organizační činnosti na smluvené povely, signály cvičení v nástupovém a pochodovém tvaru ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport, vhodné a nevhodné činnosti organizace činností, soutěží rozhodování ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské symboly a ideály dokázat poskytnout pomoc i za cenu porážky, spolupráce s ostatními ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových dovedností - her, závodů a soutěží ovládání a dodržování pravidel ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, testy pohybových výkonů sledování výkonů, jejich význam ▪ zdroje informací o pohybových činnostech rozhlas a televize, mediální nahrávky, návodné VHS a DVD, knihy, časopisy internet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - vysvětlení pravidla komunikace ▪ OSV - formování vlastních postojů a hodnot ▪ VMEGS - sportovní události v Evropě i ve světě (OH, MS, ME..) co Evropu spojuje státní symboly ▪ MEDV - vliv médií na postoj jedince 	

5.11 PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1. - 5. ročník: 1 hod.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, při vhodných činnostech i na školní zahradě a v terénu. Při realizaci se počítá i s exkurzí.

Ve čtvrtém a pátém ročníku se hodiny výtvarné výchovy a pracovní výchovy spojují do jednoho bloku, tzn. že se v jednom týdnu vyučuje výtvarná výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách a v druhém týdnu pracovní výchova ve dvou po sobě jdoucích hodinách.

Vzdělávací předmět Pracovní výchova postihuje široké spektrum pracovních činností, vede žáky k získávání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě.

Předmět je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

Žáci se učí pracovat s různými materiály a tímto si osvojují konkrétní dovednosti. Upevňují si návyky hygieny práce, seznamují se s bezpečností při práci a jsou vedeni k jejich dodržování. Využívají metody a formy práce založené na žákovské spolupráci. Rozvíjejí vzájemné učení na základě prezentace vlastních postupů a výrobků, zpracování informací a uplatnění znalostí a dovedností z ostatních předmětů.

Charakteristika předmětu umožňuje zařadit všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k praktickému osvojení práce podle návodu
- vést žáky k podílení se na výběru vhodných námětů, vyhledávání zajímavých výrobků v dětských technických časopisech
- učit žáky vyhledávat informace o technických materiálech a jejich využití k tvůrčím činnostem
- naučit žáky posoudit vlastní pokrok a naplánovat si, jakým způsobem by se mohli zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky hledat nové způsoby využití dovedností při práci, nacházet shodné a odlišné znaky, objevovat různé varianty řešení
- učit žáky prakticky řešit technické problémy, sledovat pokrok při jejich zdokonalování
- vést žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, schopnosti svou práci obhájit, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

Kompetence komunikativní

- vést žáky k využívání získané komunikativní dovednosti, k vytváření vztahů potřebných k pracovní spolupráci s ostatními žáky
- učit žáky rozumět vhodným typům technických textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlet o nich a tvořivě je využívat v praxi
- učit žáky naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k účinné týmové spolupráci, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce
- vést žáky k podílení se na příjemné atmosféře v týmu, přispívat k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky, aby byli schopni poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- naučit žáky oceňovat zkušenost druhých lidí, čerpat poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat přesvědčení druhých, odmítat hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- učit znát žáky jejich pracovní povinnosti
- vést žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- učit žáky chránit kulturní dědictví, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- vést žáky k provedení práce v co nejlepší kvalitě
- učit žáky používat bezpečně a účinně technické materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pracovní pravidla, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- učit žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- naučit žáky využívat zkušeností a znalostí získaných v jednotlivých pracovních činnostech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí povolání

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	<ul style="list-style-type: none"> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu i předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> vybere vhodný materiál, pomůcky nástroje připraví si pracovní místo 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a katron, textil, drát, fólie aj.) určování materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost) vhodnost použití přírodní a technické materiály - rozliš. poznávání vlastností materiálu-tvrdost, soudržnost, tvárnost porovnávání materiálů a jejich vlastn. vlastnosti papíru (tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost aj.) druhy papíru a užití (novinový, balicí, kreslicí, kancelářský, karton apod.) tvar a formáty papírů pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití seznámení se základními nástroji a pomůckami ovládání a používání prac. nástrojů a pomůcek(způsob použití, vhodný výběr materiálů a nástrojů jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce vytváření návyku organizace práce základy bezpečnosti a hygiena práce <u>drobný materiál</u> - stříhání, ohýbání, spojování, navlékání, slepování, lisování <u>modelovací hmota</u> - hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání, sušení, vaření, dělení na části <u>papír a karton</u> - překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, sešívání vystřihování jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony jednoduché kartonážní práce skládanky a vystřihovánky 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, PRV, VV, AJ, HV OSV - rozvoj schop. poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění projekty Vánoce Velikonoce roční období Svátek matek formy práce kolektivní práce práce ve skupinách OSV - dobrá organizace času 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, korek, bužírka, papír, provázky, sláma, listy, šišky, větvičky, plody, semena rostlin aj. nůžky, tupá jehla, lepidlo, nit modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto, vosk podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky papír různých vlastností a kvality, vzorkovník papíru, karton nůžky, tužka, pravítko, lepidlo, nůž, jehla textilie různého druhu a kvality, šňůrky, stužky, plsť, knoflíky, nitě, háčky, spínátka, vyšívací a látačí bavlnky, pletací příze nůžky, jehla, křída, špendlíky, náprstek, látačí podložka, krejčovský metr

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
			<p><u>textil</u> - odměřování a navlečení nitě, uzlík, šití stehem předním, zadním, obnitkování sešívání předním a zadním stehem v jednoduchý šev rozlišování líce a rubu tkaniny textilní materiály - nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, příze, plst', knoflík, vlna drobná oprava oděvu - knoflík jednoduchý výrobek z textilu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla seznámení s různými výtvary a vhodnými materiály (sláma, šustí, lidové pečivo, batika, kraslice, tkaní, drhání) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VMEGS - kořeny a zdroje evrop. civilizace 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) ▪ sestavování modelů sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic práce se stavebnicemi z kartonových prvků stříhání, ohýbání, organizace práce ▪ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem seznámení s návodem a předlohami stavebnic, s jednotlivými částmi, možnostmi využití bezpečnost, hygiena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 	<p>jednoduché stavebnice z plastů, stavebnice z kartonových prvků, konstrukční stavebnice se spojovacími prvky a díly, konstrukční stavebnice umožňující uplatnit pohyblivé prvky karton, špejle, odřezky dřeva, lepidlo, brusný papír, spojovací prvky nůžky, nůž, měřidlo, lepidlo, šroubovák, maticový klíč</p>
PRÁCE	<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo úprava půdy, pokusy a pozorování - klíčivost, růst rostlin, půda a její zpracování, exkurze do sadu, na pole 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - přírodní zdroje, jejich původ způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství příroda a kultura obce ochrana živ. prostředí 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
PĚSTITELSKÉ			<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) hrách, fazole, ředkvičky, koření úprava půdy, setí, sázení, ošetřování během vegetace, sklízení poznávání plodů, ▪ pěstování pokojových rostlin zalévání, kypření půdy, hnojení, rosení, hydroponie aranžování květin do vázy, péče o ně ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EV - prostředí a zdraví vliv prostř. na zdraví možnosti a způsoby ochrany zdraví 	květináč, truhlík, koněvka, kolíky, hrábě, motyčka, lopatka, váza, nůžby, pomůcky pro hydroponii
PŘÍPRAVA POKRMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upraví rodinný stůl pro každodenní stolování ▪ samostatně připraví snídani, předsnídátku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně udržování pořádku a čistoty ▪ výběr, nákup a skladování potravin příprava jednoduchých snídaní, předsnídávek ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování jednoduché prostírání - rodinný stůl pro běžné každodenní stolování obsluha a chování u stolu ▪ technika v kuchyni - historie a význam přístroje v naší kuchyni a u babičky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnost nápadů, originality schopnosti vidět věci jinak, citlivosti dotahovat nápady do reality 	

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	<ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu z hlediska výsledku pracovní činnosti rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu, určí jeho vlastnosti, volí vhodný materiál pro zvolenou praktickou činnost hospodárně s materiálem zachází praktickou činnost na úrovni svého věku naplňuje, organizuje, vybere vhodný materiál, pomůcky, nástroje pro činnost si vybírá vhodné pracovní nástroje a pomůcky, umí s nimi zacházet, udržovat je a uklízet 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a katron, textil, drát, fólie aj.) určování materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost) vhodnost použití přírodní a technické materiály - rozliš. poznávání vlastností materiálu-tvrdost, soudržnost, tvárnost porovnávání materiálů a jejich vlastn. vlastnosti papíru (tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost aj.) druhy papíru a užití (novinový, balicí, kreslicí, kancelářský, karton apod.) tvar a formáty papírů pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití seznamování se základními nástroji a pomůckami , s jejich účelem, způsobem použití a jejich vlastnostmi jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce vytváření návyku organizace práce základy bezpečnosti a hygiena práce <u>drobný materiál</u> - stříhání, ohýbání, spojování, navlékání, slepování, lisování, práce s jehlou, háčkování <u>modelovací hmota</u> - hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání, sušení, vaření, dělení na části <u>papír a karton</u> - překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, sešívání, vystřihování jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony jednoduché kartonážní práce <u>textil</u> - odměřování a navlečení nitě, uzlík, šití stehem předním, zadním, 	<ul style="list-style-type: none"> mezipředmětové vztahy ČJ, M, VL, PŘ, VV, AJ HV OSV - rozvoj smysl. vnímání, cvičení dovedností projekty Vánoce Velikonoce roční období Svátek matek formy práce kolektivní práce práce ve skupinách OSV - uplatnění vlastní originality (nápadů) pracovní postupy a návody 	<ul style="list-style-type: none"> pomůcky dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, korek, bužírka, papír, provázky, sláma, listy, šišky, větvičky, plody, semena rostlin aj. nůžky, tupá jehla, lepidlo, nit modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto, vosk podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky papír různých vlastností a kvality, vzorkovník papíru, karton nůžky, tužka, pravítko, lepidlo, nůž, jehla textilie různého druhu a kvality, šňůrky, stužky, plst', knoflíky, nitě, háčky, spínátka, vyšívací a látací bavlnky, pletací příze nůžky, jehla, křída, špendlíky, náprstek, látací podložka, krejčovský metr

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 		<p>obnitkování, křížkovým, stonkovým sešívání předním a zadním stehem v jednoduchý šev zarovnávání tkaniny podle vytažené nitě, obruba přišití očka, poutka, navlékání gumy, šňůrky, látání rozlišování textilií - bavlněné, lněné, hedvábné, vlněné, z umělých vláken rozlišování rubu a líce tkaniny textilní materiály - nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, příze, plst', knoflík, vlna, háčky, spínátka práce s jednoduchým střihem, jednoduché pracovní postupy drobná oprava oděvu - knoflík, poutko jednoduchý výrobek z textilu</p> <ul style="list-style-type: none"> lidové zvyky, tradice, řemesla seznámení s různými výtvoři a vhodnými materiály (sláma, šustí, lidové pečivo, batika, kraslice, tkaní, drhání) 	<ul style="list-style-type: none"> VMEGS - lidové tradice MKV - porovnávání kulturní diference 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž 		<ul style="list-style-type: none"> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i představy poznávání vlastností materiálů a jejich porovnávání a funkční využití 		<p>jednoduché stavebnice z plastů, stavebnice z kartonových prvků, konstrukční stavebnice se spojovacími prvky a díly, konstrukční stavebnice umožňující uplatnit pohyblivé prvky karton, špejle, odřezky dřeva, lepidlo, brusný papír, spojovací prvky</p>

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 		<ul style="list-style-type: none"> práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - plánování pracovních postupů návyky 	nůžky, nůž, měřidlo, lepidlo, šroubovák, maticový klíč
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 		<ul style="list-style-type: none"> základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo úprava půdy, hnojení pokusy a pozorování - klíčivost, růst rostlin, půda a její zpracování, exkurze do zahradnictví pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) letničky setí, sázení, ošetřování během vegetace, jednocení, sklizení poznávání semen, rostlin, plodů, plevele pěstování pokojových rostlin zalévání, kypření půdy, hnojení, rosení, rozmnožování, hydroponie řez, jednoduchá vazba a úprava květin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie 	<ul style="list-style-type: none"> EV - rozvoj vztahu k životnímu prostředí hospodaření člověka s půdou, vodou 	květináč, truhlík, koněvka, kolíky, hrábě, motyčka, lopatka, váza, nůžky, pomůcky pro hydroponii
	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm 	<ul style="list-style-type: none"> umí bezpečně obsluhovat základní spotřebiče (vařič, sporák) umí připravit samostatně jednoduchý pokrm (snídaně, přesnídávka, jednoduché pohoštění) 	<ul style="list-style-type: none"> základní vybavení kuchyně bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů udržování pořádku a čistoty čisticí prostředky výběr, nákup a skladování potravin jednoduché pohoštění ze studené 		

	Očekávané výstupy	Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipř. vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
PŘÍPRAVA POKRMU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upraví rodinný stůl pro každodenní stolování i rodinnou oslavu včetně běžné obsluhy ▪ provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čisticími prostředky (mytí nádobí, úklid pracovních ploch) 	<p>kuchyně úprava ovoce, zeleniny za studena nápoje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování slavnostní prostírání - rodinný stůl pro oslavu narozenin, Vánoc v souvislosti s regionálními tradicemi obsluha a chování u stolu zdobné prvky při úpravě stolu, vazba a úprava květin ▪ technika v kuchyni - historie a význam přístroje v naší kuchyni a u babičky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ OSV - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnost nápadů, originality schopnosti vidět věci jinak, citlivosti schopnost dotahovat nápady do reality 	

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Hodnocení žáka ve škole

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybje. Hodnocení žáka vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, jimiž lze žakovu činnost a její výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Prostřednictvím hodnocení nesmí docházet k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné. Hodnocení nebude zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, soustředí se na individuální pokrok každého žáka. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevů. Celkově nesmí vést hodnocení ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.

Hodnocení prospěchu a chování se řídí těmito zásadami:

- být otevřený k dětem i rodičům, stanovit a vysvětlit jasná kritéria pro hodnocení
- umožnit žákům účast na hodnotícím procesu
- primárně hodnotit individuální pokrok bez srovnávání s ostatními

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků postupuje škola v souladu se zákonnými ustanoveními.

Pravidla a kritéria hodnocení výsledků vzdělávání vymezuje podrobně Školní řád, jehož součástí jsou Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání.

7.2 Pravidla pro hodnocení žáka

Hodnocení žáka (žakových výsledků) se bude vztahovat především k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí.

Pedagogičtí pracovníci zajišťují informování zákonných zástupců o průběhu a výsledcích vzdělávání a vydávání vysvědčení za každé pololetí (za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis).

Způsoby hodnocení žáka

Žáci jsou hodnoceni ve všech předmětech pomocí klasifikace, slovně nebo kombinací obou způsobů.

Žák opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který již jednou ročník opakoval.

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření, může je udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Kriteria pro udělování pochval a jiných ocenění a pro ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem jeho zákonnému zástupci a zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení, může požádat ředitelku školy o přezkoumání.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími způsobem přiměřeným věku žáků.

Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

co se mu daří
co mu ještě nejde, jaké má rezervy
jak bude pokračovat dál

Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:

zodpovědnost
motivace k učení
sebedůvěra
vztahy v třídním kolektivu.

Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Způsob hodnocení chování žáků

Chování žáka ve škole použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 - velmi dobré
2 - uspokojivé
3 - neuspokojivé

Způsob hodnocení prospěchu žáků

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl (a) s vyznamenáním
- prospěl (a)
- neprospěl (a)
- nehodnocen (a)

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Zásady pro používání slovního hodnocení

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).

Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Komisionální a opravné zkoušky

Žáci, kteří na 1. stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Individuální vzdělávání

Pokud je ve třídě vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

Zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR

Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR, může na základě žádosti zákonného zástupce konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole nebo ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky. Zkouška se koná:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Podrobné informace o konání zkoušek jsou součástí školního řádu.

Komisionální přezkoušení na základní škole pro opravné zkoušky

Komise pro komisionální přezkoušení je tříčlenná a jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Žák 1. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.

Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáků, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace bude provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Hodnocení nadaných a individuálně vzdělávaných žáků

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

7.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Autoevaluace neboli sebehodnocení školy je hodnotící proces, jehož hlavním cílem je dopad výsledků tohoto procesu na další zkvalitňování práce školy. Autoevaluace tedy není samoúčelným procesem, ale má poskytovat kvalitní a co nejobektivnější zpětnou vazbu. Aby tomu tak skutečně bylo, je třeba dbát na tyto zásady:

- naučit se uvědomovat si nedostatky, připustit, že vůbec nějaké máme
- odhalení a pojmenování příčin – proč tomu tak je
- zvolení nových účinnějších postupů, tj. náprava

Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy je dokument, který je výsledkem autoevaluačních činností. Zpracovává se v souladu s § 9 Zákona č. 561/2004 Sb. (školského zákona) a § 8 Vyhlášky č. 15/2005 Sb. novelizované Vyhláškou č. 225/2009 Sb. a to vždy za tři školní roky. Projednává se v pedagogické radě nejdéle do 31. 10. následujícího školního roku.

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Vzdělávací program	mapování realizace ŠVP	pozorování evidence pozorovaných jevů ankety hospitace vnější evaluace	průběžně
Podmínky vzdělávání	udržení stávajících podmínek dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy klíma školy	pozorování rozhovor	průběžně
Průběh vzdělávání	podpora dosahování vzdělávacích cílů rozvoj strategií učení rozvoj osobnostní a sociální způsobilosti rozvoj praktických návyků a dovedností začleňování a podpora žáků sebehodnocení učitele využívání služeb poradenských zařízení	hospitace prezentace žakovské práce hospitace dotazník žákům hospitace řízený rozhovor s učiteli a žáky hospitace žakovské práce hospitace rozhovor spolupráce s PPP, SPC	období pedagogických rad průběžně průběžně průběžně průběžně průběžně

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Výsledky vzdělávání	dosahování vzdělávacích cílů dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individ. možnostem žáků praktické návyky a dovednosti srovnávací dovednostní a znalostní testování žáků	analýza výsledků práce žáků hospitace pozorování srovnávací testy	dle sledovaných jevů
Personální oblast	odborný růst pedagogických pracovníků účast na akcích DVPP a využívání získaných poznatků ve výuce	kontrola DVPP hodnotící dotazníky pro pedagogy	průběžně
Vztah školy k žákům, rodičům a veřejnosti	podpora žáků školou spokojenost žáků ve škole spolupráce s rodiči spolupráce se zřizovatelem spolupráce se školskou radou vliv vzájemných vztahů na vzdělávání	informační systém poradenství konzultační hodiny třídní schůzky účast rodičů ve výuce den otevřených dveří	průběžně průběžně dle potřeby 2x ročně po dohodě 1x ročně
Úroveň práce školy	soulad se ŠVP splnění cílů a úkolů uplatnění žáků na 2. stupni	analýza SWOT dotazník rozhovor	1x za dva roky 1x za dva roky

8. Pravidla pro zařazování žáků

Do prvního ročníku zařazuje žáky ředitel školy podle výsledku přijímacího řízení.

Přeřazování žáků mezi paralelními třídami provádí ředitel školy na základě rozhodnutí, které vydává před začátkem školního roku, a které se publikuje na webových stránkách školy.

Na výuku jazyků lze dělit třídy na skupiny při počtu vyšším než 24 žáků. Skupiny jazyků mohou být vytvořeny podle schopností žáků. V odůvodněných případech může být žák přeřazen do jiné skupiny na žádost rodičů.

Žáci, kteří ukončí pátý ročník, přecházejí do základních škol s druhým stupněm podle vlastního výběru, případně na osmileté gymnázium.

Pro překonávání adaptačních potíží žáků budeme realizovat zejména tyto metody a formy vzájemné spolupráce:

- zajišťovat návaznost výuky cizího jazyka
- využívat vzájemné kontakty ředitelů a učitelů základních škol, metodická sdružení
- využívat dalších forem spolupráce základních škol pouze s prvním stupněm
- předávat pedagogickou dokumentaci o žácích

Při přestupu žáka z jedné základní školy do druhé vytvoří škola podmínky pro vyrovnání rozdílů ve znalostech žáka vyplývajících z odlišnosti školních vzdělávacích programů.

9. Závěrečná ustanovení

Změny v ŠVP ZV lze provádět na základě závěrů autoevaluace a evaluace školy nebo na základě návrhů pedagogů školy, popř. školské rady po ukončení školního roku.

OBSAH

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	4
2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy	4
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	5
2.3 Charakteristika žáků	5
2.4 Školní družina	5
2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	6
2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	6
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
3.1 Zaměření školy	7
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.3.1 Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP	13
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
3.4.1 Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení IVP	16
3.5 Začlenění průřezových témat	17
4. Učební plán	31
5. Učební osnovy	32
5.1 Český jazyk	34
5.2 Anglický jazyk	55
5.3 Matematika	66
5.4 Informatika	88
5.5 Prvouka	95
5.6 Vlastivěda	116

5.7	Přírodověda	127
5.8	Hudební výchova	140
5.9	Výtvarná výchova	158
5.10	Tělesná výchova	165
5.11	Pracovní výchova	181
7.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	191
7.1	Hodnocení žáka ve škole	191
7.2	Pravidla pro hodnocení žáka	192
7.3	Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	204
8.	Pravidla pro zařazování žáků	207
9.	Závěrečná ustanovení	207
	Obsah	209